

O hesabı ne zaman soracak?

Oğuz Karamuk 02.05.2013

 O hesabı ne zaman soracak? Ve artık Taraf'tayım. Aklımda, yazamayıp içimi yakan onca konuyla eve yürürken...

Balmumcu'dan Gayrettepe'ye dönen yolda Ahmet Altan'ın reklamını görüp, "Burada çalışmalıyım" dediğim gazetede...

Ve her yeni sevgiliye giderken, eski sevgilinin bildik rahatından vazgeçmek zor geldiği için yaptığım gibi... Karşı tarafı kışkırtıp, köprüleri onarılmayacak kadar tahrip ederek geldim Taraf'a. Çünkü inancım sarsıldı öbür tarafa. Eskisini yıkarak geldim ki, yeni sevgilimin hakkını verebileyim. Hoş geldim. İnşallah Allah yeni sevgilime karşı beni utandırmaz. Eskiden tek beklentim, yeniye saygı...

İtiraf edeyim yıllarca inandım... Başbakan Erdoğan'ın, çok yakından gördüğüm ve gördüğümde gözümün nurunu söndüren 2001 krizindeki soygunun hesabını soracağına. **Star'da ve Sabah'ta bunun için çok uğraştım.** Etraf şahit... Ve hâlâ inancımda köz var ya da saflığımdan inanmak istiyorum.

Gel gör ki, mantığımla kalbim arasındaki makas giderek açılıyor. Neden dersiniz? Biraz güncelle anlatayım...

Her şeyden önce hakkını vermek lazım...

En güzel Hürriyet gördü o gün; "Bahçeli'yi inceleteceğiz" diye manşetten. Belki biraz **korkuyla karışık, algıda seçicilik** durumu... Belki de eşi dostu uyandırmak için sık sık yaptıkları gibi bir işaret fişegi...

Doğan grubu iyi bilir

Ne de olsa Hürriyet'in Yayın Müdürü eski ekonomi editörü. **İyi bilir o dönemleri, kendini, patronunu...**

Başbakan Erdoğan'ın nisan ortasında yaptığı Moğolistan gezisi sırasında "Bahçeli'yi inceleteceğiz, koalisyon dönemini... 2001 krizinde devleti kimlerin soyduğunu..." açıklamasıyla başlayan tartışma son birkaç haftadır giderek tırmanıyor. Mesela Numan Kurtulmuş da konuştu **"16 bin aile o dönemde devleti soydu.** Sivil generallerden hesap soracağız..." diye birkaç gün önce.

Ardından MHP Lideri Bahçeli'nin, Toprakbank ve Başbakan Erdoğan'ın dünürünün malvarlığıyla ilgili iddiaları gerilimin daha da tırmanmasına neden oldu. Tartışma Başbakan Erdoğan'ın 2001 krizinde, yani MHP'nin de koalisyon ortağı olduğu dönemde, **"Merkez Bankası'nın nasıl soyulduğuna ilişkin belgeleri kamuoyuna açıklayacağız"** sözleriyle devam ediyor.

Tabii Başbakan bu sözleri ilk kez söylemiyor. Örneğin geçen yılki MÜSİAD Genel Kurulu'nda da benzer konuları dile getirip 2001 krizi için suç duyurusunda bulunarak daha ağır çıkışlar da yaptı Başbakan. Ama hem ben hem de AK Parti'ye gönül veren onca insan için **ne büyük hayal kırıklığıdır** ki, bir hesap sorma yok.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kredi bulursa altından kalkar

Oğuz Karamuk 05.05.2013

 Kredi bulursa altından kalkar İstanbul'a yapılacak üçüncü havalimanı için inşaat ve KDV ile birlikte 36.4 milyar avro, yani 47.7 milyar dolarlık taahhüdün altına girerek Türkiye gündemine oturan Limak'ın patronu Nihat Özdemir ve ortakları büyük bir tartışmayı başlattı. İş dünyası Cumhuriyet tarihinin en büyük özelleştirme ihalesini alan Cengiz-Kolin-Limak- Mapa ve Kalyon ortak grubunun söz konusu parayı ödeyip ödeyemeyeceği konusunda ikiye bölündü. Kamunun bile en iyimser hesaplarla 15- 20 milyar avro gelir beklediği ihaleden 22 milyar 150 milyonluk rakamın çıkması, daha önce elektrik dağıtım ihalelerinde rekor teklifler veren ancak parayı ödeyemeyen "Çılgın Mehmetler" yani Mehmet Emin Karamahmet ve Mehmet Kazancı'nın serüvenini akla getirdi. Ancak bu kez, 12 yılda verilecek 6.3 milyar avroluk devlet desteği, diğer havalimanlarında olmayan imtiyazlar ve uluslararası borçlanma imkanlarının geçen yıllara göre çok daha olumlu olması gibi avantajlar var.

Özsermayeleri çok büyük değil

İhaleyi kazanan beşli girişim grubu, devlete 25 yıl içinde 22 milyar 152 milyon avro artı KDV ödeyecek. Yani toplam ödeme miktarı 26 milyar 139 milyon avroyu bulacak. Buna göre yıllık taksit miktarı 1 milyar 45 milyon avro civarında gerçekleşecek. Tabii KDV mahsuplaşması nedeniyle bu rakam bir miktar aşağı çekilebilir. Limak'ın Yönetim Kurulu Başkanı Nihat Özdemir'in açıklamalarına göre, kazanan grup hava limanı için toplam 10 milyar 247 milyon avro da yatırım yapacak. İşin asıl püf noktasını bu yatırım oluşturuyor. Bankacılar ihaleyi kazanan grupların özsermayelerinin çok yüksek olmadığı görüşünde. Bunlar hem özel bilgiler hem de son yıllarda birçok özelleştirme ihalesi alan ve dev yatırımlara soyunan Limak Grubu'nun bu yüzden borçlu bir grup olduğuna ilişkin tahminler de yapılıyor. Bu yüzden şirketlerin krediye ihtiyacı olacak.

11 milyar dolar kredi gerekli

İhale şartnamesinde de yer alan bilgiler, havalimanını yapacak ortak girişim grubunun 10.2 milyar avroluk yüzde 20'sini özkaynaklarıyla karşılayacağını gösteriyor. Bu durumda ihaleyi kazanan ortak girişim grubunun kullanacağı kredi miktarı 8.1 milyar avro, yani 10.7 milyar dolar civarında olacak.

Bu çapta bir krediyi sadece yurtiçindeki bankalardan bulmak ise imkansız görülüyor. Bu nedenle kredi bacağına asıl kısmını yurtdışından alınacak borçlar oluşturuyor. Zaten Nihat Özdemir de finansman için dış kredi alacaklarını, ihalenin hemen ardından açıkladı. Yine bankacılara göre, kazanan ortaklar arasında özellikle Limak, yurtdışı kredilere ulaşmakta fazla zorluk çekmeyen bir şirket.

Kredi faizi yüksek olacak

Bugünlerde yurtdışından kredi bulmak ise geçen dönemlere göre çok daha kolay. Ancak miktarın çok büyük olması ve ihale fiyatının tüm beklentileri aşması nedeniyle kredibilite riski artıyor. Bir bankacı, "Normalde Libor üzerine yüzde 1.5 puanla yurtdışından kredi bulmak mümkün. Ancak burada hem uzun vade hem de yüksek miktar söz konusu. Bu yüzden alınacak kredinin faizinin libor artı yüzde 2-3 olması beklenebilir" diyor. Yıllık libor faizinin yüzde 0.73 olduğu göz önüne alındığında, grubun ödeyeceği faiz yüzde 2.73 ile yüzde 3.73

arasında değişecek.

Faizle 51 milyar dolara çıkıyor

Bu durumda, ihaleyi alan grupların tahmini 8.1 milyar avro, yani 10.7 milyar dolarlık kredi için ödeyeceği yıllık faiz yükü yıllık 290 ile 400 milyon dolar arasında değişecek. Bu tip projelerde kullanılan proje finansman kredilerinin genelde 10 yıl vadeli olduğu düşünüldüğünde inşaat bedelinin finansman giderleri nedeniyle 2.9 ile 4 milyar dolar arasında artması bekleniyor. Bu da Nihat zdemir'in söylediği 10.2 milyar avroluk inşaat bedelinin finansman maliyetiyle birlikte 12.4 ile 13 milyar avro arasında değişeceğini gösteriyor. Bu rakamlar da eklendiğinde projenin toplam maliyeti 39 milyar avro yani 51 milyar doları buluyor.

Benzersiz imtiyazlarla aldılar

TÜM maliyetler eklendiğinde, İstanbul'daki üçüncü havalimanının 25 yıllık işletme hakkını alan grubun yıllık ödeme tutarı kaba hesapla 1.56 milyar avroyu buluyor. Peki bunun karşılığında ne kazanacak? Kuşkusuz bu, İstanbul'un ve hava yolculuğunun gelişimiyle çok ilgili. nc havalimanını 90 milyon yolcu kapasiteli olan ilk bm 4 yıl sonra tamamlanacak. Bu bölüm hizmete girdiğinde Atatürk Havalimanı kapanacak. Ayrıca yeni havalimanında Türkiye'deki benzerlerinde olmayan birçok imtiyaz sağlandı. Örneğin devlet ilk 12 yıl için 6.3 milyar avroluk gelir garantisi verdi. İşletmeci grup ayrıca diğer havalimanlarının aksine sadece dış hatlar değil, ihatlar yolcuları için de havayolu şirketlerinden ücret alacak. Bir de çoğu diğer havalimanlarında bulunmayan toplam 22 ayrı ana kalemdeki gelirler, ihaleyi kazanan grubun avantajlarını oluşturuyor. nc havalimanına özgü gelirler arasında akaryakıt, airport city, uçak park gelirleri arazi tahsisi, köprü kazançları da bulunuyor. Ayrıca söz konusu grupların bölgedeki arazi yatırımlarından da söz ediliyor. Bu da kendilerine spekulatif anlamda çok yüksek getiriler sağlayabilir.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan büyük tuzağı gördü

Oğuz Karamuk 06.05.2013

 Erdoğan büyük tuzağı gördü TÜSİAD'cılarının 've ve bitiremediği' ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ve eski okul arkadaşı Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı az daha Türkiye ve Ak Parti'yi felakete götürüyordu. Bu ikili son iki senede, özellikle de geçen yıl öyle 'hata'lar yaptı, ekonomiyi öyle boğdu ki... Ergenekoncular'ın o meşhur "Ekonomik kriz çıkartma" planlarına gerek bile kalmayacaktı neredeyse.

Neyse ki işler yavaş yavaş yoluna giriyor. Yukarıdan bir ses onlara 'dur' demiş olmalı. Çünkü yavaş da olsa normalleşme başlıyor... Son bir ayda Türkiye ekonomisi için tarihi kararlar alındı. Faiz indirimi, varlık barışı, Halkbank'ın yüzde 4'le kredi dağıtmaya başlaması, önümüzdeki günlerde devreye girmesi beklenen ve ticari

kredide faizi indirmeye yarayacak tedbirler. Daha da açık yazayım... Başbakan oyunu gördü ve bizi de umutlandıracak bir ekonomik açılım başlattı.

Neden itham ediyoruz?

Şimdi yavaş yavaş iddialarımızın arkasını açalım.... Mesela Ak Parti Hükümeti'nin iki numaralı ismi ve bürokrasinin en tepesindeki adamı neden böyle itham ettik? Açıklayalım... Ekonomiyi yakından izleyenler Ali Babacan'ın geçmiş sabıkalarını bilir. Örneğin **2009'da zorla IMF anlaşması imzalatmak istemişti** Hükümete. Tıpkı "IMF'den gelecek 35 milyar doları niye almıyoruz? Anlamakta güçlük çekiyoruz" diyen Mustafa Koç gibi... Olmadı, Başbakan IMF'yi istemedi. Ardından **'Mali kural'** diye bir gereksizlik. Dünya krizdeyken Elimizi kolumuzu bağlayacak bir pranga, kendi kendimize IMF'cilik oyunu. O da olmadı.

Oyun 2011'in sonunda başladı

Durmadı Sayın Babacan... Bu kez 2011'in sonlarına doğru, Yunanistan krizi tekrar alevlenince **'Kriz geliyor' diye bağırıverdi...** Zaten faiz oranlarını yükseltmeye, halka pahalı fiyattan döviz satıp sonra yüksek fiyattan bono alarak kâr etmeye alışmış, Londra kökenli faiz lobisi ve tarihsel olarak yurtdışından döviz borçlanıp içeride satan **TÜSİAD sermayesi tetiği çekti.**

2012'nin başına gelindiğinde bono faizleri yüzde 14'e, dolar kuru 1.90'a çıktı. İşte orada yeni portföyler yapıldı. Pahalı fiyattan döviz satılıp, yüksek faizden bono alındı. Yılsonuna gelindiğinde faizler yüzde 6'lara, dolar 1.80'e indi. **2012 başında 100 bin dolar bozdurup bonoya yatıranın parası yılsonunda 120 bin dolara ulaştı.** Oyuna girenler dolar bazında yüzde 20 kazandı.

Nasıl da dolandırıldık...

Bununla da bitmedi elbette. Malum Hazine artık eskisi kadar çok borçlanmıyor. Tayyip Erdoğan'ın bütçe yönetimi kamunun borçlanma ihtiyacını yıllar içinde giderek azalttı. Paraların **halka ve sanayiciye yüksek fiyattan satılması için yeni formüller** üretildi. Yine bu ikili yani Ali Babacan ve Erdem Başçı devreye girdi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan zengin vergisine bakmalı

Oğuz Karamuk 07.05.2013

 Erdoğan zengin vergisine bakmalı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın açıkladığı 2012 vergi rekortmenleri listesine giren 35 zenginin ismini saklaması, ilk 100 zenginin toplam vergi tutarının bir önceki yıla göre yüzde 6 azalması ve 2 milyon lira gibi düşük bir rakamı ödeyenlerin bile en çok vergi verenler listesine girmesi, kamuoyundaki yeni tartışma konusu.

Harcama rakamlarına göre büyük lüks içinde yaşayan, **milyonluk otomobillere binip, yine milyonluk rezidanslarda oturan varlıklı kesimin yeterince vergi ödemediğine ilişkin** eleştiriler, tüm dünyada olduğu

gibi Türkiye’de de hızla artıyor.

Bizde konu sulandırıldı

Zenginlerin yeterince vergi ödemediğine ilişkin eleştiri geçen yıl bizzat Başbakan Erdoğan’ın “Zenginler düşük vergi ödüyor. Zengine ek vergi neden olmasın?” sözleriyle de dile getirilmişti.

Tabii zengine ek vergi meselesi daha sonra Maliye Bakanlığı ve ekonomi yönetiminin çeşitli açıklamalarıyla bir şekilde sulandırıldı. **Maliye Bakanlığı doğrudan oran artışı yerine yeni hazırlanan Gelir Vergisi Kanunu’nda “istisnaların kaldırılması ve rant gelirlerinin vergilendirilmesi”** vb. gibi açıklamalarla konuyu içinden çıkılmaz hale getirdi. Kafalar öyle karıştı ki, sonunda Hükümet, “Aman susalım zenginleri ürkütüp kriz çıkartırız” diye, konuyu rafa kaldırdı.

Kazandıran vaad

Konuyu dünya ölçeğinde takip ettiğimizde zengin vergisinin küresel ölçekte tartışıldığını görüyoruz. Örneğin geçen yıl Nicholas Sarkozy karşısında aralarında “zengin vergisi”nin de bulunduğu bir dizi söylemle zafer kazanan Fransa Cumhurbaşkanı **Francois Hollande**, tüm yalpalamalarına rağmen konuyu gündemden düşürmüştü değil.

Mart ayında Fransız Anayasa Mahkemesi, Hollande’nin önünü tıkadı ve en yüksek vergi oranının yüzde 66 olabileceği kararını verdi.

Fakat Hollande bir şekilde zengin vergisi iddiasını sürdürüyor. Bu kez sadece patronları değil, şirketlerin üst düzey yöneticilerini de kapsayan şekilde, yüzde 75’lik zengin vergisi alınması konusu yine gündemde.

Obama’nın başarısı

Zengin vergisi konusu sadece Fransa değil, dünyanın en büyük ekonomisi ABD’nin de gündeminde. Geçen yıl kasımda ikinci seçim galibiyetini alan Barack Hüseyin Obama, ilk iş olarak, bir önceki Başkan George W. Bush döneminde varlıklı kesime getirilen vergi indirimlerini, “Mali uçurum” korkutmalarına rağmen geri aldı. Yıllık geliri 400 bin doların üzerinde olan ABD vatandaşlarının vergi indirimleri kaldırıldı. Vergi oranı yüzde 35’ten yüzde 39.6’ya çıktı. Obama son olarak **nisan ortasındaki bütçe tartışmalarında bu kez 1 milyon doların üzerinde geliri olan ABD’lilerin vergi oranını artıracaklarını** söyleyerek konuyu tekrar ısıttı.

Erdoğan’ın seçimi

Ayrıca dış basında İngiltere, Almanya ve daha birçok ülkede muhalefetin “zengin vergisi” söylemini kullanarak oy oranlarını artırmaya çalıştığını görüyoruz.

Konu geniş halk kitleleri için oldukça sempatik gelen bir vaat. Dünya örnekleri bunu net şekilde kanıtıyor. Özellikle krizin etkilerinin arttığı bugünlerde. Sanıyoruz seçim atmosferine yaklaşan Türkiye’de de yakın zamanda bu slogana sarılan siyasi partiler olacaktır. Kimbilir belki Başbakan Erdoğan konuyu yeniden

gündeme getirir...

Ancak bu kez yöntem iyi seçilmeli. Burada **izlenecek yöntemin basit olması, hem halk hem de işadamları gözünde konunun çok daha kolay algılanmasını sağlıyor**. Halkın adalet duygusuna hitap edilirken, işadamları da boş yere ürkütülmüyor. **Bizde de yüzde 35 olan gelir vergisi tavanını artırmak mümkün**. Örneğin yıllık **kazancı 1 milyon lirayı aşan vatandaşlar için yüzde 40 vergi alınması** gibi. Ortaya çıkan sonucu sadece vergi geliri değil, toplumsal uzlaşma açısından da değerlendirmek yararlı olacaktır. **Çünkü her geçen gün arttırılan dolaylı vergi yükü, toplum için gerçekten önemli bir sorun**.

Otoya, eve var devlete niye yok

GEÇEN yıl ekonomimiz yüzde 2.2 büyüdü. Buna karşın en zenginlerimizin ödediği vergide çarpıcı bir düşüş var. Vergi rekortmeni 100 kişinin ödediği tutarı 530 milyondan, 503 milyon liraya indi. Listenin tepesinde yer alan Koç Ailesi'nin beş ferdinin toplam ödediği vergi yüzde 20 düştü. 100'üncü sıradan listeye giren rekortmenin ödediği vergi sadece 2.1 milyon TL. Normalde popülizm yapmayı pek sevmem. Ama anormallikler çok büyük.

Mesela otomobil editörümüz Erkan Ersöz'ün çıkardığı verilere göre **Türkiye'de geçen yıl etiket fiyatı milyon doların üzerine çıkan 69 otomobil satılmış** (Bu yılın ilk üç ayında 20 adet). Fiyatı 300 ile 600 bin TL arasında olan otomobillerden 198, 100 ile 500 bin lira arasında değişenlerden ise 15 bin 761 adet satış yapılmış. Ayrıca lüks konut projelerinde **milyon doların üzerinde fiyatla yüzlerce dairenin alıcı bulduğunu biliyoruz**. Elbette bunları alanlar ayrıca vergi ödüyor. Gelir Vergisi ayrı bir durum. Fakat **bu kadar haralayabilen bir toplumda gelir vergilerinin biraz daha yüksek olması gerektiğini söylemek yanlış olmaz** sanırım.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çağlayan'ı çıldırtan bankalar

Oğuz Karamuk 09.05.2013

 Çağlayan'ı çıldırtan bankalar Yüksek faiz lobisine karşın en çok mücadele veren Bakan Zafer Çağlayan, dün bankacılık sektörüyle ilgili bugüne kadarki en keskin açıklamalarından birini yaptı. Çağlayan, müşterilerine fahiş faiz uygulayan, kredi kapatma karşılığında yüksek komisyon isteyen **bankaları teşhir edeceğini** söyledi. Çağlayan'ın şikâyeti, Merkez Bankası'nın faiz indirimleriyle mevduat faizlerini düşüren bankaların, aynı indirimi kredilere yansıtmadığında yoğunlaşıyordu. Kuşkusuz ki, Bakan'ı bu sözleri söylemeye iten başlıca etken, mart ayında **sanayi üretiminde yaşanan acı frene rağmen bankaların rekor kar açıklamasıydı**. İki veri de dün açıklandı. Sanayi üretimi yüzde 0.9 düştü, **banka kârları yüzde 16 arttı**.

Lagarde'ın açıklamaları

Çağlayan'ın açıklamasından saatler önce IMF Başkanı Cristine Lagarde da benzer bir uyarıyı dile getirdi. Lagarde özetle, küresel ekonomileri canlandırmak için harcanan onca çabanın, bankacılık sisteminin aşırı kar hırsı nedeniyle boşa gittiğini söyledi. **Lagarde'a göre finans sistemi, merkez bankalarının bastığı paraları çok düşük faizle alıyor, ama üretici ve tüketiciye yüksek faizle satıyor.** Böylece üretim ile tüketim pahalı hale geliyor ve ekonomide istenilen toparlanma sağlanamıyor. Ve **Lagarde da Çağlayan gibi, açık açık bu bankalara karşı müdahale istiyor.**

Yani Lagarde'nin sözleri anlam açısından Zafer Çağlayan'ın açıklamalarıyla birebir aynı. **Bizde senelerce IMF'nin savunuculuğunu yapan,** yüksek faizi Para Fonu'nun tezlerine dayandıran **faiz lobisi taraftarları,** Lagarde'ın bu açıklamalarından sonra **nasıl bir kıvırmaya girecekler?** Bilemiyoruz...

Bilanço dipnotlarında var

Neyse dönelim Bakan Çağlayan'ın "açıklayacağım" dediği fahiş kredi faizi uygulayan bankalar meselesine. Dün Çağlayan'ın açıklamasından sonra küçük bir araştırma yaptık. Malum, Türkiye'nin dev bankalarının bir bölümü Borsa İstanbul'a bilançolarını yolladı. **Bilanço dipnotlarındaki rakamlar,** Çağlayan'ın teşhir etmesine gerek kalmadan hangi bankanın yüksek, hangisinin daha insafli kredi faizi uyguladığını ortaya koyuyor.

Tablolarda, Borsa İstanbul'a bilançosunu gönderen sekiz bankanın, geçen yılın son üç ayıyla, bu yılın ilk üç ayında, müşterilerinden topladıkları mevduatların ortalama faizi ile müşterilerine verdikleri kredilerin ortalama faizleri var. Rakamlara göre bu yılın ilk üç ayında **müşterisine en yüksek faiz uygulayan ilk üç banka sırasıyla Şekerbank, Garanti ve VakıfBank çıkıyor.** Geçen yılın son üç ayında da durum farklı değil. Sadece bankaların yeri değişmiş. Bu bankaların ortalama kredi faizi mevduatlarına ödedikleri faizin iki katını aşıyor. Yani büyük bir kâr marjıyla çalışıyorlar. Müşteriye diğerlerine göre **daha insafli** bankalar ise geçen yılın son çeyreğinde olduğu gibi yılın ilk çeyreğinde de aynı: **TEB, Halkbank ve Yapı Kredi.** Her iki çeyrekte ilk ve son üç ismin aynı kalması, bize konunun bir tesadüften değil, **yönetim anlayışından** kaynaklandığını gösteriyor.

Bankaların kârları uçtu, sanayi durdu

MERKEZ Bankası'nın uyguladığı sıkı para ve yüksek faiz politikası banka kârlarını uçururken, sanayi üretimine acı fren yaptırdı. Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim rakamı 0.9 azaldı. En büyük düşüş yüzde 1.4'le Türkiye'nin ihracatını ve ekonomisini sırtlayan imalat sanayiinde görüldü. Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı rakamlar sanayi sektörüne yönelik olumsuz performansı gösterirken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu birkaç saat sonra yüksek faizle beslenen finans sektörü ve bankaların olağanüstü performansını duyurdu. BDDK verilerine göre Türkiye'de faaliyet gösteren 49 bankanın yılın ilk çeyreğindeki karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.3 artışla 6 milyar 953 milyon liraya ulaştı. Bankaların üç aylık kar artışı geçen yılın aynı dönemine göre 9736 milyon lira arttı.

BDDK'ya sesleniyorum, uyuma BDDK

EKONOMİ Bakanı Zafer Çağlayan, faizlerin rekor oranda düştüğü bir dönemde bankacılık sisteminin daha insafli davranması gerektiğini vurguladı. Çağlayan, "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) ciddi ciddi çalışması gereken bir döneme girildi. Buradan BDDK'ya sesleniyorum; uyuma BDDK! Bugün

bankacılık sisteminin bir kısmı halen geçmişteki alışkanlıklarını devam ettiriyor. Değişen faizi revize etmek isteyen KOBİ'ye, yüzde 4 gibi kapatma faizi isteyen bankalar var" dedi. Bankacılıkta tüketicilere kullandırılan faiz oranlarına ilişkin yeni bir düzenlemenin hükümetin gündeminde olduğunu da belirten Çağlayan, kredi kapatma faizlerine bir sınır getireceklerini söyledi. BDDK kaynakları ise KOBİ'lere faize tavan getirilmesi ile ilgili yetkinin hükümete ait olduğunu vurgulayarak, yorum yapmaktan kaçındı.

Yüzde 4'lük komisyona sınır

FORUM İstanbul'un ikinci gün açılışında konuşan Ekonomi Bakanı Çağlayan, Türkiye'nin elde ettiği faiz avantajının bankacılık sistemi tarafından vatandaşlara etkin olarak yansıtılmadığını söyledi. Vatandaşın "kredi kapatma komisyonları" talep edildiğini kaydeden Çağlayan, "Yeni bir hastalık başladı. Bankacılık sistemi şu anda gidip geçmişteki yüksek maliyetlerle bugünkü düşük maliyetleri revize etmek isteyenlerin üzerine yeniden yüzde 4 gibi kredi kapatma komisyonu koymaya başladılar. Bu hiçbir şekilde etik de değildir ahlaki de değildir. Bu bankaların adı bende var. Bu bankaları ahlaki davranmaya davet ediyorum" diye konuştu. Konut kredileri için mevcut yasalarda yüzde 2'lik bir tavan bulunduğunu söyleyen Çağlayan, diğer alanlarda bu alanın sınırlanmadığını dile getirerek, "Şu anda bir tasarımızın içine bununla ilgili bir madde koyarak bu alanı bankacılık sisteminin keyfine bırakmayacağız. Burada bir tavan getiriyoruz şimdi. Bir kısıt getiriyoruz. Vatandaş, çiftçimizi, KOBİ'mizi, köylümüzü bankaların elinde oyuncak olmaktan çıkartacağız."

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Genç BDDK'lılar rahatsız

Oğuz Karamuk 14.05.2013

Genç BDDK'lılar rahatsız Geçen hafta, "Sıra BDDK'da" başlığıyla bir yazı yazdık... Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun tüketici ve reel sektörden gelen tüm haklı şikâyetlere karşın, bankaların yanında tarafgir tutum izlediğine ilişkin kanının güçlendiğini belirttik. Ayrıca, bankaları denetlemekle yükümlü BDDK çalışanları olan bankalar yeminli murakıplarının, tıpkı 90'larda Hazine bürokratlarının yaptığı gibi, bankacılık sektörüyle çıkara dayalı '**ahbap-çavuş**' ilişkilerine girdiğine ilişkin duyumların arttığını söyledik.

Yazımızın ardından bir bankalar yeminli murakıbından e-posta geldi. Genç murakıp arkadaşımız, yazdıklarımızın "**yüzde 80'ine katılmakla birlikte**" kendilerine haksızlık yaptığımızı belirtiyor. Neden böyle söylüyor anlatalım...

Diyor ki murakıp arkadaşımız, "Biz genç murakıplar ki, kurumun denetleme kadrosunun yüzde 95'ini oluşturuyoruz. Canla başla çalışıp raporlar düzenliyoruz. BDDK'nın faaliyet raporlarında bankalara ilişkin düzenlenen rapor sayısının her geçen yıl arttığını görebilirsiniz."

Gerçekten de öyle, ihbar ve şikayetlere ilişkin düzenlenen rapor sayısı 2011'de 151 iken, 2012'de 171'e çıkmış.

Düşük cezayla banka kollama

Devam ediyor: "Çalıştığımız işte en keyif aldığımız nokta, raporlarımıza haklı cezaların kesilmesi. En üzüldüğümüz nokta ise cezaların kesilmemesi. Bu bizim iş tatminimizi etkiliyor."

Gazetecilerin yaşadıklarına çok benziyor söyledikleri...

Ve anlatmaya devam: "Asli görevimiz, bankaların mali denetimini yapmak olsa da, **yıllardır müşteri şikâyetlerine yönelik yüzlerce rapor düzenledik. Ancak BDDK her birine 5'er bin TL cezayı uygun gördü** (Kurumun karar organından, Kurul'dan bahsediyor burada). Bankacıların maillerinden, bizim **keseceğimiz cezanın bir maliyet kalemi olarak hesaplanıp, sürekli aynı hataların bilerek devam ettirildiğine** şahit olduk."

Anlattıklarının bu noktası çok önemli. Örneğin banka, her bir müşteriden 100 TL haksız kazanç sağlıyor. BDDK'ya yakalanma oranı binde bir olduğu taktirde, bin müşteriden 100 bin lira haksız gelir elde edip, 5 bin TL'sini ceza olarak ödüyor. Bu sadece bankacılık değil, borsa aracı kurumları, sigorta şirketleri vb. kuruluşlar tarafından da çok kullanılan bir yöntem.

Arşivler ortaya dökülürse...

Neyse, anlatmaya devam ediyor murakıp arkadaşımız: "Bu etkisiz cezalandırma yöntemlerinin son bir yılda terk edildiğini de söylememiz gerekli. Buna rağmen, **müşterileri soyan bankaları engellemek için yıllardır öneri raporu yazan**, her raporun sonunda ciddi yaptırımlar isteyen murakıplar gerçeği var ortada. İnşallah bir gün arşivler dökülür."

Murakıp arkadaşımızın anlattıklarının bu bölümünden BDDK'nın yeni Başkanı Mukim Öztekin'in, eski başkan Tevfik Bilgin'e göre işi daha sıkı tuttuğu sonucu çıkıyor.

Anlatmaya devam ediyor genç murakıp: "Bir murakıp için bankanın mali analizini yapmak keyifli. Müşterinin iddiasını araştırmak keyifli değil. İnanıyoruz ki, bankalara daha sıkı regülasyon yapılsa, daha ağır ceza kesilebilse, bu tarz ihbarlar gelmez. Örneğin, **4 yıl önce düzenleme önerisi yaptığımız kredili mevduat hesaplarıyla (KMH) ilgili zamanında düzenleme yapılsaydı** da bu kadar incelemeyi boşuna yapmasaydık."

KMH'ları 4 yıl önce raporladık

Murakıbın bu bölümde anlattığı konu çok ilginç. Kredili mevduat hesapları, bankacılık sektörünün müşteriden en yüksek faiz aldığı ürün çeşidi. Aylık faizi yüzde 5. Yıllık bileşiği yüzde 80'e geliyor. Bu hesapların çoğu bugüne kadar müşterinin izni alınmadan yapılıyordu. Bu haksız uygulamanın, yani müşterinin haberi olmadan açılmasına karşı önlem 1 mayıs itibarıyla alındı. Murakıp arkadaşımızın anlattıklarına bakılırsa, kimi neye şikayet edeceksin? Eski başkan **Tevfik Bilgin**'i mi? Yoksa göreve geldikten ancak 11 ay sonra, o da kamuoyu baskısıyla, KMH'ler konusunda yeni adım atabilen şimdiki Başkan **Mukim Öztekin**'e mi sitem gerekli? Rapor yazılmış, 4 yıl geçmiş, önlem yeni alınıyor. Üstelik asıl konu olan fahiş faiz sorunu da çözülüyor. Özetle, tıpkı banka müşterileri gibi **genç BDDK'lılar da şikayet etmekte haklı görünüyor**.

Zeka küçümseyen açıklamalar

HAYATTA en kızdığım olgu, karşımdakinin zekamı küçümsemesi... Sanırım birçoğumuzun aynı durumdan şikâyeti vardır.

Haftasonunda bankacılık sektörünü denetlemekle yükümlü iki ayrı ismin açıklamaları, insanların zekalarını nasıl da küçümsediğini hatırlattı bana. Birincisi **Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı**... Malum sayın Yazıcı, tüketici ve üreticinin bankalardan en çok şikâyet ettiği ücret ve komisyonlar konusunda çalışma yapıyor. Ama çalışmaları o kadar uzadı ve sayın Bakan bu konuda o kadar farklı açıklamalarda bulundu ki, artık **“aptal” yerine konulduğumuzu düşünmeye başladım.**

Sayın Bakan hızla artan tepkiler ve konunun geçen hafta medyanın ana gündem maddelerinden biri haline gelmesinden sonra, pazar günü Anadolu Ajansı’na açıklamalarda bulundu. Aidatsız kredi kartı, ücret ve komisyonlara sınırlama getirileceği vb. yöndeki açıklamalarını tekrarladı. Bakan dedi ki, “Meclis tatile girmeden bu konudaki düzenlemeyi çıkartacağız. Ücret ve komisyonlara BDDK üst limit koyacak”. Bir de müjde veriyor sayın Yazıcı, **“Tüm bankalar ayrıca aidatsız bir kredi kartı çıkartmak zorunda olacak.”**

Bizim bildiğimiz bu aidatsız kartlar zaten var. Yani yeni bir uygulama durumu yok ortada.

Ayrıca sayın Bakana, **“Niye bu kadar beklediniz?”** diye sormak istiyor insan. Çünkü Meclis 1 temmuzda tatile girecek. O kadar gündem içinde, bu kritik düzenlemenin zaman darlığından dolayı yasalaşmaması riski çok yüksek. Sayın Yazıcı konu hakkında ne kadar geç kaldıklarını kendi konuşmaları içinde de itiraf ediyor aslında. **“Biz çalışmaya başladığımızda bankaların aldığı ücret ve komisyon sayısı 31 çeşitti. Şimdi bunun 60’a çıktığını gördük.”..**

Tam da söylediğiniz gibi sayın bakanım, siz **çalışırken ya da çalışıyor görüntüsü verirken bankalar soymaya devam etmiş halkımızı...** Siz konuşurken de ücret ve komisyon gelirleri sürekli artıyor. Aynı konuyla ilgili ilgili **şık olmayan** bir başka açıklama da BDDK Başkanı **Mukim Öztekin**’den geldi haftasonunda. O da reel sektörün kredilerde bankaların fahiş faiz ve komisyon eleştirilerine cevap verirken, “Elimizde araçlar var. Munzamlarla oynayabiliriz” dedi. Bildiğimiz kadarıyla munzamlar BDDK’nın değil, Merkez Bankası’nın kontrolünde. Başkan kredi karşılıklarını düşüreceğiz dese, bir derece anlarım yine. Çünkü o karşılıkları BDDK kontrol ediyor. Sözlerinden anlıyorum ki, BDDK Başkanı da bu topu Merkez Bankası’na, yani taca atıyor.

Kendi ağazıyla yakalandı

Bir de tüketiciden gelen şikâyetlere verdiği cevap var ki, tam ‘evlere şenlik’. “Her şeyden önce bilinç, bilinç, bilinç” diyor sayın Mukim Öztekin. Devam ediyor, “Sözleşmelerdeki puntoları bile büyüttük. Tüketici kendi hakkını aramalı vs.”.

Sayın Öztekin, BDDK’nın başkanlık koltuğuna oturur oturmaz, **“Bana bile habersiz ek hesap açmışlar”** dediğini unutuyor sanırım. Demek ki sadece ‘bilinçle’ olmuyor. **Fena yakalanıyor sayın Başkan...**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçki haram, faiz helal mi

Oğuz Karamuk 17.05.2013

Başlıktaki sorunun cevabını teoloji, yani din biliminde ararsak, **alkole yaklaşımın faize göre daha liberal kurallara bağlandığını görüyoruz**. Özellikle üç semavi din açısından, faiz en ağır günahlardan biri ve ağır yasakları var.

Belki de günah kavramının temel dayanağının **kul hakkına saygı** olmasından kaynaklanıyor aradaki fark.

Elbette alkol kullanıp aşırıya kaçanın kul hakkını çiğneme riski var. Ama faizde, kul hakkı yeme durumu için doğası gereği doğrudan oluşuyor.

Başbakan Erdoğan'ın "milli içkimiz ayrandır" çıkışının ardından AK Parti milletvekillerinin **içkiyle ilgili yeni yasak düzenlemesini alelacele Meclis'e getirmesi**, dinî değerlere saygı duyan bir partinin refleksi olarak kabul edilebilir. Ancak yıllardır yüzbinlerce üretici ve milyonlarca tüketicinin en büyük şikâyeti olan **yüksek faiz ve banka komisyonları konusunda aynı duyarlılığı göstermemesini anlamak gerçekten zor**.

Hafta sonunda Bakan Hayati Yazıcı açıkladı, aylardır üzerinde çalıştıkları ancak bir türlü bitirilemeyen, "Banka komisyonlarıyla ilgili tasarımı Meclis kapanmadan yetiştirmeye çalışacağız" diye. Neden? **AK Parti hükümeti kul hakkına, dinî değerlere samimi olarak saygı duyuyorsa**, bu soruyu kendisine sormak zorundadır.

Konu aynı zamanda siyasi açıdan da bir samimiyet testidir. **AK Parti'nin parti programında alkol yasağı yoktur. Ama rantiyenin değil, üretenin yanında olmak vardır**.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Show TV'ye el koymak seçim yatırımı

Oğuz Karamuk 20.05.2013

Tam da seçim öncesi ve iktidarın en popüler televizyonu **atv'nin satış dedikoduları ayyuka çıkmışken**, Mehmet Emin Karametin'in iki televizyonuna TMSF tarafından el konulması pek şık olmadı. İnsanlar ister istemez **"İktidar televizyonsuz yapamıyor mu"** diye soruyor. Sorular haksız da sayılmaz... TMSF'nin Karamehmet'e ait Show TV ve SkyTürk ile otomotiv şirketi BMC'ye el koyması **hem etik hem de maddi açıdan tartışmalı**.

Neden tartışmalı, açalım...

Birincisi dün Taraf Ankara temsilcisi **Hüseyin Özay**, Show, SkyTürk ve BMC'ye el konulmasına yol açan

İnterbank borçlarıyla ilgili önemli bir ayrıntıyı gündeme getirdi. TMSF, Karamehmet'in şirketlerine el koyarken, bankanın asıl sahibi ve borçlusu olan eski bakan **Cavit Çağlar'la tartışmalı bir anlaşma yapıyor**. Anlaşmaya göre, TMSF borcunu ödemeyen Çağlar'ın tarım arazisi olan arsalarını teminat olarak alıyor. Şimdi yasalara uygunluğu müphem şekilde, bu arazilere imar verilip üzerine TOKİ'nin ev yapması sağlanacak. Böylece devlet Çağlar'dan borcunu tahsil edecek. Nasreddin Hoca'nın kendisinden alacağını isteyen adama **'Tarla'ya diken ekim'le başlayıp, 'iplik yapıp borcumu ödeyeceğim'le** biten fıkrası misali... Çifte standart taşıyan bu durum doğal olarak, **'Karamehmet'e ceza, Çağlar'a kıyak'** diye yorumlanıyor.

Beğenirsiniz beğenmezsiniz, ama Mehmet Emin Karamehmet Türkiye'nin gelmiş geçmiş en önemli işadamlarından biri. **TÜSİAD'cıların kolay para kazanmaya alışmış geleneğinin dışında**, yaratıcılıkla para kazanan önemli bir patron. Turkcell, Digitürk ve Genel Enerji gibi parlak girişimler bunun en büyük ispatı. Karamehmet 2001'den sonra krize girdi, Yapı Kredi ve Pamukbank'ına el konuldu. Ama suçu diğer patronlar gibi **bankasını soyup kaçmak değil**. Grubunun ilk gözağrılarından **Çukurova Çelik'i finanse etmekten kaynaklanan zararlar** başını belaya soktu. Ayrıca Karamehmet, bugüne kadar TMSF'ye 2.3 milyar dolar borç ödedi. Bu, İmar Bankası dışında en yüksek tahsilat rakamını oluşturuyor.

Cavit Çağlar için ise aynı sözleri söylemek pek mümkün değil. İnterbank 1.7 milyar dolarlık zararla 2001'de devlete en ağır yük bırakan bankalardan biri oldu. **Çağlar'dan tahsilat zararın ancak üçte birinde kaldı**. Sadece bu bilgiler bile TMSF'nin Çukurova şirketlerine el koymasının etik olarak sorgulanmasına yol açıyor.

Diğer taraftan konunun maddi boyutu var. TMSF, İnterbank'tan kaynaklanan 400 milyon dolarlık borcun taksidini geciktirdiği için Çukurova Grubu'nun üç şirketine el koydu.

Tuhaf olan durum seçilen şirketlerin mali portresi... Çukurova Grubu Türkiye'nin en büyükleri arasında. **Yedi ana iş kolunda 72 şirketi var. Bunlar arasında Turkcell, Genel Enerji, Digitürk gibi devler de bulunuyor**. TMSF madem alacaklarını düşünüyor o zaman **neden Show TV, SkyTürk ve BMC gibi maddi açıdan en kötü durumda olanları seçiyor?** Malum Show TV ve SkyTürk maaşlarını bile ödeyemiyor. BMC'nin ise TSK'dan aldığı mayına dayanıklı Kirpi aracı siparişlerini dahi teslim edemeyecek kadar kötü durumda. Yani **TMSF'nin tahsilat için Karamehmet'in şirketlerine el koyması, mantıklı görünmüyor**. Hal böyle olunca insanlar soruyor: **"Ak Parti, seçim öncesi atv'yi satıp, Show'a mı başlıyor? Nokta operasyon mu yapıyor?"** Haksız mı sorular...

Not tamam, gözler APKO'da

Fitch'in ardından Mood'y's'den gelen not artışı Türkiye'yi yatırım yapılabilir ülkeler sınıfına çıkardı. Geçen haftanın son günü **medyası, siyasetçisi, işadamı, bankacısı herkes kutlamayı yaptı**. Büyüyen Türkiye'ye övgüler düzüldü... Peki sokaktaki insanlar? Not artışının tüketiciye de yansımaları için bugün önemli. Çünkü bankalar mevduattan tüketici kredilerine kadar her türlü ürünün faizini haftabaşında yaptıkları aktif-pasif komitesi (APKO) toplantısında belirliyor. Bu komitede alınan kararlar gün içinde şubelere gönderiliyor. Tüketiciye fahiş faiz uygulamakla eleştirilen ve en çok şikayet edilen kurumların başında gelen **bankaların, Türkiye'nin yeni not seviyesini sokağa yansıtıp yansıtmayacaklarını** bugün göreceğiz. Malum Türkiye'nin riski azaldığına göre, tüketicilerin de riski azalmış olmalı. O yüzden sokaktaki insanlar da daha düşük faizle borçlanmayı hak ediyor. **Hemen her gelişmeyi kendi karlarını artırmak için fırsata çeviren bankaların samimiyet testi bugün yapılıyor**.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümet Turkcell'i yabancılara verdi

Oğuz Karamuk 22.05.2013

TMSF, cuma günü Mehmet Emin Karamehmet'in Show TV, SkyTürk ve BMC şirketlerinin yönetimine el koyunca, biz de pazartesi "atv satılırken, iktidar Show TV'yi almak için mi operasyon düzenliyor?" şeklindeki soruları gündeme getirdik. Malum, TMSF, Karamehmet'in İnterbank'tan kaynaklı 400 milyon dolarlık borcu için bu operasyonun yapıldığını açıkladı. Kurum, Karamehmet 72 milyon dolarlık taksidini ödemeyince üç şirketin yönetimine oturdu.

Oturdu oturmasına da şirketler, **Acun'undan, Gani Müjdesi'ne** muhabirinden, işçisine kadar bilimum kişiye borçlu, hatta batık olunca "TMSF'ninki nasıl bir tahsilat planıdır" diye sorular gelmeye başladı...

Sorular haklı tabii... Gidip **Turkcell, Digitürk, Genel Enerji vs. dururken tahsilat için batık şirketlere el koymak inandırıcı gelmedi** kimseye.

"Bu iş olsa olsa seçim yatırımı, atv satılınca iktidar televizyonsuz kalmamak için yapmıştır" deyiverdik biz de...

Demez olaydık... TMSF bizi yalancı çıkartırcasına... "Bu operasyon seçim öncesi Show'a başlamak için yapılmadı" dercesine, pazartesi öğleden sonra borsaya 45 maddelik bir haciz listesi yolladı. Karamehmet de dahil bankanın 5 eski yönetim kurulu üyesi ile 40 tane şirketin malvarlıklarına haciz koyduğunu açıkladı. (Normalde TMSF Kurulu Perşembe günü toplanır. Verdiği kararı bir seferde açıklar. Yani haciz uygulanan şirket ve şahısların listesinin cuma günü duyurulması gerekliydi. Hiç böyle taksit taksit karar açıklandığını görmedim. Ama, 'Biz yazdık da TMSF haciz koymak zorunda kaldı' iddiasına girmeyeceğiz. Düdük onların elinde olduğu için, TMSF'yle bu konuda tartışmaya girmek anlamsız)

TMSF haciz listesine bir de not düştü, "Karamehmet'in İnterbank'tan kaynaklı borçlarının tutarı 984 milyon lira. Üstüne bir de faiz eklenecek onu da hesaplıyoruz" diye.

Anladık ki yine ödedikçe bitmeyen borçlardan biriyle karşı karşıyayız. Borç bitmeden, sahibi yani Karamehmet bitecek. Hayırlı olsun...

TMSF yönetimi böylece **"Ben Show tv'ye iktidarın seçim öncesi bedava televizyonu olsun diye el koymadım"** iddiasını kendince kanıtladı...

Ama...

Şimdi daha büyük bir sorunla karşı karşıya...

Neden biraz açalım...

Çünkü TMSF Bankacılık Kanunu'na dayanarak Karamahmet'in tüm malvarlıklarına haciz koyma yetkisine sahip. Ve yasalara göre alacağını herkesten önce tahsil etme yetkisi var. Dolayısıyla Karamahmet'in tüm malvarlıkları ve alacakları artık TMSF'ye ait. Ama, **Karamahmet'in uluslararası tahkime düşen Turkcell hisseleri bundan istisna...**

Zaten Karamahmet de başta Turkcell'den gelecek temettüler olmak üzere şirketlerini teminat gösterip, Rus Alfa'nın elinde rehin bulunan ve uluslararası tahkime düşen, yüze 13'lük Turkcell hissesini kurtarmak için uğraşıyordu. Bunun için yurtdışından 2 milyar dolarlık kredi arıyordu. Başarırdı başaramazdı ayrı tartışma... TMSF operasyonun ardından bu imkan da ortadan kalktı. **Bankadaki son kuruşuna kadar hacizli olan adama kim 2 milyar dolar verir?**

Tabii "Ne var bunda?" diye de sorabilirsiniz... "Bize ne Karamahmet'ten?"

Haklısınız...

Ama şöyle bir durum ortaya çıkıyor... Karamahmet hisse senetlerini Alfa'dan alamadığı zaman **Turkcell'de hakimiyet iki yabancı ortak Telia ve Sonera'nın eline geçiyor.**

O zaman geçen 3 yıl sorgulanmaya başlıyor...

Hükümet, 'Turkcell Türk şirkettir' diye neden ısrar etti?

Neden SPK kanunları bir gecede değiştirildi ve yönetim kuruluna kamuyu temsilen 3 üye atanmasına olanak tanıyan tebliğler yazıldı...

Neden TeliaSonera ve Alfa yönetimde çoğunluğu almasın diye genel kurullara hükümet komiseri bile gönderilmedi?

İki seçenek var...

Ya "atv gidiyor show'a başlayalım" diye bir hesapsızlık yapıldı

Ya da işler değişti... Turkcell yabancılara verildi, **insanlar kandırıldı...**

oguzkaramuk@taraf.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Finansbank ne yapıyor böyle

Oğuz Karamuk 24.05.2013

Finansbank ne yapıyor böyle Ekonomide korumacılık, yani ülke çıkarlarının, kör gözüm parmağına, liberal mali düzene aykırı şekilde korunması taraftarı değilim. Bu tip bir korumacılığın uzun vadede yarardan çok zarar verdiği de inancım var. Bu yüzden **yabancı şirketlerin Türkiye'ye yatırım yapmasını destekliyorum.** Çünkü bir ülkede ya da sektörde oyuncu sayısının artması, el altından illegal tekelcilik anlaşmaları yapılmıyorsa, her zaman kurumlar arasındaki rekabeti ve ülkede yaşayan insanların refahını artırıyor.

Öte yandan giderek kirlenen ve son krizde dünyanın başına binbir türlü bela açan neo liberalizmin (kâr odaklı kapitalizm), sıkı şekilde denetlenmesi taraftarıyım. Yani '**serbest piyasa**' mantığıyla sınırsız '**dolandırıcılık yetkisi**'ne kılıf aranmasının da karşısındayım.

Bizdeki 'karavanacı ekonomistlerin' işine gelmese ya da hoşlarına gitmese de, dünya ekonomisi hızla regülasyon çağına doğru yol alıyor. Zaten küresel düzenin geldiği yerde pek fazla da çare kalmadı. Buna ilişkin haberleri sık sık okuyoruz.

Sözü uzatmadan Finansbank meselesine geçelim. **Yunanistan'ın en büyük bankası NBG'nin Türkiye'de Finansbank'ı satın almasını**, her türlü spekülasyona rağmen (Yunan kilisesinin ana hissedarlarından olması, merkez binasına Türklerin nasıl öldürüldüğünü konu eden kahramanlık resimlerinin asılması vs.) **son derece sempatik karşıladım**. Artan ekonomik ilişkilerin Yunanistan ve Türkiye arasında, halklara değil devletlere dayalı olduğuna inandığım **çekişmenin yumuşamasında etkili olacağını düşündüm**.

Hatta itiraf edeyim, "Yunan ortaklı Finansbank Trakya'da çiftçilere yüksek faizli kredi verip, ödeyemeyince el koyuyor... Yunan Hükümeti Atina'da şube açan Ziraat Bankası'na baskı yapıyor..." gibi şikâyetlere de çok itibar etmedim...

Ancak **Finansbank örneği ben ve benim gibi düşünen iyi niyetli liberaller için giderek üzücü bir fenomen** olmaya başladı.

Örneğin personelinin birbirine **"Müşteriyi en iyi tenhada kısıtiran"** tebrikleri gönderdiği belgelendi. Tüketici şikâyetlerinin yer aldığı internet sitelerinde şube sayısına göre **en çok şikâyet alan banka** listesinde zirveye oynamaya başladı.

Ve son olarak yandaki tablolardan da göreceğiniz gibi en **yüksek faiz marjıyla çalışan banka** da Finansbank çıktı. Banka sektördeki rakiplerine oranla açık ara, yüksek hatta fahiş faiz alıyor. Kuşkusuz bu durumu, ülke olarak yasayla düzeltmeye çalışacak halimiz yok. Ancak **bankanın Yunan ortakları uzun yıllar dostça ve kazançlı şekilde sürececek bir ortaklığı kısa sürede heba etmemek için... Sanırsız Finansbank Türkiye'nin yönetim politikasını gözden geçirecektir**.

Bu arada tablolara dikkat ettiyseniz... Fransız BNP ile Çolakoğlu Grubu'nun ortaklığı olan **TEB'in, 'makul ve saygılı' faiz marjından dolayı bir kutlama** hak ettiğini söylemeliyiz...

Al nükleeri ver notu

Kredi derecelendirme kuruluşları dünyanın her yerinde sorgulanıyor. Hemen hiçbir denetime tabi olmayan bu kuruluşların verdiği notların, ekonomik ölçütlerden çok, çıkar ilişkisine dayandığı... Hatta **'ekonomik tetikçilik yapan sahtekârlar'** olduklarına yönelik itirazlar ve iddialar artıyor. Üstelik bu iddia ve itirazlar çok sayıda somut belgeyle de destekleniyor. Örneğin Moody's ve S&P'nin 2008 öncesi bir takım şirket tahvillerine, **'asla batmaz'** anlamına gelen en yüksek kredi notunu verdiği... Krizle birlikte bu tahvillerin hepsinin çöpe dönüşerek dünya çapında milyonlarca yatırımcıyı batırdığı... Ve her iki kuruluşun 2007 kârlarının yüzde 60'ının, 'batmaz' demelerine rağmen **'batan'** şirket tahvillerine verdikleri notlardan kaynaklandığı biliniyor.

Bu kuruluşlar yıllarca Türkiye'nin de hakkını yediler. Son yedi ay içinde ise birden yön değiştirip, **Türkiye'yi uluslararası yatırımların süper ligi sayılan 'yatırım yapılabilir ülke' sınıfına** soktular. Kuşkusuz, Türkiye'nin ekonomik verileri daha iyi not seviyelerini hak ediyor. Ancak kuruluşların Türkiye'nin notunu nasıl artırdıklarını anlamak için birkaç hatırlatma yapmakta yarar var:

22 Mart 2013: **İsrail, Türkiye’den özür diledi.** Başbakan Erdoğan kabul etti.

27 Mart 2013: S&P Türkiye’nin notunu bir kademe yükseltti.

11 Mayıs 2013: Cumhurbaşkanı Gül, **İsrail açıklarında çıkan gazın Türkiye üzerinden Avrupa’ya satılmasını desteklediğini açıkladı.**

14 Mayıs 2013: Başbakan Erdoğan ABD’ye gidip Türkiye’nin Ortadoğu politikasını görüştü.

16 Mayıs 2013: **Moody’s Türkiye’nin kredi notunu bir kademe artırarak** yatırım yapılabilir seviyeye çıkardı.

3 Mayıs 2013: **Türkiye, 22 milyar dolarlık Sinop nükleer santral projesini ihalesiz olarak Japonya’ya verdi.** İki ülkenin başbakanı anlaşmaya imza attı.

23 Mayıs 2013: Japon rating şirketi **JCR Türkiye’nin kredi notunu iki kademe birden** artırıp yatırım yapılabilir seviyeye çıkardı.

Bir küçük hatırlatma daha. Dün iki kademe not artışı yapan **JCR’ın Türkiye Başkanı Orhan Ökmen, yedi ay önce** yani Kasım 2011’de bir başka kredi derecelendirme şirketi Fitch, Türkiye’nin notunu yatırım yapılabilir seviyeye çıkardığında şu sözleri söylemişti: “Cari açık riski düşüyor diye **Türkiye’nin notunu artırmak doğru bir yaklaşım değil.** Bir taraf da cari açık, bir taraf da büyüme. Bu ikilemin yaratacağı sonuçları görmeden, seçim yılında kamu maliyesindeki gelişmeleri, yükselen siyasi tansiyonunun geleceğini ve orta vadeli programa uyulup uyulmayacağını görmeden not değişikliğine gidilmesi erken... **Sadece cari açıkta düşüş sürecektir varsayımıyla karar verilmesi rating metodolojisine uygun değil.** Büyümedeki düşüşün de işsizliğin artması gibi yaratacağı yukarı yönlü riskler var.”

Demek ki... **22 milyar dolarlık nükleer santrali alınca iki kademe birden not da artıyormuş, takla da atılıyormuş...** Reyting kuruluşlarının zihniyetlerini zaten biliyoruz. Ancak artık Türkiye’den aldıkları fiyatları biraz düşürmeleri gerekli... Örneğin Antalya’da tatil, hamam sefası, Boğaz’da rakı-balık, **yemek hariç 100 dolar vs...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti halkı neden soydurttu

Oğuz Karamuk 26.05.2013

 AK Parti halkı neden soydurttu Sevineyim mi, üzüleyim mi bilemedim... Bir taraftan sevindim çünkü: Merkez Bankası dün tüketicilerin en çok şikayet ettiği **kredili mevduat hesaplarının (KMH) faizlerini aylık yüzde 2.22’ye indirdi.** Bu faizler dünkü karardan önce yüzde 5’ti (Daha doğrusu **bankalar yüzde 5 kulağa yüksek geliyor diye yüzde 4.95 faiz alıyordu**). Yani maaşı biten bir tüketici, nakde ihtiyacı olup da hesabının kredili

bölümünden para çektiğinde, devletin Hazine bonolarına ödediği bir yıllık faizi, bir ayda ödüyordu. Tüketicinin ödediği faizin **yıllık bileşiği yüzde 80 gibi fahiş** bir seviyedeydi.

Şimdi tüketiciler **yıllık bazda yüzde 30 faiz ödeyecek**. Kuşkusuz bu rakam da çok yüksek. Yıllık enflasyonu yüzde 5 olarak öngörürsek, tüketicinin son indirimine rağmen ödediği **yıllık reel faiz yüzde 23.6 gibi olağanüstü ve dünyanın hiçbir yerine görülmedik** bir seviyeye geliyor.

Kredi kartı faiz oranlarının üst limitini üç ayda bir belirleyen Merkez Bankası'nın bir dahaki karar tarihi olan **temmuz başında yüzde 2.22 olan kredi kartı ve KMH faizlerini daha da aşağı düşürmesi gerekiyor**. Umuyoruz yapacaktır.

Diğer taraftan üzülüyorum çünkü: Kredili mevduat hesaplarının faizinin fahiş olduğu yeni öğrenilen bir durum değil. BDDK'da çalışan bankalar yeminli murakıplarının, konunun tüketicilerin en büyük problemlerinden biri olduğu ve **acilen düzenlenmesi gerektiğine ilişkin raporu bundan 4 yıl önce yazdığını biliyoruz**.

Tüketici resmen soyuldu

Söz konusu raporun yazıldığı dönem, devlet Hazine bonosuyla yıllık yüzde 15 faizle borçlanıyordu. Bankalar da, mevduata yıllık yüzde 17- 18 faiz ödeyip para buluyordu. O raporun yazıldığı günlerde tüketiciler KMH'lar aracılığıyla, tıpkı düne kadar olduğu gibi, yıllık yüzde 80 civarında faiz ödeyerek ATM kartlarından para çekiyordu.

Aradan geçen dönemde bono faizleri yüzde 5, mevduat faizleri yüzde 6'ya indi. En nihayetinde tüketici de KMH'lar aracılığıyla yıllık yüzde 30 faizle borçlanmaya başladı.

Yani tüketici uzun süre soyuldu. Ve **görüyoruz ki, ne Ak Parti Hükümeti, ne de Ak Parti Hükümeti'nin atadığı bürokratlar tüketicinin soyulmasına, kul hakkı yenmesine ses çıkarmadı**. Dört yıl önce yazılan rapora rağmen bankalar uzun süre tüketicileri soymaya devam etmiş.

Oysa Hükümet'in, özellikle de Sayın Başbakan'ın istediği zaman ne derece kuvvetli bir şekilde sisteme hükmedebildiğini görüyoruz. Örneğin Başbakan "Ayrılan milli içkimiz" deyince, **Meclis 12 gün içinde içki yasaklarını içeren karmakarışık bir yasayı sabahlara kadar çalışıp geçirebiliyor**. Ya da Başbakan Şehrin silüetini bozuyor, sahibiyile 5 yıldır konuşmuyorum" deyince, İstanbul Zeytinburnu'ndaki OnaltıDokuz binasının yıkımı için mahkemeler aniden karar alabiliyor.

Ama sıra tüketicinin ödediği faize gelince, Merkez Bankası kredili mevduat hesaplarının faizini düşürmek için **basit bir tebliğ değişikliğini 4 yıl gecikmeyle yapıyor**. Halkın soyulmasına göz yumuyor.

Olaya etik ve dini kurallara açısından bakarsak... Yüksek faizle halkın soyulmasına göz yummak...

Ekonomik bahaneleri yok

Alkol kullanımına ve şehrin silüetini kirletilmesine göz yummaktan, daha az etik dışı ya da daha az günah değil.

Ekonomik açıdan bakarsak...

Bankaların faizlerine devlet müdahalesi...

İçki sektörüne yatırım yapmış firmaların pazarına müdahaleden...

Ya da parasını verip binadan daire almış insanların, yatırım yapmış müteahhidin binasını yıkmaktan...

Daha çok problem edilecek, sakınılacak bir uygulama değil...

Ak Parti Hükümeti ve onun bürokratları bankaların yıllardır halktan aldığı fahiş faize bile bile göz yummaktan sorumludur. Dini, ahlaki ve ekonomik açıdan mazeretleri de yoktur.

Tüketicinin faiz yükü 2.6 milyar azaldı

YANDAKİ tabloda bankaların tüketiciye daha düne kadar yıllık yüzde 80 faiz üzerinden kullandırdıkları kredili mevduat hesaplarının tutarları var. Borsada işlem gören bankaların verilerine göre söz konusu bankaların mart sonu itibarıyla tüketicilere kullandırdığı kredili mevduat hesaplarının tutarı 7.84 milyar lirayı buluyor. Bankalar bu tutardaki kredi için düne kadar tüketicilerden aylık 392.1, yıllık 4.7 milyar lira faiz alıyordu. Merkez Bankası'nın dün yaptığı değişiklikle aylık rakam 172.5 milyon, yıllık rakam 2 milyar 70 milyon liraya indi.

Kimin KMH'sı büyük

Vakıfbank	1.316.450
Finansbank	1.086.166
İş Bankası	1.082.146
Yapı Kredi Bankası	1.038.751
Garanti	959.652
Akbank	856.168
TEB	714.318
Halkbank	589.999
Abank	116.056
Şekerbank	75.145
Tekstilbank	8.278
Toplam	7.843.129

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faizde birinci, alkolde sonuncuyuz, fitnede...

Oğuz Karamuk 27.05.2013

AKP muhafazakâr bir parti... **Düşünsel temelini İslam dininden alıyor. Bu yüzden alkolle uğraşmasını anlamak mümkün...** Ancak aynı düşünsel temel içinde alkolden daha katı yasaklarla sınırlanan faizle uğraşmamasını anlamak mümkün değil. Sakın kimse Başbakan Erdoğan'ın "Faizi yüksek buluyorum" açıklamalarını işaret edip **"Faizle de uğraşıyorlar" demesin.** Çünkü rakamlar tam tersini söylüyor.

Daha dün yazdık, **alkol yasasını 12 günde Meclis'ten geçiren Ak Parti Hükümeti'nin,** tüketiciden ayda yüzde 5 faiz alınan kredili mevduat hesaplarıyla ilgili **küçük bir tebliğ değişikliğini yapmak için 4 yıl bekledi.** Üstelik bu bekleme bile bile yapıldı. Çünkü BDDK denetmenleri bundan 4 yıl önce konuyla ilgili bir rapor yazarak bu alanda düzenlenme istedi. Buna karşın Ak Parti Hükümeti bir şekilde kulağının üstüne yattı, tebliğ değişikliğini ancak önceki gün yapılabildi.

Ayrıca getirilen son düzenleme bile, tüketiciler açısından dünyanın en yüksek faizini ödeme gerçeğini değiştirmiyor. Maaş hesabından ya da kredi kartından para çeken bir tüketici, **yüzde 23'le enflasyonun yaklaşık 5 katı reel faiz ödüyor.**

Benzer tablo diğer tüketici kredilerinde de var. Örneğin **ABD'li bir tüketici 15 yıllık konut kredisi çektiğinde yıllık 1.13 reel faiz ödüyor.**

Türkiye'de bu oran yüzde 9.62'yle ABD'nin tam 8 katı. Oto kredisine bakıldığında da benzeri bir durum var. 60 ay vadeli otomobil kredisi kullanan Türkiyeli bir tüketici yıllık yüzde 10.1 reel, yani enflasyondan arındırılmış faiz ödüyor. ABD'de ödenen reel faiz ise yüzde 1.33. Yani Türkiyeli tüketici, **otomobil için ABD'liye göre 7.65 kat fazla reel faiz ödüyor.**

Avrupa ülkeleriyle kıyaslarsak daha çarpıcı sonuçlar da bulunabilir. Mesela **Türkiyeli tüketici konut kredisinde bir İngiliz'in 19.7, İtalyan'ın 15.7 katı reel faiz ödüyor.** Örnekleri çoğaltabiliriz. Tüm bunlar, Türkiye'deki tüketicinin **dünyanın en yüksek reel faiziyle borçlandığını gösteriyor.**

Öte yandan **alkol tüketimine bakarsak kişi başı yıllık 1.87 litrelik tüketimle Türkiye, İran ve Suriye'nin hemen üzerinde yer alıyor. Irak 2.41 litreyle, Lübnan 2.23 litreyle Türkiye'den daha fazla kişi başı alkol tüketiyor.**

Başlangıçta söyledik, Ak Parti düşünsel temelini İslam'a refere eden muhafazakâr bir parti. Onun için alkolle ilgili hassasiyetini anlamak mümkün. Ancak tüketicilerin faizle soyulması konusunda yeterli hassasiyeti göstermeyip, **olmayan alkol sorunu üzerinden toplumda tartışma yaratacak bir siyaset izlemesi, kararlar alması... Bu tip eylemleri İslam dini 'fitne' olarak tanımlıyor.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP, CHP gibi bankacı çıktı

Oğuz Karamuk 28.05.2013

 AKP, CHP gibi bankacı çıktı CHP Ata'dan bankacı. Atatürk'ün bıraktığı **yüzde 28'lik İş Bankası hissesi CHP'nin kontrolünde**. O yüzden tüketici ve reel sektör kredilerinde dünyanın en yüksek reel faizinin Türkiye'de olmasına sesini çıkartmaz. Bankaların tüketiciden 61 çeşit ücret ve komisyon almasını, bu konuda gelen **onbinlerce şikâyeti görmezden gelir**. Tıpkı 1990'larda Türkiye Hazinesi'nin dünyanın en yüksek reel faizini ödemesine 'gık' demediği gibi.

CHP'nin matematiği

CHP'nin bankacılık sektöründeki haksızlıklara susmak için kendince bir matematiği var. Bankacılık yüksek sermayeyle yapılan bir işkolu. Bunun için ortakların bankaya sermaye koyması gerekli. Ama **CHP'nin sermaye artırımını yapacak parası yok**. Bunun yerine CHP bankadan kâr payı, yani temettü almaz. Bankanın elde ettiği kârı, sermaye artırımını yapılması için yine bankada bırakır. Böylece sermaye artırımını sırasında yükümlülüklerini yerine getirip, İş Bankası'ndaki kontrolünü sürdürecektir hisse oranını korumaya devam eder. **Banka ne kadar kâr ederse CHP için o kadar iyidir. CHP elini cebine atmadan güçlü bir bankanın imkânını kullanır**.

Çünkü CHP o hisseler aracılığıyla İş Bankası'nın Yönetim Kurulu'nda doğrudan yer alır. Sonra o Yönetim Kurulu istediği adama kredi verir, CHP'ye yakın zenginler çıkar. Onun içindir ki, rahmetli Vehbi Koç, "Neden banka almıyorsun?" sorusuna, "İş Bankası var ya..." sözleriyle cevap vermiştir. CHP'nin kontrolündeki İş Bankası zengin yaratırken, arada hata da yapar... Adam öldürmeye azmettirmekten tutuklanan Erol Evcil'e de kredi verir. Başı belaya girer.

CHP istediği medya kuruluşlarına ilan verir, yandaş medya yaratır. Cumhuriyet'e hamduyla verir, Zaman'a, Yeni Şafak'a, Akit'e vs. vermez. Böylece tıpkı Ergenekon iddianamelerinde ortaya çıkan, medya üzerinden siyasete müdahale belgeleri gibi... CHP'nin de "İş Bankası üzerinden medyaya ayar" tutanakları ortaya çıkar...

CHP'nin kontrolündeki İş Bankası, kendi malı Dışbank'ı, Aydın Doğan'a kendi açtığı krediyle satar. Aydın Doğan bedavadan para kazanır. Ve şimdiki CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun da yer aldığı İş Bankası Yönetim Kurulu, 1999'da Petrol Ofisi'ni Aydın Doğan'la ortak almak için karar verir. Hürriyet'in, Kanal D'nin ve bilimum medyanın patronu Aydın Doğan, kuruluş ödemediği zengin olur. Yetmez, Habertürk'ün patronu Turgay Ciner de "Beni İş Bankası zengin etti" diye itirafta bulunur...

CHP İş Bankası'na, o kadar angaje olmuştur ki... Halkın bankalardan şikâyetine bir türlü eğilemez. Bu yüzden oy da alamaz. Nitekim İş Bankası ortaklığı, CHP'nin bekçisi olduğu sistemin sonunu hazırlamıştır.

CHP 1990'larda Hazine'nin dünyanın en yüksek faizi ödemesine göz yumarken, devlet rekor bütçe açıkları verdi, kirlenen bankacılık sistemi ülkeyi krize soktu... CHP de çöken bankacılık sisteminin altında kaldı.

AKP'nin matematiği aynı

CHP'nin yerine gelen Ak Parti, ekonominin en büyük probleminin yüksek faiz olduğunu söyleyerek kitlelerden destek aldı. Ak Parti son 10 yılda devletin faizlerini düşürdü, ancak bankaların bu kez doğrudan halkı

soymasına engel olmadı. Ak Parti'nin iktidarda olduğu yıllar boyunca bankacılık sisteminin kârlılığı rekor düzeylere ulaştı. Örneğin AKP iktidarı boyunca kişi başı milli gelir 2002-2012 arasında 3 kat artarak 3 bin 500 dolardan, 10 bin 500 dolara çıktı. Aynı dönemde bankaların toplam kârı 11 kat artışla 1.1 milyar dolardan 13.1 milyar dolara yükseldi. Önceki gün açıklanan en çok vergi ödeyen 100 şirket listesinin 21 tanesi bankalardan oluştu. İlk 100 şirketin ödediği verginin yüzde 60'ı bankalardan geldi. Vergi listesi üretici değil, bankaların kazandığını bir kez daha ortaya koydu. Geçmiş yıllarla karşılaştırmalar, bankaların karlılıkta giderek daha fazla öne çıktığını gösterdi.

CHP bankacı bir partiydi, Ak Parti ondan daha da bankacı çıktı. Üstelik Ak Parti de kendi zengini ve medyasını yaratmak için aynı CHP gibi bankaları kullandı.

Halk açısından değişen bir durum yok.

Kuran'ın dediği gibi yecüc mecüc, İncil'in dediği gibi gog magog...

CHP'nin İş Bankası skandalı haberlerini Çalık durdurdu

CHP ve AKP'nin bankacılık kardeşliği, birbirlerinin kirlerini örtmeye kadar ulaştı. 2011 sonunda Sabah gazetesinde, İş Bankası'nın yönetim kurulunda **CHP'li bir üyenin banka kaynaklarını medya üzerinde nasıl baskı aracı olarak kullandığını gösteren**, CHP'nin İş Bankası'nın nasıl ele geçirdiğinin delili olan yönetim kurulu toplantı tutanaklarına ilişkin bir dizi haber yapmaya çalıştık. **Tutanaklar, İş Bankası Yönetim Kurulu'nda Ergenekonvari ilişkileri gösteriyordu.** Ancak haberler Sabah gazetesinin patronu **Ahmet Çalık tarafından durduruldu.** Bu fotoğraf o günlere ait. 13 aralık 2011'de Ahmet Çalık'ın Malatya'daki tekstil fabrikasında çekildi. İş Bankası Genel Müdürü Adnan **Bali ile Çalık Malatya'da bir toplantı için buluştu.** Ardından Bali, Çalık'ın fabrikasını gezdi!

İş Bankası ilana boğdu

Çalık, o günkü görüşmenin ardından Sabah gazetesinde İş Bankası haberlerini kestirdi. O gün **Kıbrıs'a giden Sabah gazetesiyle, Türkiye çapında çıkan Sabah gazetesinin ekonomi manşetleri** arasındaki fark, Sabah'taki İş Bankası sansürünün ispatıdır. Bu sansürün ardından Sabah gazetesi, **İş Bankası'ndan 2012 yılında tarihinde ilk kez sütun santim olarak Hürriyet gazetesi kadar ilan aldı.** Sabah'ta Ahmet Çalık zoruyla durdurulan o tutanakları

Taraf'ta yayımlayacağız...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İŞ'te Ergenekon belgeleri

 İş'te Ergenekon belgeleri **İş Bankası Yönetim Kurulu Toplantı tutanakları yakın tarihe ışık tutuyor. Belgeler Tuncay Özkan'a yönelik soruşturma kapsamında savcılık tarafından bankadan alınmış. Ak Parti'ye karşı medya eleştirilerinin en yoğun olduğu dönemde, CHP kontenjanından yönetimde yer alan Deniz Baykal'ın avukatı Nail Gürman, bankanın kaynaklarının partisine yakın medyaya kullandırılması için baskı yapıyor. Sadece siyaset değil ekonomide, her alanda safların belirlenmesi gerektiğini söylüyor. O günkü Genel Müdür Ersin Özince direniyormuş gibi gözüküyor. Sonra onun da tavrı değişiyor**

Yer İş Bankası Kuleleri, tarih 28 Aralık 2005... Banka Yönetim Kurulu'na CHP kontenjanından giren CHP eski Genel Başkanı **Deniz Baykal'ın avukatı Nail Gürman, Genel Müdür Ersin Özince'ye hesap soruyor.** Ak Parti aleyhine keskin muhalefet yapan **Tuncay Özkan'ın Kanaltürk adlı televizyonuna reklam verilmesi için baskı yapıyor.** Banka Yönetim Kurulu'ndan itiraz sesleri yükseliyor: **"Kanaltürk bizim aleyhimizde haberler yapıyor, vermeyelim."**

Sonuç değişmiyor, CHP'li üyenin dediği oluyor. **Üç ay sonra banka reklam politikasını değiştiriyor** ve bir süre sonra Ergenekon davasından dolayı hapse girecek olan **Tuncay Özkan'ın Kanaltürk'üne İş Bankası reklam muslukları açılıyor.** Konuşmalar ilerledikçe CHP'li Nail Gürman'ın sadece reklam değil hemen her alanda, hatta İş Bankası'nın çocuklar için yaptığı yayınlara kadar istediklerini yaptırdığı ortaya çıkıyor... Ve İş Bankası'nın olay Yönetim Kurulu toplantı tutanakları başlıyor...

Tarih: 28.12. 2005

Nail Gürman konuşuyor:

"Cumhuriyet gazetesi az tiraja sahip diye daha az reklam vermek doğru değildir, bunun gerekçesi yoktur. Bununla ilgili olarak bir başka konu şu. Banka geçmişte bazı yayın organları ve televizyon kanalları ile bir çekişmede olmuştur. Bunun bir sıkıntısı vardır. Biz yakın geçmişte bir gazeteyle bir grupla bu çekişmeyi yaşadık. Sonra sorunlar halledildi. Biz de reklamımızı veriyoruz, iş yürüyor. Eğer ölçü buysa, bu zararı veren gazeteyle de hiçbir zaman bir reklam ilişkisine girmemek lazım. Ama Kanaltürk televizyonunu ihmal etmek mümkün mü? Samanyolu televizyonuna reklam verirken Kanaltürk'ü nasıl ihmal edersiniz? Bunlar düzenlenmelidir, düzgün bir şekilde yapılmalıdır.

KANALTÜRK VE VATAN İŞ BANKASI'NA SALDIRDI

Ersin Özince cevap veriyor:

Vatan Grubu da Kanaltürk de bize 2005 yılı içinde çirkin şeklide saldırılarda bulunan iki yayın organı. (...) Bu yayın organlarının bunu iyi niyetle yaptıklarını ve bankada mevcut olan bir hatayı, yanlışlığı ortaya çıkartmak amacıyla yaptıklarını söylemek mümkün değil. Bunu kendileri bile söyleyemiyorlar. (...) Yalnız bazı ufak farklılıklar var. Bir tanesine açıklama gönderdik, derhal yayınladı (Vatan). Öbürüne mahkeme kararıyla zorlukla yayınlatabildik (Kanaltürk). Bir tanesi bankaya değil daha ziyade hissedarına sataştı. Öbürü her yönüyle bankaya ve iştiraklerine hakaret etti.

(...) Bunun reklam politikamızla ilgili yönü nedir? Aslında hangisine önceden reklam veriyorsak o reklam almaya devam etti. Çünkü onun bir tirajı vardı. Reklam vermeyle teknik yönden ilintisini hiçbir şekilde arkadaşlarıma

kurmadım. Onlar tamamen belirledikleri ilkeler doğrultusunda, öteden beri olduğu gibi sürdürmeye devam etti. Onda da bütün çabam, bugün Nail Bey'in ifade ettiği gibi sonunda Samanyolu gibi yerlere reklam vermek değil. Reklamı verirken asla kişisel değerlendirmelerle hareket etmiyoruz. Tiraj vs. hususlar bu kararlarda etkili oluyor.

SAMANYOLU'NA REKLAM YARARLI DEĞİL

Tarih: 30 Mart 2006

Nail Gürman:

2006 bütçesi görüşülürken bazı basın yayın organlarına reklam ve ilan verilmesinin yararlı olmadığını ifade etmiştim. Bunun tersine bazı organlara da neden verilmediği konusunda zihnimde bir soru belirmişti . (...) Samanyolu televizyonuna 150 milyar lira (150 Bin) reklam bedeli veriyoruz. Bu doğru değildir, bu uygulamadan kesinlikte vazgeçilmesi lazımdır. Kanal Türk televizyonuna Akbank, Yapı Kredi, Oyakbank gibi bankalar reklam veriyor da biz hangi gerekçeyle vermiyoruz? O konuda bir gelişme var mı bilmiyorum, onun için ezbere konuşmuş olmayayım. Çünkü Sayın Özince'nin bakacağız, inceleyeceğiz diye bir beyanı vardı, öyle anımsıyorum. Oyle bir hazırlık varsa mesele yok. Ama yoksa da bu hazırlığın süratle yapılmasını ve gündeme taşınmasını uygun gördüğümü ifade edeyim. ... Bana göre yapılan yanlışların ve eksiklerin artık süratle sonunun alınması lazımdır."

ERSİN ÖZİNCE REKLAM POLİTİKASINI DEĞİŞTİRİYOR

Ersin Özince:

Reklam işini daha önce de bilgi verdiğim gibi çok istatistiki ve aritmetik değerlere dayamıştık. Burada yapılan konuşmalar, tartışmalar doğrucusunda bu işi yeniden sorguladık ve mantık değil de sektör uygulamaları nasıl diye baktık. (...) Esasen biz bugüne kadar kitabi davranmayıp bunların bir şekilde reklam gelirleriyle desteklenmesi yoluna gitseydik belki tam tersine destekleyip lehimize lobi yapabilirlerdi.

(...) Burada herkesin beklentisi aynı, herkes İş Bankası icrasından para bekliyor. Biz bu konuda sadece istatistiklere bakarak değerlendirme yapmayacağız. Kanaltürk'e, Haber Türk'e veya diğerlerine, öbür bankalar nasıl reklam veriyorsa biz de o kadar bulunalım düşüncesindeyiz."

Nail Gürman: Bu uygulama ne zaman başlayacak?

Ersin Özince: Hemen. Bugün basında bizim bilanço ilanlarımız yayınlanacak, onlarla başlayabilir.

Caner Çimenbicer (Yönetim Kurulu Başkanı): Bize hakaret eden, bize kin kusan kurumlara, yayın organlarına reklam verilmesine karşıyım. Kanaltürk de bunlardan birisi ve kişisel olarak reddediyorum ve muhalifim.

Nail Gürman: Hiç kuşkusuz bir basın organının İş Bankası hakkında yaptığı yalan ve yanlış yayınları desteklemek olanak dışıdır ve bu hiç kimsenin içine sinmez. Ancak benim içerideki dosyamda var, bunu

aramızdaki bir fikir alışverişinin kanıtı olarak söylemek istemiyorum, ama bunun en taze örneğini Vatan'da yaşadık. Niye Vatan'a reklam vermeye devam ediyoruz? Basisen, Tiryakioğlu, İş Bankası, Evcil diye karmakarışık yayınlar olunca biz Vatan'ın reklamlarını kestik

Ersin Özince: "Kesmedik, onlar kestiğimizi iddia ettiler."

BEDAVADA BASSA ZAMAN'DA ÇIKAN İLANIN ÖNEMİ YOK

Nail Gürman:

Ben bu tür haberleri dosyamda biriktiriyorum. Fatih Ataylı'nın Hürriyet gazetesindeyken, 'Bankalar Birliği Başkanı Ersin Özince'nin bu görevde ne kadar kalacağını merak ediyorum' mealinde, bundan yaklaşık bir sene evvel yayınlanmış bir yazısı var. O zaman niye Hürriyet'e, Milliyet'e reklam veriyoruz? Bunun sonu gelmez. Diğer taraftan nasıl büyük ortak için yalan yanlış haber yazıldıysa Cumhuriyet Halk Partisi için de basında pek çok yalan haberler çıkıyor. Eğer öyle bakarsak, CHP de bu bankanın bir parçası. Ben size daha evvel kişisel konuşmalarımızda da o görüşümü aktarmıştım, dediklerinizin hepsine katılıyorum. Kolay iş değildir. Konuşmalarınızda belirtiniz, Cumhuriyet gazetesinin geçmişten itibaren Cumhuriyet Halk Partisi'nin bir yayın organı gibi davranmadığı tam tersine zaman zaman alıp yere vurduğu da bir gerçektir. Durum böyleyken bedava da bassa, bir kuruşa da bassa, Zaman'da, Yeni Şafak'ta bizim bankanın bilançosunun ilan edilmesinin onu okuyanlar tarafından hiçbir kıymeti olmadığı kanısındayım.

ARTIK EKONOMİDE, SİYASETTE TAVIR BELİRLEME ZAMANI

Onun için Türkiye ekonomide, siyasette, her yerde yeniden kesin tavırların, fikirlerin belirlenmesi düzeni içine girmiştir. Biz de bunun tarafıyız. Onun için benim de hepsine birden kızdığım noktalar var. Ona bakarsanız hepimiz ona göre davranalım.

Ersin Özince: Biz aşırı tutucu veya cumhuriyet aleyhtarları yayın organlarına neden reklam veriyoruz, ne kadar veriyoruz? Mesela bugün bilanço ilanımız çıkacak. 1 milyar TL'ye (Bin TL) alırsa Yeni Şafak gazetesinde de çıksın düşüncesindeyiz. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük bilançosunu görsünler istiyoruz. Fakat katiyen ne televizyonlarına ne gazetelerine verdiğimiz rakamlar ciddi tutarlara varmıyor.

ONLARA REKLAM VERMEYE BEN DE RAZI DEĞİLİM

Arkadaşlarımdan aldığım bilgiler 6 milyar TL (6 bin) civarında olduğu şeklinde. İsterseniz bu rakamları bir dahaki toplantıda kime kaç para vermişiz açıklayım. Benim kesinlikle bunlara bu tutarlarda iş verilmesine bir rızam yok, böyle bir bilgi de yok. Bütün aleyhtarlığına rağmen Zaman'da yeri geldiğinde iki cins ilan çıkabiliyor. Çünkü Zaman'ın belli bir tirajı var. Böyle olduğu için firma destekli Maximum Kart ilanları çıkıyor. Örneğin İstikbal Kanepe'nin reklamları olabiliyor ve zaten bunun önemli bir bölümünü İstikbal sağlıyor. Bizim müşteriye şu gazetede çıksın, bu gazetede çıksın şeklinde yönlendirmemiz olamayacağı için bu tür reklamları mazur

görmek lazım. Sadece İş Bankası olarak verdiğimiz reklamlar ise son derece mahduttur ve diğerlerine vermemiz söz konusudur.

Ersin Özince: Hümanistim Tuncay Özkan: Ben vururum

ERSİN ÖZİNCE: Kanaltürk, gibi kanallara öteden beri sempatiyle baktık. Fakat Tuncay Özkan Bey'in, bu kanalı kurmadan önce Akşam gazetesinin yayın grubunun başındayken, Bankamız aleyhine doğrudan yaptırdığı yayınlar olmuştu ve ben bunu astlarıyla da üstleriyle de, kendisiyle de konuştum. Zaten kendisi de doğruluyor ve "Hayat böyle Sayın Özince, hayat bir mücadele" diyor. Ben hümanistim dediğimde, **"Ben insanların hümanistliğine, iyiliğine inanmam. Ben size vururum, siz kendinizi korursunuz..** Benim sorunum İş Bankası'yla değil, yönetimiyle. İş Bankası yönetimi değişmelidir" diyor. Bunu bazı kişilerle paylaşıyor. Söylediğine göre İş Bankası Genel Müdürü'nü değiştirecekmiş. Geçen genel kurulda olmamış, bu genel kurulda değiştireceğini söyleyebiliyor. Direkt bu ifadeyi değil ama buna benzer ifadeleri benim yüzüme karşı da söyledi. Ben de kendisine, hayatta sizin gibi kimselerden yoruldum, size başarılar dilerim dedim. Bu konuşmalar gayet nezaket içinde geçti ve sonunda tokalaşıp ayrıldık. Ama hakikaten böyle insanların, bu makamlarda, böyle yerlerde oturan insanların ve bu tür siyasetin beni çok yorduğunu ifade etmek isterim...

NAİL GÜRMAN, İş Bankası'nın Atatürk'ten kalan yüzde 28'lik hissesini temsilen yönetim kuruluna giren üyelerden sadece biri. Ancak banka yönetim kurulu adeta ona hizmet için toplanıyor. Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi Ersin Özince sürekli olarak Gürman'a hesap veriyor. Bankanın Yönetim Kurulu Başkanı Caner Çimenbiçer ise sessiz. Toplantıda neredeyse bütün üyeler Gürman'a biat eder gibi...

YARIN: ÖZİNCE CUMHURİYET PEŞİNDE

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu bankacıların İŞ'i gücü Cumhuriyet'miş

Oğuz Karamuk 30.05.2013

 Bu bankacıların İŞ'i gücü Cumhuriyet'miş **İş Bankası yönetimine CHP kontenjanından giren Deniz Baykal'ın avukatı Nail Gürman takıntılı bir ısrarla Cumhuriyet gazetesine ilan verilmesini istiyor. Yeni Şafak ve Zaman'a ilan verilmesine ise karşı. Bankanın o zamanki Genel Müdürü, şimdiki Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince, Cumhuriyet'in reklamlarını yüzde 57 artırdıklarını, ilan yükseltmenin dışında gazeteyi satın almak için ciddi ciddi uğraştıklarını, kendisinin bu konuyla ilgili birkaç kez İlhan Selçuk'la görüştüğünü anlatıyor. Özince Yeni Şafak ve Zaman'a ilan verilmesini yasakladığını kendisi itiraf ediyor. Konuşulanlar bankanın yönetim kurulunun ideolojik bir yapılanma içinde olduğunu kanıtlıyor**

Dün, İş Bankası Yönetim Kurulu'na CHP adına giren Deniz Baykal'ın avukatı Nail Gürman'ın, Ergenekon davasından tutuklu olan ve o dönem Ak Parti hükümeti hakkında yaptığı aleyhte yayınlarla dikkat çeken Tuncay Özkan'a ait Kanaltürk kanalına reklam verilmesi için, yönetime nasıl baskı yaptığını gösteren konuşmalarını yayımladık. Nail Gürman'ın baskısına dönemin İş Bankası Genel Müdür Ersin Özince önce direniyor gibi gözüküp, ardından istenilenleri adeta gönüllü olarak yerine getiriyordu. Bugün İş Bankası'nın

2005-2007 dönemindeki yönetim kurul toplantı tutanaklarında bir başka önemli konu olan Cumhuriyet gazetesine ilişkileri içeren konuşmaları yayımlıyoruz.

Toplantılarda geçen konuşmalar, halen İş Bankası'na ait Milli Reasürans'ın yönetiminde olan Nail Gürman'ın Cumhuriyet gazetesine daha fazla reklam verilmesi isteğinin nasıl bitip tükenmek bilmeyen bir ısrara dönüştüğünü gösteriyor. Ersin Özince'nin ise bankacı halinden pek eser kalmamış. Cumhuriyet'in reklamlarını bir yılda yüzde 57 artırdığını, Zaman'a, Samanyolu'na, Yeni Şafak'a adeta reklam verilmesini yasak ettiğini 'övünerek' anlatıyor. Tutanakları okudukça, Ersin Özince'nin Cumhuriyet'e ortak bulmak için uğraştığını, danışmanlıklar verdiğini görüyorsunuz. Ak Parti Hükümeti'nin iktidara gelişini "Genç subaylar rahatsız" manşetiyle karşılayan Cumhuriyet gazetesi, arada bankayla ilgili aleyhte yayınlar yapsa da Özince'nin deyiimiyle çok ciddi 'müzaheret' yani arka çıkma görmüş. Öyle ki, İş Bankası Yönetim Kurulu, Cumhuriyet gazetesini nasıl satın alabiliriz diye ciddi ciddi konuşmuş, plan bankacılık mevzuatı izin vermediği için hayata geçirilememiş.

» 30 mart 2006

NAİL GÜRMAN: ...Özellikle Cumhuriyet gazetesine uzun yıllardan beri hiçbir şekilde ne kendimiz ne de iştiraklerimiz aracılığıyla bir yardımda, katkıda bulunmuyoruz.

ERSİN ÖZİNCE: ... Bu mealde **Cumhuriyet gazetesinin çok ciddi müzaheret gördüğünü ifade etmek isterim.** Ben iş prensiplerimle ve bankamızın prensipleriyle ters düşmeyecek noktalara kadar Cumhuriyet gazetesine fazla reklam verilmesini veya destek verilmesini savundum. Hatta geçmişte bu gazetenin sahiplik sorununa çare aranmasında dahi bazı çabalar gösterdim. **Cumhuriyet gazetesi her zaman tirajına göre diğerlerinden daha farklı pay almıştır.** Bunun gerekçesi de okurun niteliğidir. Ayrıca Cumhuriyet gazetesi ile Hasan Ali Yücel dizisinin basılması ve ücretsiz dağıtılması gibi müşterek bazı kampanyalar yapılmıştır. Daha birçok konuda kendilerine fikir verilmiştir, danışmanlık yapılmıştır. Ama **onların ihtiyaçlarını tümüyle karşılamak bizim imkânlarımız dâhilinde değil. Özellikle Gürbüz Çapan ve Turgay Ciner beylerle ortaklık yapmaya karar vermelerinden sonra biz onlara biraz daha mesafeli durduk.** Reklam kampanyalarımızda **her zaman tirajdan bağımsız, ayrı bir müşteri kitlesinin gazetesi olarak destekliyoruz.**

ZAMAN İLE YENİŞAFAK'IN OKURU CUMHURİYET'INKİYLE KIYAS EDİLMEZ

Beklentilerini diğer yayın organlarına yaptığımız esaslarla karşılamamız mümkün değil, ihtiyaç duydukları desteklerin miktarı onların hissesine düşecek miktarların her zaman kat be kat üzerinde oldu. **Tabii, ki kabili kıyas değil ama Yeni Şafak gazetesine veya Samanyolu televizyonuna verdiğimizden çok daha fazlasını Cumhuriyet'e öteden beri verdik.** Ama Cumhuriyetin mali problemleri çok büyük. Bu konu tabii çok tartışılacak bir konu.

» Tarih: 23.01.2007

YAVUZ EGE (CHP kontenjanından atanan yönetim kurulu üyesi):

(...) Raporda yayın faaliyetleri konusunda bilgi var. Bu bağlamda, geçenlerde dikkatimi çekmiş olan, 14 Ocak tarihi Cumhuriyet gazetesinde çıkan Hikmet Çetinkaya imzalı bir yazıdan bahsetmek istiyorum. Cumhuriyet, POAŞ ve Türk solu başlığını taşıyor. O yazıda bankamızla ve Sayın Genel Müdürümüz'le ilgili bir takım ifadeler

var. "Yıllar önce İş Bankası, Cumhuriyetin yakın tarihimize ilgili kitaplarına destek veriyordu. **Fethullah Gülen Atatürk'ün kurduğu bankaya bir rest çekti, destek bir anda kalktı**" diyor ve arkasından "Biliyorum Aydın Doğan'ın İş Bankası Genel Müdürü Ensine Önce ile arası çok iyiydi" diye bir ifade ile devam ediyor.

NAİL GÜRMAN: Benden evvel söz alan arkadaşlardan Sayın Ege, 14 Ocak tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan yazıdan söz etti. Buna bir yanıt verdik mi veya bir açıklama gönderdik mi veya bir mektupla bunun doğru olmadığını söyledik mi bilmiyorum.

Bunun yanı sıra, ben verdiğimiz TV reklamlarını ve gazete reklamlarını izliyorum. Bu sorunun da yanıtını ilgili arkadaşlarımdan rica ediyorum. Neden Cumhuriyet gazetesine reklam vermiyorsunuz? En son örnek olarak söylüyorum, Vatan gazetesi son yayınlarında ileri geri bir sürü haber yazdı, açıklamalar gönderildi, sonra Vatan gazetesiyle ilgili yayın problemimiz düzeldi. **Neden Cumhuriyet gazetesine reklam verilmiyor?** Bir kişisel karar mıdır, bir toplu karar mıdır, yoksa bu resmi banka politikamız mıdır? Eğer bir gazete İş Bankası ile ilgili yalan yanlış haber veriyor diye reklam kesiliyorsa o zaman ben çizelgesini çıkarayım, **bir sürü gazete getireyim önünüze, hepsinin reklamını keselim.**

CUMHURİYET'İN REKLAMINI BİR YILDA YÜZDE 57 ARTIRDIK

ERSİN ÖZİNCE: Sayın Gürman'ın, Cumhuriyet gazetesi ile ilgili sorusunu da bu vesile ile cevaplamak isterim. Biz prensip olarak hem görsel medyada hem yazılı medyada hedef kitle ve erişim temel prensipleri üzerine, tamamen matematik bir model üzerinden yatırım kararını veriyoruz. **Bu kapsamda Cumhuriyet gazetesinin 2005 yılında 74 bin 500 TL, 2006 yılında da 117.200 TL payı oldu ve yaklaşık yüzde 57'lik bir artış söz konusu.** Her yıl periyodik olarak bu mecralarla da temas kuruluyor. Bu bağlamda, önceki hafta kendileri ile bir temas kurulmuş ve gelen kişiler bu toplantıda memnuniyetlerini ifade etmişler. Onu da belirtmek isterim."

NAİL GÜRMAN: Bu dönem içinde Zaman Gazetesine, Samanyolu televizyonuna verilen reklam bedeli nedir?

ÖZCAN TÜRKAKIN (İş Bankası iştiraklerinden Türkiye Sınai ve Kalkınma Bankası'nın şimdiki Genel Müdürü. O dönem İş Bankası'nda Genel Müdür Yardımcısı'ydı): Şu anda yanımda yok ama iletebiliriz. Prensip olarak yoğun olarak planladığımız imaj kampanyası şeklinde yıllık iki büyük kampanyamız var, ki bunların birisi bilanço döneminde, birisi de kuruluş yıl dönümünde yayınlanıyor. Sınırlı erişimi olan söylediğiniz tür kanallardan, genel olarak bu iki kampanyada faydalaniyoruz. Onun dışında, ağırlığı oluşturan kredi kartı ve bireysel ürünlerle ilgili reklamlarda pek bu tür kanalları kullanmıyoruz.

NAİL GÜRMAN: Söylediğiniz matematik dağıtım ölçüsü Zaman gazetesi ile Cumhuriyet gazetesinin tirajı karşılaştırıldığında nasıl bir sonuç veriyor diye öğrenmek için sormuştum.

GENEL MÜDÜR ZAMAN'A, YENİ ŞAFAK'A REKLAM VERMEYİ YASAK ETTİ ASLINDA!

ERSİN ÖZİNCE: Ben Cumhuriyet gazetesi ile ilişkileri detayı ile anlatacağım, fakat Zaman Gazetesi ile Cumhuriyet'in mukayesesi söz konusu olamaz. **Özcan Bey (Türkakin) usule uygun cevap veriyor, ama Genel Müdürün o gazetelere reklam vermeyi yasak ettiğini söylemesi lâzım aslında.**

ÖZCAN TÜRKAKIN: "Yeni Şafak, **Samanyolu**, **Zaman Gazetesi** gibi kanalları kullanmıyoruz.

ERSİN ÖZİNCE: Aritmetik modeller onlara da reklam vermek gerektiğini gösteriyor. Fakat bunlara bir tek bilanço büyüklüğü ile ilgili reklam veriyoruz.

NAİL GÜRMAN: Sonuçta aritmetik hesabın dışına çıkılabiliyor demek ki.

ERSİN ÖZİNCE: Bilançonun büyüklüğünü, İş Bankası'nın Türkiye'nin en büyük bankası olduğunu herkes duysun diye, çok cüz'i birtakım reklamlar onlara da verildi. Zaten onların reklamları daha ucuz. Fakat onun dışındaki kampanyalarda bu gazetelere reklam vermedik.

CUMHURİYET VE BRT'Yİ ALABİLİR MİYİZ DİYE BAKTIK

(...) Nitekim geçmişte basın sektörüne girmek dahi değerlendirilmiştir. Bu heyette bugün söz konusu olduğu gibi geçmişte basınla ilgili değerlendirmeler yapılmış ve BRT televizyonunu çalıştırabilir miyiz veya Cumhuriyet gazetesine hissedar olabilir miyiz gibi konuşmalar dahi yapılmıştır. Geçmiş dediğim de çok uzak geçmiş değil, yakın bir süre öncesidir.

(...) Buna rağmen Cumhuriyet gazetesiyle zaman zaman çeşitli yakınlaşmalar denedik. Hatta **İş Bankası Cumhuriyet Gazetesini satın alabilir mi** seviyesine kadar, konu bazı kimselerce değerlendirildi. Hatta geçmişte, Cumhuriyet gazetesi çok büyük problemler içindeyken sayın yönetim kurulu üyelerimizden de 'bu konuları değerlendirelim, acaba biz Cumhuriyet gazetesini alabilir miyiz diye bakalım' şeklinde temenniler dile geldi. Fakat **Türkiye'deki yasal mevzuata baktığımızda bunun imkânsız olduğunu gördük.**

NAİL GÜRMAN, İş Bankası yönetim kurulunda Ersin Özince'den hesap sormaya devam ediyor. Toplantılar boyunca hep aynı soruyu soruyor: "Cumhuriyet'e neden ilan vermiyorsunuz?" Ersin Özince kayırma, kollama, arka çıkma yaptıklarını anlatsa da Gürman tatmin olmuyor. İş Bankası'nın 360 milyon liralık reklam ve tanıtım bütçesine ilişkin görüşmelere Cumhuriyet gazetesi damga vuruyor.

Cumhuriyet'i tarafsız biliyorduk taraflı çıktı!

Ersin Özince: ...Heyette bu konuda bir eğilim belirtilip (Cumhuriyet'in satın alınması) cumhuriyetin kurduğu gazete gibi değerlendirmeler yapılırken, ben Sayın İlhan Selçuk'la birkaç kez bir araya geldim. Basında da galiba sonradan çıktığı şekilde Esas Holding ile İş Bankası'nın, Cumhuriyet gazetesini birlikte almaları ya da hissedar olarak girmeleri gazete tarafından çok istendi. Fakat gerek söylediğim nedenlerden ötürü ve gerekse Cumhuriyet gazetesi hisselerinin bir vakfın elinde olması nedeniyle bunu gerçekleştirmek mümkün olmadı. Daha sonra Cumhuriyet gazetesi maalesef bir dönem bizim ikinci büyük ortağımıza (CHP) karşı da bazı yayınlara girdi. Bu durum muhtemelen genel başkan değişikliği sırasındaydı. Politik bir gelişme olduğu için o dönemde özellikle uzak durduk. Gazete ile ilk yakınlaşma önceki sayın genel başkanın döneminde olmuştu ve Sayın Deniz Baykal'ın yönetime geleceği sıralarda Cumhuriyet gazetesi çok ilginç bir yayın yapmaya başladı. Bu bizi şu nedenle ilgilendirdi, tarafsız diye düşündüğümüz Cumhuriyet Gazetesinin birdenbire ciddi bir taraf olduğunu gördük.

YARIN: İŞ BANKASI'NDA GÜLEN KONUŞMALARI

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İş Bankası'nın yönetiminde Fethullah Gülen konuşmaları

Oğuz Karamuk 31.05.2013

 İş Bankası'nın yönetiminde Fethullah Gülen konuşmaları CHP'nin Atatürk'ten kalan yüzde 28'lik hisseler nedeniyle temsil edildiği İş Bankası Yönetim Kurulu'ndaki skandal konuşmaları yayımlamaya devam ediyoruz. Bugün, Ersin Özince'nin kendi deyimiyle İş Bankası tarafından her zaman '**müzaheret gören**' (**kayrılıp, kollanan, arka çıkılan**) **Cumhuriyet gazetesindeki bir 'yayın kazasının!**', banka yönetiminde nasıl bir yankı yarattığını sayfalarımıza taşıyoruz.

Konuşmalarda özetle, İş Bankası'nın, Cumhuriyet'e **müzaheret yapmak için, Hasan Ali Yücel'e ait edebiyat serisine sponsor olduğu ve bunun için gazeteye 400 bin dolar aktardığı anlatılıyor**. Ancak gazete, edebiyat serisinin içine, Türkiye'de 'Cumhuriyetten Günümüze Gericilik' adlı ilgisiz bir kitap ekliyor. İş Bankası'nın sponsorluğunda yayımlanan kitapta, eski Başbakan Bülent Ecevit ve Fethullah Gülen 'gericiler' olarak gösterilince, banka yönetiminde panik yaşanıyor. Ama CHP'li Gürman hala Cumhuriyet'e ilanda kararlı, özetle, "Ne var bunda" diyerek 'Cumhuriyet'e ilan verin' ısrarını sürdürüyor. İş Bankası Yönetim Kurulu'nda 2005-2007 döneminde geçen skandal konuşmalar sürüyor:

» 23 Ocak 2007

(...) Nitekim sözü edilen kitaplar konusunda da hadise öyle oldu. Biz Cumhuriyet gazetesine reklam veremeyince bir şekilde onun sosyal projelerine destek verebilir miyiz diye araştırdık. Sayın İlhan Selçuk, Alev Coşkun Bey'i görevlendirdi, ben de o zamanki Halkla ilişkiler Müdürümüz Cana Atınç hanımı görevlendirdim ve Hasan Ali Yücel'in beyaz dizisini, 50'li yıllarda çıkan dünya klasiklerini basıp, halka ücretsiz dağıtmak şeklinde bir kampanya başlattık. Kitapları tadat ettik ve cep kitabı şeklinde küçük, beyaz kapaklı kitaplar gazeteyle beraber verilmeye başlandı.

DESTEK VERDİK, GÜLEN GERİCİDİR KİTABI BASTILAR

O günün değeri ile okurlarına kitap dağıtsın diye Cumhuriyet gazetesine 400 bin dolar civarında destekte bulunduk. Cumhuriyet gazetesi eminim ondan bir getiri elde etmiştir. Çünkü hem kitapların yarattığı bir tiraj oldu, çünkü güzel bir hediyeydi, hem de daha ucuza kendi matbaalarında bastılar. Sayın Hikmet Çetinkaya'nın yazısında belirtildiği gibi kitaplar **cumhuriyetin belli bir dönemine ait değildir, tamamen edebiyatla ilgili olan** söylediğim beyaz dizidir, Hasan Ali Yücel'in dünya klasikleri serisidir ve hepsinin de rengi beyazdır. Bütün

kitapların arkasında İş Bankası'nın sponsor olduğuna dair 'İş Bankası'nın, Cumhuriyet gazetesi okurlarına armağanıdır' diye bir ibare de yer aldı. Proje bitip, bütün kitaplar tamamlandıktan sonra basında, İş Bankası'nın sponsoru olduğu kitaplarda Fethullah Gülen cemaatine ve o zamanki Sayın Başbakan'a hakarete bulunuldu diye bir yazı çıktı. Onun üzerine araştırdık ve Cumhuriyet gazetesinin **İş Bankası'nın armağanıdır diye promosyon bir kitap daha basmış olduğunu gördük. Bu kitabın rengi maviydi ve Doçent Dr. Alpaslan Işıklı tarafından yazılmıştı, adı da 'Cumhuriyetten Günümüze Gericilik'ti'**. Kitabın içinde **o günkü başbakan Sayın Ecevit'in bu tarikatla ilişkili olduğu gibi bazı değerlendirmeler yer alıyordu**. Bunun üzerine Cumhuriyet gazetesi yöneticilerine, "Bu nereden çıktı" dedik, onlar da "Biz yayınları bitirmiştik. Bir kaza olmuş, fazladan yapılmış" dediler. Bence bu...

"DOĞRUYU YAZMIŞTIR REKLAMI KESMEYİN

NAİL GÜRMAN:

Cumhuriyet gazetesi meselesi ile ilgili şunları söylemek isterim. **Bu banka geçmişte basından çok çekti. Sabah'tan, Vatan'dan vs.** Sayın Genel Müdür haklı olarak POAŞ konusunu söylüyor, doğrudur, Cumhuriyet yanlış değerlendirmiş olabilir. Benzer şekilde geçen sene yaşadığımız, Vatan'ın İş Bankası hakkında yaptığı yayınlarla ilgili kupürler yanımda. Sonuçta ne oldu? Basınla kavga edilmez diyerek anlaşıldı, şimdi reklam almaya devam ediyor. **Sayın Genel Müdür'ün, Fethullah Gülen dolayısıyla anlattığı örnekten de anlaşılıyor ki, çok sevmelerine rağmen Cumhuriyet gazetesine biraz kızmışlar. Bu işler kızgınlıkla olmaz.** Kaldı ki Türkiye'deki Gericilik Hareketleri isimli o kitap benim kütüphanemde de var. **Sayın Bülent Ecevit'in Fethullah Gülen'i, Süleyman Demirel nezdindeki Cumhurbaşkanlığı toplantısında müteedeyyin bir Müslüman olarak nitelendirip koruduğunu bütün Türkiye biliyor.** Yazmışsa bunu yazmıştır, yalan da yazmamıştır. Öte yandan Cumhuriyet gazetesinin bir yazarının bir hata yapması, düzeltilecek bir meseledir. POAŞ birleşmesindeki olayları Sabah gazetesi de başkaları da yazıyor.

O ZAMAN TURGAY CİNER'İN KREDİLERİNİ KAT EDELİM

Cumhuriyet gazetesine reklam vermememiz, Turgay Ciner'in hegemonyasında olduğu gerekçesine dayanıyorsa o zaman Turgay Ciner'in bütün kredilerini kat edelim. Biz de ona kredi verdik, veriyoruz, değil mi? Ne alâkası var? Kaldı ki, Turgay Ciner'in oradaki temsilcisi eski Esenyurt Belediye Başkanı Gürbüz Çapan'ın temsil ettiği bir köşedir. Ayrıca bilgileriniz mi eksik bilmiyorum ama, Cumhuriyet'in 12 Eylül'den sonra güç duruma düşmesi ve bölünmesi de İş Bankası'na yayın yaptığı için olmamıştır. O bölünmenin sebepleri de başkadır.

Ben niye Cumhuriyet gazetesi üzerinde duruyorum ya da geçen seferlerde niye Kanal Türk üzerinde durdum? Bütün gazeteler İş Bankası ile ilgili ileri geri yayın yaptılar. Hepsine de reklam veriyoruz. Her aşamada bulunduğumuz yerden **biraz daha yukarıya doğru yükselip, meseleye kuş bakışı bakmak zorundayız.** Bayındır Hastanesinin Ankara'daki binasında evvelsi (...)

İş Bankası Yönetimi'ne CHP kontenjanından giren Deniz Baykal'ın avukatı Nail Gürman, bankanın kaynaklarının siyasi ve ideolojik düşüncesine göre kullanılmasında ısrarlı. Dönemin Genel Müdürü,

şimdiki Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince de Gürman'ın isteklerini yerine getiriyor.

Bankacı AKP'nin rakamları...

GEÇEN yazılarımızda, CHP'nin İş Bankası'ndaki ortaklığı nedeniyle bankacılık sistemindeki yüksek faize muhalefet edemediğine, buna karşın Ak Parti'nin de tüm tersi söylemlerine rağmen, bankaların halktan aldığı fahiş faizleri engellemediğine değindik. Ve dedik ki, **'AKP de CHP gibi bankacı çıktı'**. Merkez Bankası'nın dün açıkladığı veriler iddiamızı doğruluyor. Bankanın altı ayda bir yayınladığı finansal istikrar raporuna göre geçen yıl **Hazine bonusu ve Merkez Bankası faizleri düşerken, halkın ödediği faiz hızla artmış**. Geçen yıl hane halkı geliri yüzde 11.31 artarken, borçları da yüzde 19 yükselmiş. **Ancak borçtaki yüzde 19'luk artışa rağmen faiz harcamaları yüzde 29.9 büyümüş**. Hane halkının faiz ödemeleri bir yıl içinde 0.6 puan büyümeyle yüzde 4.4'ten yüzde 5.1'e çıkmış. **İçki yasaklarına ilişkin düzenlemeyi 12 günde geçiren Hükümet'in atadığı bürokratlar, yıllık faizi yüzde 80 olan kredili mevduat hesaplarıyla ilgili tebliğ değişikliğini ancak 4 yılda yapabildi**. Türkiyeli tüketici reel anlamda dünyanın en yüksek faizini ödemeye devam etti. Bu da bankaların tüketiciden aldığı **fahiş faizin sürmesine neden oldu**.

DÜZELTME VE ÖZÜR Gazetemizin dün ve önceki günkü altıncı sayfasında yer alan İş Bankası ile ilgili haberlerde Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar'ın resmi yanlışlıkla Nail Gürman diye kullanılmıştır. **Düzeltilir, Taraf okuyucularından ve kendisinden özür dileriz.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bankacı AKP'nin Merkez Bankası

Oğuz Karamuk 01.06.2013

 Bankacı AKP'nin Merkez Bankası Dün açıklanan dış ticaret rakamları piyasalarda fırtınalar estirdi. Dolar 1.89'a , faiz yüzde 6.03'e yükseldi, borsa 85 bin 990 puana düştü. Piyaslardaki fırtınanın ardında, büyük ölçüde, yeni getirilen düzenlemelerle karlılıkları yara alan bankaların, kâr marjlarını artırmak için yaptığı geleneksel kur-faiz oyunu var. Piyasalarda panik yaratılarak yeni ve daha kârlı pozisyonlar açılması için geçtiğimiz yıllarda sıkça gördüğümüz senaryo tekrar ediliyor. Önümüzdeki günlerde, bankaların yüksek fiyattan döviz satıp, yüksek faizden Hazine bonusu olarak karlarını tekrar artırmalarına şahit olacağız.

Merkez hemen teslim

Bankacılık kesimimizi çok seven Merkez Bankası Başkanımız **Erdem Başçı da, dün piyasalardaki oyuna katıldı ve bankaların istediği yüksek faizin müjdesini verdi**. Önümüzdeki hafta, piyasaya vereceği Türk Lirası'nı azaltacağını açıkladı. Bu durum piyasalardaki faizin daha da yükselmesine neden olacak.

Tabii bu arada tüketici faizlerinde de düşüş bitecek, hatta yeni bir yükseliş görme ihtimalimiz var. Konutta, otoda düşük faiz beklentisi sona erecek. **Dünyanın en yüksek reel faizini ödeyen Türkiyeli tüketici, önümüzdeki günlerde daha da yüksek faiz ödeyecek.**

Altın ithalatı dış açığı artırdı

Öte yandan haksızlık da etmeyelim, bu oyun sadece bize özgü ve bankalarımızın yaptığı bir durum değil. Uluslararası konjonktür de benzer özellikler taşıyor. Tüm gelişen piyasalarda aynı trend hakim. Son gelen haberler, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerden 50 hafta sonra ilk kez sıcak para çıkışı olduğunu gösteriyor. **Tüm dünyada rant kesimi kârlılığını sürdürmek istiyor.** Bunun için ABD’de faizlerin yükseleceği beklentisi kullanılıyor. Ancak kullanılan bu bahanenin gerçekleşeceğine yönelik somutluk da yok.

Gelelim dün Türkiye piyasalarında fırtınalar estiren dış ticaret açığı rakamlarına. Nisan ayında Türkiye’nin ihracatı yüzde 0.9 azaldı, ithalatı yüzde 18.4 arttı. Dış ticaret açığı ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 55 artışla 10.3 milyar dolara çıktı. 8.2 milyar dolar beklenen dış açığın, 10.3 milyar dolar çıkması ilk bakışta ürkütücü gözüküyor. Ancak verilerin detayları pek öyle değil. Açıktaki yükselme büyük ölçüde altın ithalat ve ihracat dengesinin 2012 nisan ayına göre değişmesinden kaynaklanıyor.

Geçen yıl nisan ayında İran’a yapılan altın ihracatı nedeniyle altın ithalatı ihracat dengesi 871 milyon dolar fazla vermişti. Bu yılın nisan ayında ise altınla ilgili dış ticarete 2 milyar 789 milyon dolar açık verdik.

Bir defaya mahsus açık

Altın ithalat/ihracat dengesinin bozulmasında iki önemli gelişmenin etkisi var. Altın ihracatı, geçen yıl İran’ın Türkiye’ye sattığı doğalgazın karşılığını altın olarak Türkiye’den satın almasından dolayı artıyordu. Ancak ABD, bu altın satışına ambargo getirdi. Dolayısıyla altın ihracat rakamı, nisanda geçen yıla göre yüzde 57 düşüşle 1.53 milyar dolardan 660 milyon dolara geriledi. Buna karşın nisan ortasında altının ons fiyatının iki gün içinde 1.560 dolardan, 1.320 dolara inmesi tüm dünyada olduğu gibi **Türkiye’de fiziki altın talebini rekor seviyelere ulaştırdı.** Altın ithalatı 2.55 milyar dolara çıktı. Ancak bu rakamların arızı, yani bir kereye mahsus olduğunu söylemek mümkün. **Bu yüzden dış açık, piyasalarda fırtına estirecek kadar büyük bir sorun değil.**

Neden döviz satmıyor?

VERİLER, önümüzdeki dönemde nisan ayındaki kadar yüksek rakamlarda altın ithalatı yapmayacağımızı gösteriyor. **Altından kaynaklanan rakamlar çıkarıldığında ise dış ticaret açığındaki artışın yüzde 13.1’te kaldığı görülüyor.** Bu artış da büyük ölçüde nisan ayında aşırı değerli TL’nin ihracatı zorlaştırıp, ithalatı körüklemesinden kaynaklanıyor. Mayısta kurda yaşanan yükselişin, dış açıktaki yükselişi dengeleyeceği biliniyor. Ayrıca ekonomide canlanma nedeniyle dış açığın bir miktar artması da zaten beklenen bir durum. **Yaptığımız hesaba, bankacılar da Merkez Bankası da biliyor.** Peki o zaman neden bu kadar yaygara kopartılıyor. Dediğimiz gibi bankacılar yine aynı oyunu oynuyor, para kazanmak istiyor. AKP’nin atadığı Merkez Bankası Başkanı da hemen oyuna geliyor. **Niye oyuna geliyor? Kendince cevap hazır: Döviz artıyor, tutmazsak enflasyon yükselir.** Peki neden o zaman Başbakan’ın her hafta gururla açıkladığı rekor düzeydeki

döviz rezervlerini kullanmıyor, döviz satıp ateşi söndürmüyor? Bunun cevabını da biz verelim: **Faiz kalıcı yükselmezse, bankalar para kazanmaz. Günlerdir anlatıyoruz, AKP de CHP gibi bankacı çıktı... Ağızları aksini söylüyor ama sonuç değişmiyor.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bankacılara da gaz sıksaydınız

Oğuz Karamuk 03.06.2013

Taksim'de AVM-residence istemeyen vatandaşına 5 gün durmaksızın gaz sıkan AKP Hükümeti, yüksek faiz için doları iki kuruş yukarı iten lobiye yarım gün içinde teslim oldu. Geçen cuma dolar kuru biraz hareketlenince, Merkez Bankası hemen faiz artışına yol açacak politika değişikliği sinyalini verdi. Faiz lobisine hiç gaz sıkan da olmadı üstelik. Merkez Bankası'nın sinyalini verdiği değişiklik, dünyanın en yüksek reel faizini ödeyen Türkiye'li tüketici ve sanayicinin yaşadığı zulmü daha da artıracak. Taksim meydanına çıkan işsiz gençlerin sayısını daha da artıracak.

Sonra halktan gelen kızgınlık karşısında Başbakan da dâhil AKP'nin elitleri...

Eleştiri oklarının önüne, **tıpkı Gezi Parkı rezaletinde kanıtlanan, "Biz yapmadık polisler" yaptı**, örneğinde olduğu gibi...

"Biz yapmadık, Merkez Bankası yaptı", "Biz yapmadık Ali Babacan yaptı", "Biz yapmadık bürokratik oligarşi yaptı", "Biz yapmadık vs. yaptı..." diyerek...

Kendi atadıkları, emir verdikleri insanları suçlayacak, dışarıda düşman bulamayınca kendi içinde rakip yaratarak... Oy devşirmeye, sempati toplamaya çalışacak...

Ve onların **yeminli yalancıları**, kişisel çıkarları için 'Karşılıklı olarak kirli çamaşırları örtme' taktiğiyle yan yana yürüdükleri, hiç dokunmayıp, dokundurtmadıkları 'Ergenekon'cuları unutup...

"Gezi Parkı'nda Ergenekon darbe provası yapıyor" diye yaygara yapmaya başlayacak (Ki zaten yapıyorlar)...

Ve sonra her türlü yolsuzlukla, kayırmayla, kandırmayla, kul hakkıyla elde ettikleri **paraların günahını affettirmek için...**

Ve orada kendileri gibi olanlara görünüp iş bağlamak için...

Hicaz'a koşup servetlerini beş yıldızlı 'Zem Zem Tower'da'...

'Kibrinden arın da gel' denilen toprakları da kirleterek, büyük görgüsüzlük içinde harcayacak...

AKP iktidarının intiharı

Son birkaç haftada, siyasi ve ekonomik olarak okyanusları aşp, Türkiye'ye gerçekten önemli hizmetlerde bulunan bir siyasi partinin intiharını izledik... İktidar sarhoşluğuyla yapıldığı anlaşılan eylemler, en azından benim uzmanlık alanım olan ekonomi açısından, kalıcı izler bırakacak düzeyde yanlış oldu. Kibir, AKP Hükümeti'nin sadece İslam dinine değil, 1215'te İngiltere'de imzalanan ve küresel ekonomik gelişmenin temelini atan ilk modern Anayasa örneği Magna Carta'ya da aykırı dayatmalarla...

Toplum ve sermayenin karşısına çıkmasına, kendine gönül veren kitlelerin inançlarının sarsılmasına yol açtı.

Sağlam gerekçelere dayanmayan alkol yasakları...

'Görüntüsünü beğenmiyorum' tarzı subjektif gerekçelerle, mülkiyet hakkını ihlal etme pahasına yıkılması istenen binalar...

Ve son olarak 'Biz karar verdik yapılacak' gibi cüretkar bir dayatmacılıkla yapılmak istenirken, toplumsal bir tepkiye neden olan, Taksim'e residence ve AVM projesi...

Yetmiyormuş gibi, **her biri ayrı ayrı korku ve çıkarla avuç içine alınan medya patronlarının susturduğu ve kendisi de susmaya teşne bir basın...**

Bu tip bir yönetim anlayışı, hem iç hem de dış sermaye açısından Türkiye'deki siyasi istikrarın bozulduğu anlamına gelen işaretler kuşkusuz.

Ve ne yazık ki, bu kez "Türkiye'nin ekonomik gelişmesini engellemek için senaryolar ortaya koyan", zaten toplumun umudunu kestiği muhalefet partileri değil, bizzat iktidar partisi AKP'nin tavrı oldu...

Zaten 91 tane AVM'nin bulunduğu, 11 tanesinin iş yapamadığı için kapandığı ve daha nicesinin aynı gerekçeyle kapanma arifesinde olduğu...

Yeni AVM inşaatlarında Avrupa birincisi, dünya beşincisi olan İstanbul'a bir AVM daha dikme ısrarı...

Türkiye ekonomisi için, turizmden para piyasalarına, iç ve dış yatırımlara kadar soru işaretleri doğurdu. Önümüzdeki günlerde bunun etkileri daha net hissedilecek.

AKP iktidarı keşke söz verdiği gibi cami projesinde sadık kalıp, Taksim'e diğer metropollerde gördüğümüz gibi bir ibadethane hediye etse ve gönlümüzü alsaydı. Ama içine düştüğü **neo liberal İslam anlayışıyla ateşlenen AVM ve rezidans ısrarı**, kendi için de Türkiye için de hayırlı olmadı...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Reklam tehdidi sermayeyi ürkütür

Oğuz Karamuk 05.06.2013

 Reklam tehdidi sermayeyi ürkütür Bundan yaklaşık 15 gün önce, ABD İç Gelir İdaresi Başkanı (IRS) **Steve Miller'i apar topar istifa etti**. Daha doğrusu Miller, Obama yönetimi tarafından istifaya zorlandı. Sebep, IRS'nin, Tea Party gibi (Obama karşıtı aşırı muhafazakâr yarı siyasi-ideolojik bir oluşum), bazı organizasyonlara karşı, seçim öncesi uyguladığı **dozu kaçırmış vergi incelemeleri**di.

Dünyanın en güçlü ekonomisini yöneten Obama, seçimlerde siyasi rakiplerini susturarak, dolaylı da olsa kendisine hizmet eden IRS'nin başkanını neden bu kadar çabuk 'harcadı'? Ya da bir şekilde neden arkasında durmadı?

Sorunun cevabı son derece açık. Gelir İdaresi, yani **Maliye Bakanlığı devletin ekonomik kolluk gücü, yani polisidir**. Ekonomik kolluk güçlerinin siyasi iktidara angaje olarak kullanılması, sermaye için en büyük riskler arasında yer alır. Bu yüzden, Tea Party bir şirket ya da sermaye oluşumu olmasa da... İdeolojik bir organizasyon olsa da.... Obama yönetimi devletin kolluk gücü olan Maliye'nin sicilini temiz tutmak adına... Steve Miller'i anında görevden alıp, olayın üstünü kapattı. **Böylece ABD ekonomisi 'Ahbap-çavuş kapitilazmi' damgasını yemekten kurtuldu...**

Türkiye'de Maliye baskısı

Türkiye'de iş dünyası kulislerinde **uzun süredir "Ne zaman hükümetin bir uygulamasına karşı bir söz söyleyecek olsak, Maliye koşarak kapımıza dayanıyor, ceza kesiyor" iddiaları dolaşıyor**. Hatta bazı 'cesur' işadamları bunu basın önünde de dile getirdi.

Rakamlara bakıldığında Maliye'nin kestiği vergi cezaları hızla artıyor. 2008 yılında 1.74 milyar lira olan toplam vergi cezaları, 2010 yılında 2.54 milyar, 2012 yılında da 3.33 milyar liraya yükseldi. Bu yıl için **kesilmesi hedeflenen vergi cezası 4 milyar lira**. 2010-2012 arasında artış yüzde 31'i buluyor.

Peki bizim Maliye gerçekten hükümete **muhalif işadamlarının üzerine gidiyor mu?** Ya da hükümete yakın işadamlarını kolluyor mu? Bu tartışmalı bir durum... Ya da Başbakan'ın son açıklamalarına kadar tartışmalı bir durumdu...

Gözdağının bedeli ödenir

Erdoğan son Gezi Parkı olayları sırasında medyaya ilan vermeyen şirketlerle ilgili **"İdeolojikse bu şirketlere bedelini çok ağır ödetiriz"** açıklamalarıyla, kendisine ideolojik olarak yakın olan medyaya reklam vermeyen şirket ya da sermayedarların **devletin baskısı altında kalabileceğinin sinyallerini net olarak verdi**. Üstelik Erdoğan'ın gözdağı verdiği şirketler yerli ve yabancı **Türkiye'nin en büyük yatırımcı gruplarına ait**.

Keza, gözdağı verilen **reklam ajansları da uluslararası medya üzerinde etkili araçlar**. Erdoğan'ın bu sözlerinin, 434 milyar dolar döviz açığı üzerinde oturan Türkiye ekonomisi için hayırlı olmadığı çok açık. Bu yanıltan dönmezse bedelini **sadece Erdoğan değil, tüm Türkiye ödeyecektir**. Çünkü, Erdoğan'ın sözleri, sadece Türkiye içinde değil, uluslararası tüm ekonomik ilişkilerde, hatta tahkim davalarında bile Türkiye aleyhine kullanılacak derecede ağırdır.

Düzeltilmek, Başbakan'ın gelişen Türkiye ekonomisine borcudur.

Acaba kim o medya grubu

BAŞBAKAN Erdoğan iki gün üst üste reklamveren ve reklam ajanslarına devlet baskısı yapılacağına ilişkin gözdağı verirken, şikayetin medya gruplarından geldiğini de söyledi. Peki o medya grupları kim? Bilinmiyor ama **medya işinden çok anlamadıkları ortada**. Her şeyden önce reklamlar haftasonunda **sadece o gazetelere ve televizyonlara değil, tüm medyaya kesildi**. Ayrıca reklam verenler bu tip olağanüstü durumlarda reklamları daha önce de kesti. Örneğin **1999 depremi, 2003 HSBC binasının bombalanması sırasında da medya bu tip olağanüstü reklam iptalleriyle karşılaştı**.

Sebeup basit; **millet can derdindeyken mal satma peşinde koşmak etkili ve ahlaki bir pazarlama yöntemi değil**. Bu yüzden Gezi olayları sırasında ilan kesilmesini 'ideolojik bir tavır' olarak algılamak, ancak bilgi eksikliği olabilir.

İkiyüzlü medya anlayışı

Öte yandan Türkiye'de reklamların ideolojiye göre verildiğine yönelik bir tespiti tam da bugünlerde ortaya koymak abesle iştigaldir. Ortallığı germekten, **medya yöneticilerinin kendi beceriksizliklerini başkalarının sırtına yüklemekten başka amacı olmayan** bir savunma mekanizmasıdır.

Ve tam anlamıyla bir **ikiyüzlülüktür**. Örneğin son olaylarda 'reklamların ideolojik olarak kesildiğini' **iddia eden medya**, geçen hafta Taraf'ın yayınladığı ve İş Bankası Yönetim Kurulu toplantı tutanaklarını içeren haberler karşısında **sesiz kalmıştır**. O konuşmalar **İş Bankası yönetiminin reklam bütçesini ideolojik olarak belirlediğinin net kanıtıdır**. O belgeler uzun süredir kendi ellerinde de olmasına rağmen yayınlamayan, sessiz kalan ve söz konusu bankayla son derece iyi reklam ilişkilerine giren **medya kuruluşları şimdi neden bağırmaktadır?**

Bu yüzden söz konusu yayın organlarının, Gezi olayları sırasında Başbakan'a koşup "İdeolojikler bize reklam vermiyor" demeleri şaşırtıcıdır. Ayrıca kendi beceriksizliklerini örtmek için ürettikleri bu bahane, Türkiye'yi uluslararası yatırımcılar karşısında, **'Ahbap-çavuş kapitalizminin' hâkim olduğu bir ülke durumuna düşürmüştür**.

Başbakan neden karışıyor?

Öte yandan Başbakan da son olaylarda yaptığı birçok açıklamada olduğu gibi, reklamverenler ve reklamcılar konusunda yanlış sözler söylemiştir. **Gazetelerin bu kadar ideolojik yayın yaptığı, Gezi Parkı olaylarına bile yer vermediği bir ülkede reklamverenler de pekâlâ ideolojik tavra karşı tavır koyabilir**. Başbakan'ın ideolojik çatışmanın arasına devlet gücünü kullanarak girme tehdidi ise serbest piyasaya gereksiz bir müdahaledir. **Erdoğan kendine angaje medyaya ilan verilmediği için bağırırken, bugüne kadar ilan alamayan diğer yayın organları için neden sessiz kalmıştır?..** Bu da siyasi ve kişisel açıdan büyük bir paradokstur.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Konut faizi yükseliyor

Oğuz Karamuk 06.06.2013

 Konut faizi yükseliyor Öyle gözüktüyor ki, tüm Türkiye'yi etkisi altına alan Gezi Parkı protestolarının ekonomiye faturası, tüm tahminlerden daha ağır ve kalıcı olacak. Türkiye uzun süre sonra siyasi istikrarsızlıkla tanışırken, piyasalarda yaşanan dalgalanmaların **faturası üretici ve tüketiciye de yansımaya başlıyor.**

Bankalar dünden itibaren reel sektöre açtığı rotatif (değişken faizli) kredilerde faiz artırımına giderken, konut başta olmak üzere tüketici kredilerine de zam hazırlığı var. **Faiz artırımları sanayiciler için yıllık bazda 0.70 puanı buluyor.** Daha iki hafta öncesine kadar yüzde 6.5 faizle rotatif kredi bulabilen şirketler için bu oran, dün itibariyle yüzde 7-7.20 aralığına yükseldi.

Tabii bu oranlar kredibilitesi yüksek şirketler için. KOBİ'ler gibi zaten daha yüksek faizle borçlanan şirketlerin borçlanma oranlarında daha keskin yükseliş örneklerine rastlanabilir.

Diğer taraftan **yüzde 0.65'e kadar inen konut kredisi faizlerinin hafta başından itibaren 0.70-0.75 arasına çıkması bekleniyor.** Halen yüzde 0.65 olan en düşük konut faizinin yüzde 0.70'e çıkması durumunda tüketiciye fatura yıllık bazda 0.6 puanı buluyor.

O yüzden yeni kredi almak ya da mevcut kredisini yapılandırmak isteyenler haftanın son iki gününü değerlendirebilir. Tabii, bankaların yükselişin hemen öncesinde düşük oranlardan kolayca kredi vereceklerini ya da yapılandırmaya razı olacaklarını söylemek zor. Kredi faizleri artıyor ama tek neden Gezi olayları mı? Elbette hayır. ABD'de sonbahardan itibaren faizlerin yükseleceği spekülasyonları... Ve **Merkez Bankası'nın geçen cuma dolardaki birkaç kuruşluk spekülasyona teslim** olup, parasal sıkılaştırma kararı alması da kredi faizlerindeki yükselişte etkili oldu. Ana borç verici Merkez Bankası'nın piyasadaki para arzını azaltması, öncelikle **mevduat faizlerini yükseltti. Mevduat oranları pazartesi yüzde 6.50'den yüzde 6.80'e** kadar yükseldi. Hatta yüzde 7'nin üstü konuşulmaya başladı.

Gerilim Ak Parti'ye zarar verir

Bütün bunların üzerine Gezi Parkı olaylarının eklenmesi, faiz artışının tüketiciye yansımaları hızlandırdı. **Ak Parti ve hükümet kanadı şu anda yaşananlardan dolayı hassas ve alıngan olabilir.** Hatta Ak Parti'nin tabanının bir bölümü "öfkeli" de olabilir. Fakat faiz artışının getirdiği problemler zaten büyüme sıkıntısı çeken Türkiye ekonomisi için yeni problemlerin habercisi olarak algılanmalıdır.

Gerilim düşürülmezse, bir süre sonra mali problemler, **başta Ak Parti'ye yakın sermaye olmak üzere parti tabanının da tepkilerini hükümet üzerinde odaklayacaktır.**

NIHAT ÖZDEMİR: BEN RAHATIM

Piyasalar karışınca dün Türkiye'nin en çok paraya ihtiyaç duyan işadamı Nihat Özdemir'i aradık. Malum Özdemir 4 ortağıyla birlikte aldığı üçüncü havalimanında 90 milyar liralık yükün altına girdi ve ilk etapta havalimanı inşaatını yapabilmek için 6 milyar avroluk (7.8 milyar dolar) kredi almayı planlıyor. Daha önce

geceleleri rahat uyuduğunu söyleyen Özdemir'e, siyasetteki gerilimi ve piyasalardaki dalgalanmayı hatırlatıp, "Hâlâ rahat mısınız" diye sorunca, konuşmaya, "Keşke olmasaydı ama oldu bitti" sözleriyle başladı. Ve şunları söyledi: "Ama görüldü ki, eski zamanlardaki gibi tesir etmedi. Eskiden bu tip olaylarda çok büyük devalüasyonlar olurdu piyasalarda. Büyük dalgalanmalar yaşanırdı. Görüldü ki, şu an piyasalarda büyük bir olay olmadı. Bizim alacağımız kredide sorun yok, faiz oranında da bu olayların öncesine göre değişiklik yok." Demek ki Özdemir şanslı. Alacağı krediyi 'sağlam kazığa' bağlamış. Çünkü Türkiye'nin risk primini gösteren CDS oranları son 15 günde yüzde 35 yükseldi. Bu da, Türkiyeli şirketlerin yurtdışından alacakları kredilerin faizini doğrudan yükseltiyor.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kazanan faiz lobisi kaybeden halk

Oğuz Karamuk 07.06.2013

Çok değil, birkaç hafta önce kredi notu, 20 yıl aradan sonra, 'çöpten', 'yatırım yapılabilir ülke' seviyesine çıkan Türkiye ekonomisinin tarihi değişimini, düşen faizleri, daha ucuz ev otomobil almayı konuşuyorduk. Şimdi gelecek daha puslu... Gezi Parkı'nda başlayıp tüm Türkiye'ye yayılan eylemler, **iş dünyasının istikrara dayalı tüm uzun vadeli planlarını, yatırımlarını tehdit ediyor.**

Yakılıp yıkılan meydanlar, sokaklardaki çatışmalar turistleri kaçırıyor, bu yıl 10.3 milyonla **dünyanın en çok turist çeken altıncı şehri** olması beklenen İstanbul'da, otelciler **yüzde 30'luk rezervasyon iptalinden** bahsediyor. Esnaf iş yapamamaktan dertli, **perakende devleri ciroların yüzde 25'e varan oranlarda** düştüğünü açıklıyor.

Borsanın değeri bir haftada 70 milyara yakın azalıyor, dolar bir buçuk yılın zirvesine çıkıyor. Dalgalanma **Hazine'nin, sanayici ve tüketicinin borçlanma faizlerini artırarak kalıcı hasarlar** bırakıyor.

Türkiye halkının cebinden faiz yoluyla daha fazla **para çalınmasının yolu açılıyor.** 'Türkiye'nin gelişmesini istemeyen'ler, yine **Londra'dan, New York'tan aleyhte onlarca haber yayıyor, spekülasyon yaptırıyor.**

Başbakan **Erdoğan'ın son açıklamaları da onların bu isteğine sınır çekmiyor.** Ekonomik alanlara müdahaleler ve **iktidara yakın medyadan gelen 'tehditvari' haberler** ekonominin ana şartı olan güven unsurunun korunmasına **yardımcı olmuyor.** Başbakan'ın, yanlış ya da paranoid bir bilgilendirmeye dayalı olarak yaptığı anlaşılan reklam ve şirketlere tehdit açıklaması... Kendisine yakın medyanın **'olayların ardından sermaye var' türünden suçlayıcı haberleri...** Ülke ekonomisine yarardan çok zarar veriyor. Topçu Kışlası yapalım derken ortaya çıkan zarar, yüzlerce, binlerce Topçu Kışlası'nın bedeline ulaşıyor.

Ne yazık ki, inatlaşma, Başbakan Erdoğan'ın da her zaman şikayet **ettiği 'faiz lobisi'nin ekmeğine daha fazla krema sürüyor.** 1994 ve 2001'de gördüğümüz oyun tekrar ediyor. Piyasalardaki **155 milyar dolar sıcak paranın üzerinde yine tehlikeli oyunlar oynanıyor. Bu oyunda hep faiz lobisi kazanıyor, halk kaybediyor.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP'nin içindeki faiz lobisi ne olacak

Oğuz Karamuk 08.06.2013

 AKP'nin içindeki faiz lobisi ne olacak Başbakan Erdoğan haklı... Çünkü faiz lobisi halkın alın terini çalıyor. **Yüksek faizle Türkiye'yi soymak için, gerektiğinde kendisini de devirmek için komplolar düzenliyor...** Borsada oyunlar oynuyor, yurtdışı basına haberler yaptırıyor. **İçeride ve dışarıda parçaları var.** Erdoğan, bu faiz lobisinin halkın **alın terini çalmaması için çok uğraştı.** Devlet bütçesini eski iktidarlardan çok daha iyi yöneterek faiz lobisinin Hazine üzerinden halkı soymasını engellemek için büyük adımlar attı.

Ama Başbakan Erdoğan haksız da... Çünkü kendi iktidarında atadığı **Başbakan Yardımcısı, Merkez Bankası, ekonomi bürokratları hep yüksek faiz lobisinin işine yarayacak icraatlar yaptı.** O kurmaylar, faizleri hep yüksek tuttu ya da geç indirdi. Dünyadaki düşük faiz trendini o ya da bu şekilde türlü bahanelerle **Türkiye'ye kaçırtıp, halkın alın terinin soyulmasına neden oldu.** Kişi başı milli gelir son 4 yıldır 10 bin 500 dolar seviyesinde sabit kalırken, hem sıcak paracılar hem bankalar kâr rekorları kırdı... Halkın alın teri, belki Hazine üzerinden daha az çalındı. Ancak bankacılık sisteminin **halka ve sanayiciye verdiği krediler yoluyla bunun tam tersi gerçekleşti.**

AKP'liler lobiye çalıştı

Kronolojik bir örnek verelim: 2011 yılında Erdoğan iktidarı yüzde 50'ye yakın bir oyla siyasi istikrarı garantileyip, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının not artırmamak için son bahanesini de ortadan kaldırırken, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Yunanistan'daki çalkantıları örnek gösterip, "kriz geliyor" diye bağırıverdi. Hazine bonolarının faizi birkaç ay içinde katlanıp, 2012 ocağında yüzde 14'e, dolar 20 kuruşa yakın artışla 1.70'ten 1.90'a çıktı. Merkez Bankası, kısa vadeli faizleri yüzde 12'ye yükseltti.

Faiz lobisi kâr rekoru kırdı

Mevduat faizleri, bankaların yurtdışından buldukları kredilerin faizleri hızla arttı. Peşinden tüketici ve sanayici kredilerinin faizi yüzde 20'leri aştı. Başbakan 2012 ocağında **"Faiz lobisine karşı sert ve köşeli karşılıklarımız olacak"** dedi. Büyük bir bankanın genel müdürü görevinden ayrıldı/alındı. Ardından sakinleşme başladı. Hazine bonusu faizleri gerilemeye başladı ve yılsonunda yüzde 6'ya düştü. Aynı sürede dolar 1.90'ın üstünden, 1.80'in altına geriledi. Yılbaşında döviz satıp **Hazine bonusu alan sıcak para, yılı yüzde 20'lik kazançla kapattı.**

2012 yılında, sıcak paranın dışında Türkiye'deki bankalar da kâr rekoru kırdı. Merkez Bankası'nın cari açık, enflasyon, bütçe açığı vs. gibi bahaneleri kullanarak faiz indirimini geciktirmesi, banka kârlılıklarının artmasında tetikleyici etken oldu. Çünkü Merkez Bankası, piyasalardaki parayı sıktı ve tüketici ile üreticileri bankaların yüksek faizle verdikleri kredilere mahkum etti.

Yetmezmiş gibi, **Ak Parti hükümetinin çekte hapis cezasını kaldırması,** Türk Ticaret Kanunu'nun iğdiş edilmesi gibi etkenler piyasalardaki para sıkışıklığını daha da artırdı.

Ekonomiyi durdurdular

Bu değişiklikler de reel kesimin bankalar karşısında daha çaresiz kalmasına neden oldu. İnsanlar aldıkları borçlar karşılığında daha çok faiz ödedi. 2012 yılında hane halkının bankalara borcu yüzde 19 artarken, faiz ödemeleri yüzde 30 yükseldi. Sonuç olarak, bankacılık sektörü ekonomideki durgunluğa karşı geçen yıl kârını yüzde 19 artırdı. **En çok vergi ödeyen şirketler listesinin ilk 10 sırasında, 4'ü kamu olmak üzere 8 banka yer aldı.**

Merkez Bankası'nın faiz indiriminde gecikmesi ekonomiye de ağır bir fatura çıkardı. Büyüme oranı yüzde 8.5'den yüzde 2.2'ye indi. İşsizlik yeniden artışa geçip yüzde 10.5'e çıktı. **Gençler arasındaki işsizlik oranı yüzde 20.4'e yükseldi.**

Merkez Bankası faizi artırdı

Merkez Bankası, art arda gelen not artırımları ve hükümetin ittirmesiyle faizleri nihayet bu baharda düşürdü. Mayıs ortasında bono faizi yüzde 4.81'le tarihin en düşük seviyesine indi. Ancak mutlu tablo uzun sürmedi. Türkiye'nin ekonomide yakaladığı bu başarının hemen ardından **alkol yasası ve Gezi Parkı'na yapılacak Topçu Kışlası tartışmaları** başladı.

Aynı günlerde bankalar yurtdışı piyasalardaki dalgalanma ve nisan ayında altın ithalatından kaynaklanan geçici dış ticaret açığını bahane edip, kuru birkaç kuruş oynatınca **Merkez Bankası hiç direnç göstermeden parayı daha da sıkı, faizleri artırdı.**

Ve sonra Başbakan **Taksim'de dar gelirlinin ücret ödemedi oturabileceği son alan olan Gezi Parkı'nın**, Topçu Kışlası adıyla otel, rezidans ya da AVM ya da her ne ise dönüştürülmesinde ısrar edince... Ve insanlar buna itiraz edip meydanlara dökülünce... Ve inatlaşma bitmeyince... Ve faiz lobisinin içerideki, dışarıdaki destekçileri bunu kullanınca... Bono faizi, tüketici ve sanayici kredisinin faizleri yeniden arttı. Son 20 günde bono faizi 2 puan, tüketici ve sanayici kredileri yarım puan yükseldi. Bu yükselişlerin bedelini, şimdi tüm Türkiye halkı ödeyecek.

Faiz lobisi tanımı genişledi

Başbakan, "faiz lobisi bizi tehdit ediyor" derken, cepheyi genişletti. Sadece **yurtdışından Türkiye'ye para satanları değil, içerideki bankaları ve borsacıları da ekleyerek**, yeni bir tanımlama ortaya koydu. Ve onlarla mücadele edeceğinin sinyalini de verdi. **Bu mücadelede haklıdır.** Halkın emeğini sömürmemek gerekli... Ancak bu mücadelede kendi partisine de bakmalı. Çünkü yaşananlar **Başbakan'ın şikâyet ettiği faiz lobisinin bugüne kadar Ak Partili ekonomi kurmaylarından büyük destek aldığını gösteriyor.** Ayrıca Gezi Parkı'nda yaşananlar da öyle ya da böyle o lobinin ekmeğine yağ sürmekten başka bir işe yaramıyor.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kışla yapayım derken çılgın projeler gidiyor

Oğuz Karamuk 09.06.2013

 Kışla yapayım derken çılgın projeler gidiyor Gezi Parkı'ndaki Topçu Kışlası inatlaşmasının ekonomiyeye faturası giderek ağırlaşıyor. 28 Mayıs'ta polisin Gezi Parkı'nda bekleyen eylemcilere gaz sıkmasının ardından başlayan ve geçen hafta tüm Türkiye'ye yayılan olaylar yatırımcıları ürkütünce, borsa tarihinin en büyük hisse satışları arasında yer alan Emlak Konut GYO'nun ikincil halka arzı iptal edildi. 3.44-4 milyar lira arasında gelir beklenen halka arzın iptali nedeniyle, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, **seçimler öncesi en büyük kozlarından biri olan İstanbul'daki 'çılgın projeler' de tehlikeye girdi.** Emlak Konut GYO, halka arzdan gelecek parayı, İstanbul'da üçüncü havalimanı ve Karadeniz'le Marmara'yı birleştirecek Kanal İstanbul'un kenarına kurulacak 1 milyon kişilik yeni şehir projesinin finansmanı için kullanmayı planlıyordu.

Para faiz lobisinden

Halka arzın iptali nedeniyle hükümet ya projeyi erteleyecek ya da **başka alanlardan kaynak bulmak zorunda kalacak.** Ancak bu bir maliyet unsuru. Halka arz gibi, **sıfır maliyetle kaynak bulma enstrümanının kısa vadede rafa kalkmış olması,** Başbakan Erdoğan'ın çılgın projeleri için bir çelişki yaratacak. Çünkü projeler için **diğer finansman yolu,** Erdoğan'ın **"faiz lobisi bizi tehdit edemez"** diye seslendiği bankacılık ve finans kesiminden geçiyor. Türkiye'nin en büyük gayrimenkul yatırım ortaklığı şirketi olan Emlak Konut GYO, 5-7 aralık tarihlerinde 1.3 milyar adet hissesini yurtiçi ve yurtdışı borsa yatırımcılarına satmak için vitrine çıktı. **Başlangıçta rekor taleple karşılaşması beklenen** hisseler, Türkiye'deki eylemlerin patlak vermesinin ardından borsada yaşanan rekor düşüş, faiz ve dövizdeki artış nedeniyle beklenen başarıyı yakalayamadı. Şirket önceki akşam geç saatlerde Kamuyu Aydınlatma Platformu'na yaptığı açıklamada, halka arzın ertelenme gerekçesi olarak, Türkiye piyasalarındaki dalgalanmayı gösterdi.

Sonbaharda yeniden

Geçen hafta Gezi Parkı eylemlerinin siyasi belirsizliğe dönüşmesi nedeniyle Borsa İstanbul (BIST) yüzde 8.91 değer kaybederken, dolar yüzde 0.43, avro ise yüzde 2.17 değer kazandı. Bu gelişmeler satışın **yüzde 80'lik bölümünü yurtdışına yapmayı planlayan** şirketin halka arzına olan ilgiyi düşürdü. Konsorsiyum yetkilileri halka arzın tamamlanmasına saatler kala talebin yüksek olduğunu belirtmesine rağmen, istenen sonuç elde edilemedi. Hisse satışı için Türkiye dışında 4 ülkede, 7 şehirde tanıtım toplantıları düzenleyen Emlak Konut GYO'nun halka arzı için oluşturulan konsorsiyuma 40 aracı kurum katılmıştı. Halka arza yakın kaynaklar, Türkiye'deki siyasi belirsizliklerin sona ermesi durumunda satışın sonbaharda yeniden denenebileceğini belirtiyor.

Öte yandan, Emlak Konut GYO gibi iyi planlanmış, tanıtımı iyi yapılmış ve sağlam temellere sahip bir şirketin hisse satışının siyasi belirsizlikten kaynaklanan **talep yetersizliği nedeniyle iptal edilmesi,** halka açılma için sıra bekleyen diğer şirketler için de soru işareti yarattı. Uzmanlar, **halka arz amacıyla sıraya giren onlarca şirketin sonbaharı** beklemek zorunda kalabileceğini belirtiyor. Ancak halka açılacak şirketlerin çoğunun küçük miktartlı hisse satışı yapacak olması nedeniyle, **halka arz piyasasının tamamen kapandığını söylemenin yanlış** olacağı belirtiliyor.

Sadece 'Çılgın Projeleri' değil, TOKİ'yi de vuruyor

TÜRKİYE’NİN en büyük gayrimenkul şirketi konumundaki Emlak GYO’nun ikincil halka arzındaki iptal, borsa dışında gayrimenkul sektörü için de önemli bir şok anlamını taşıyor. Çünkü şirket halka arzdan gelecek yaklaşık 4 milyar lirayla hükümet açısından da son derece stratejik projelere imza atmaya hazırlanıyordu. Bu projeler arasında, Başbakan’ın 2011 seçimleri öncesinde **‘çlgın projeler’ adı altında açıkladığı ‘yeni şehir’** projesi de bulunuyor. İsmi henüz konulmayan yeni şehir porjesinin, Karadeniz ile Marmara’yı birleştirecek Kanalİstanbul ile ihalesi geçen ay yapılan üçüncü havalimanının hemen yanı başında yükselmesi bekleniyordu. Emlak Konut GYO’nun halka arz izahnamesinde, elde edilecek gelirin, **yeni şehirde yapılacak projelerde kullanılacağı belirtilirken,** bunun için geçen yıl ağustos ayında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve TOKİ ile protokol imzalandığı bilgileri yer aldı. Şirket halka arzdan sağlanacak gelirle TOKİ’den arsa alarak ‘yeni şehir’ bölgesinde gelir paylaşımı modeliyle yeni inşaat projeleri gerçekleştirmeyi öngörüyordu. **Halka arz izahnamesinde, şirketin gelirle hükümet için stratejik inşaat projelerine** gireceği bilgisi de bulunuyor. Diğer taraftan Emlak Konut GYO’nun halka arzındaki beklenmedik iptal, bu şirkete arsa satarak elde ettiği geliri dargelirliye konut yapımı ve kentsel dönüşümde kullanan **TOKİ için de büyük bir kaynak sıkıntısı anlamına geliyor.** TOKİ, Ak Parti iktidarı döneminde **yaklaşık 500 bin yeni konut yapımına imza aterken, iktidarın özellikle dargelirli kesimden oy almasında önemli bir pay sahibi** olmuştu.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kamu bankaları da faiz lobisi

Oğuz Karamuk 10.06.2013

 Kamu bankaları da faiz lobisi Neredeyse tam bir yıl önce... 27 Haziran 2012’de İngiltere’nin en büyük bankalarından Barclays, ABD ve İngiliz savcılarına teslim oldu... Ve soruşturmanın genişlememesi için 290 milyon sterlin (o günün parasıyla 453 milyon dolar) ödemeyi kabul etti... Birkaç hafta içinde Barclays’in CEO’su ve Yönetim Kurulu Başkanı istifa etti. CEO Bob Diamond ve bankanın birçok çalışanı bugünlerde tutuklanma talebiyle mahkemeye çıkarılmayı bekliyor...

Barclays’teki olağanüstü gelişmelerin buzdağının sadece görünen yüzü olduğu ilerleyen günlerde anlaşıldı. Soruşturmanın aralarında **dünyanın en büyük 16 bankasının da bulunduğu toplam 20 finans kurumuna ve üç kıtaya uzandığı** kısa süre içinde anlaşıldı. Savcılar LIBOR adıyla bilinen ve doların küresel faizinin belirlendiği Londra’daki bankalararası para piyasasındaki **manipülasyonlar** hakkında inceleme yapıyordu. Barclays’in suçu kabullenmesi tüm dünyada yıllık 800 trilyon dolarlık (rakam doğru) piyasaları etkileyen LIBOR faizinin, bir dizi banka tarafından yapay olarak belirlenip, ülkelerin, şirketlerin ve tüketicilerin soyulduğunu kesin olarak ortaya çıkardı. **Bankaların işlediği suç, özetle müşteriden düşük faizle mevduat toplayıp, yüksek faizle kredi vermektir...** 2007 yılından itibaren yapılan soruşturmalarda bankaların tüm dünyadaki müşterilerini soyduğu, faizleri gerektiğinde düşük, gerektiğinde ise yüksek tutarak siyasete müdahale ettikleri ortaya çıktı. Dünya tarihinin en büyük soygunu aynı zamanda, bugün Başbakan Recep Tayyip **Erdoğan’ın kendilerini tehdit ettiğini söylediği faiz lobisini de ete-kemiğe büründürdü...** Bugün küresel faiz lobisi yüzlerce milyar dolarlık davayla karşı karşıya...

Gelelim bize...

Rekabet Kurumu Kasım 2011’de Türkiye’nin 12 büyük bankası için sürpriz bir soruşturma başlattı. Kurum, bankaları aralarında gizli anlaşmalar yaparak müşterilerden **topladıkları mevduata düşük, verdikleri krediye yüksek faiz belirlemekle suçladı**. Suçlanan bankalar arasında 3 tane de kamu bankası yer aldı. Soruşturma safhası 1.5 yıla yakın sürdü. Rekabet Kurumu söz konusu bankalara cezayı keseceği zaman Başbakan Yardımcısı Ali **Babacan medyaya açıklama yaparak cezaların “ölçülü” olmasını istedi**. Rekabet Kurumu’nun ‘halkı ve şirketleri dolandırma’ gerekçesiyle söz konusu **bankalara 10 milyar lira ceza kesme imkânı varken, tutar 1.1 milyar lirada kaldı**. Kamu bankalarından **Ziraat 148, Halkbank 90, Vakıfbank 82 milyon lira ceza aldı**.

Babacan’ın açıklamasının ardından bankalar adeta “kiraz” kadar cezayla kurtuldu. Bankalara ceza kesilebilmesi için, gerekli olan Rekabet Kurumu’nun gerekçeli kararı ise bir türlü yayımlanmadı. Aralarında bankacıların halkı nasıl dolandırdıklarına ilişkin e-posta yazışmalarının da bulunduğu birçok delil ortaya çıkmadı. **Rekabet Kurumu Başkanı Nurettin Kaldırım**cı, geçen hafta yaptığı açıklamada ince eleyip sık dokudukları için gerekçeli kararın hâlâ çıkmadığını söyledi.

Başbakan Erdoğan Taksim’deki protestolar için bir **taraftan “faiz lobisi”ni suçlayıp, havalimanının kapısına gelenlere “alın terinizi yedirmeyiz” derken...** Diğer taraftan halkı dolandırdığı Rekabet Kurumu tarafından ispatlanan kamu bankalarının kârlarıyla övünüyor... **Kendisine bunları da hatırlatalım istedik. Faiz lobisiyle kavga bir samimiyet testi... Hazreti İsa’nın dediği, “Komşundan önce, gözündeki çöpü çıkarmak” gibi...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyümeye bak Taksim’i anla

Oğuz Karamuk 12.06.2013

 Büyümeye bak Taksim’i anla Geçen yıl cari açık ve enflasyon bahanesiyle büyümeye tahminlerin ötesinde sert fren yaptıran ekonomi yönetiminin, bu yıl da istenilen toparlanmayı sağlayamadığı ortaya çıktı. Yılın ilk çeyreğine ilişkin büyüme oranı yüzde 3’te kaldı. Oran, 2012 son çeyreğine göre toparlanmaya işaret etse de, hem 2012’nin ilk çeyreğinden daha düşük hem de yıllık yüzde 4 olarak beklenen ortalama seviyenin altında.

2011’de yüzde 8.5 büyüyen Türkiye’nin kalkınma hızı, geçen yıl uygulanan aşırı sıkı para politikalarının etkisiyle yüzde 2.2’ye gerileyerek, yüzde 4 olan beklentiyi tutturamamıştı. Bu yılın ilk çeyreğinde, yıllıklandırılmış büyüme oranı yüzde 2.3’te kalırken, bu oran Türkiye’nin uzun vadeli yüzde 5 olan ortalama büyüme potansiyelinin çok altında.

Hata nerede yapıldı

Hükümet bu yıl için de yüzde 4 büyüme hedefi koyarken, Merkez Bankası, faiz indirimleriyle büyümeyi destekleme çabası içinde göründü. Ancak yeterli parasal genişlemeyi yapmadı. Ayrıca hükümetin düzenleyici kuruluşları, üretici ve tüketicinin ucuz krediye ulaşmasını da sağlayamadı. Ek olarak Merkez Bankası faizi zamanında indiremediği için, TL aşırı değerlendirildi ve ihracat artışı sınırlı kaldı. Bunlar, ekonomide istenen toparlanmanın sağlanamamasında başlıca etkenler oldu.

Büyüme istenen seviyeye çıkmayınca, işsizlikte de düşüş durdu, tekrar yükseliş başladı. Şubat ayı itibariyle Türkiye’de işsizlik oranı geçen seneye göre 0.1 puan artarak yüzde 10.5 düzeyine çıkarken, gençler arasında bu oran 2.1 puan yükselişle yüzde 20.4 seviyesine ulaştı. Bugün sokaklarda olan, kentli genç nüfus arasında ise işsizlik 2.7 puanla daha sert bir çıkış yaşarken, yüzde 22.4’ü gördü.

Kuşkusuz ki, bütün politik gelişmelerin yanında bu ekonomik veriler de bugün ülke çapına yayılan protesto eylemlerinin ekonomik itici gücünü sağlıyor.

Vergi artışına hazır olun

Uluslararası ve ulusal ekonomik politik ortamın yaşadığımız günlere göre çok daha pozitif olduğu yılın ilk çeyreğinde gelen yüzde 3’lük büyüme oranı, önümüzdeki günlere ilişkin de pek olumlu sinyaller vermiyor. Mayıs ortasından itibaren küresel piyasalara paralel olarak başlayan faiz artışları ve son Gezi Parkı olaylarının etkisiyle gerilen siyasi ortamın yarattığı belirsizliğin, önümüzdeki dönemde büyüme oranını olumsuz etkileyeceğini söylemek çok afaki bir tahmin değil. Bu durum sadece işsizliği artırmakla kalmayacak, aynı zamanda artan faiz harcamaları ve düşen vergi gelirleriyle sonbahar aylarında yeniden bir vergi artışını gündeme getirecek.

Devlet harcadı, faiz lobisi büyüdü

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 3 olarak açıklanan ekonomik kalkınma hızının bileşenleri, Ak Parti’nin ekonomik kurmaylarının açıkladığının tam tersine çok parlak değil. Çünkü, ocak-mart dönemindeki 3 puanlık büyümenin 2.9 puanı kamu kaynaklı. Özel sektörde ise küçülme sürüyor. İlk çeyreğinde devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 7.1 artarken, özel sektörde bu oran eksi yüzde 9.1 olarak gerçekleşti. Devlet harcamalarına dayalı büyüme, hem kamunun ekonomi içindeki payının az olması hem de getireceği ağır bütçe yükü nedeniyle sürdürülebilir değil. Öte yandan sektörel bazdaki büyümeye bakıldığında da bir başka paradoks göze çarpıyor. Başbakan Erdoğan’ın “faiz lobisi” diye tanımladığı bankacılık sisteminin yüzde 6.5 büyümeyeyle Türk ekonomisinin ikinci büyüyen iş alanı olduğu ortaya çıkıyor.

KAYNAĞI BELİRSİZ 5.6 MİLYAR \$ ÇIKTI

Türkiye’nin nisan ayında cari işlemler açığı 8 milyar 170 milyon dolar olurken, yıllıklandırılmış bazda cari açık rakamı 51 milyar 301 milyon dolar oldu. Merkez Bankası’nın 2013 yılı ocak-nisan dönemine ilişkin açıkladığı verilere göre, bu yılın ilk dört aylık döneminde cari işlemler açığı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3 milyar 572 milyon dolar artarak 24 milyar 335 milyon dolara yükseldi. Bu gelişmede, dış ticaret açığının 3 milyar 675 milyon dolar artarak 25 milyar 607 milyon dolara yükselmesi etkili oldu. Merkez Bankası’nın açıkladığı ödemeler dengesi istatistiklerine göre yılın ilk beş ayında “kaynağı belirsiz para” olarak tanımlanan “Net hata ve noksan” kaleminde de ilginç gelişmeler yaşandı. Verilere göre yılın ilk dört ayında Türkiye’de çıkan kaynağı belirsiz para miktarı 5.6 milyar dolara ulaştı.

Babacan: Büyüme beklentinin üstünde

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla'nın (GSYH) reel olarak ilk çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3 düzeyinde artış göstererek, beklentilerin üzerinde büyüme kaydettiğini belirterek, takvim etkisinden arındırılmış GSYH'nin yıllık büyüme hızının birinci çeyrekte yüzde 3.7 olduğunu ifade etti. Babacan, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYH'nin ise hızlanarak yılın birinci çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 1.6 arttığına işaret etti. Geçen yıl zayıf seyreden özel nihai tüketim harcamalarının, bu yılın ilk çeyreğinde büyümeye pozitif katkı sağladığını belirten Babacan, şunları kaydetti:

"Yılın kalanında özel kesimin katkısının artmasını beklemekteyiz. İlk çeyrekte kamu yatırımları da büyümeye önemli bir katkı sağlamıştır. Bu yılın ilk çeyreğinde gerçekleşen büyüme rakamları, 2013 yılının tamamı için Orta Vadeli Program'da öngörülen büyüme oranları ile uyumlu bir görünüm arz etmektedir. Birçok ülkede işsizlik oranlarının halen yüksek seviyede seyrettiği bu dönemde, ülkemizde büyüme ve güçlü istihdam artışının birlikte gerçekleştirilmesi önemli başarı olarak görülmelidir."

Hedefimiz için yeterli değil

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, yılın ilk çeyreğindeki yüzde 3'lük büyüme rakamının, beklentisinin üzerinde olduğunu, ancak yüzde 4'lük Orta Vadeli Program (OVP) hedefi için yetersiz bulunduğunu belirterek, "Sanayi üretim endeksindeki artışla Türkiye, yılın ikinci çeyreğinden itibaren gerçek büyüme performansını gösterecektir" dedi. Türkiye'nin büyüme oranlarını daha da yükseltmek zorunda olduğuna dikkat çeken Çağlayan, "Orta Vadeli Program hedefi olan yüzde 4'ün de üzerinde büyümemiz gerekiyor. Çünkü Türkiye'nin 2023 hedefine taşınması için yüzde 5- 6'nın üzerinde büyümemiz gerekiyor" değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye'nin 14 çeyrektir büyüdüğünü kaydeden Çağlayan, AB'nin ilk çeyrekte binde 7 küçüldüğünü dile getirdi. AB'deki daralmanın yaşandığı bir ortamda Türkiye'nin büyümesinin Türk ekonomisinin ne kadar dinamik olduğunu gösterdiğini anlatan Çağlayan, "Birinci çeyrek büyümesi ikinci, üçüncü çeyrek büyümeleri konusunda bizi umutlandırıyor" diye konuştu. Gelineen noktada ihracat artışının bu yılki hedefi yakalama noktasında yeterli olacağını umduğunu kaydeden Çağlayan, "Orta Vadeli Program hedefi olan 158 milyar dolar hedefi yakalayacağız ancak ihracat artışı geçen yılki kadar olmayacak. Dolayısıyla ihracatın büyümeye net katkısı geçen yılki gibi olmayacak" dedi.

Hevesi kursağında kalacak

Faiz lobisine ilişkin değerlendirmelerde de bulunan Çağlayan, "Türkiye'nin büyümesinden rahatsızlık duyan yurtiçindeki ve yurtdışındaki marjinal odakların ve faiz lobisinin oluşturduğu koalisyonun, halkımızın demokratik eylemlerini kendi çıkarları doğrultusunda ülke imajımızı, birliğimizi bozacak şekilde manipüle etme hevesi kursağında kalacak. 'Güçlü Ekonomi, Büyük Türkiye' idealini engellemeye çalışan her türlü teşebbüse, şaha kalkan Türkiye'nin önünü kesmek için oynanan ve oynanacak tüm oyunlara ülke olarak karşı duracağız" diye konuştu.

İç talepteki toparlanma etkili

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, geçen yıldaki dengelenme sürecinin ardından, büyümenin bu yılın ilk çeyreğinde tekrar ivme kazandığını ve iç talepteki ılımlı toparlanmanın katkısıyla ekonominin yüzde 3 büyüdüğünü söyledi. Şimşek, ilk çeyrekte iç talebin büyümeye katkısının 3.1 puan olarak gerçekleştiğini, stokların bu çeyrek itibarıyla büyümeye tekrar katkı yapmaya başladığını ve artan iç taleple birlikte net ihracatın büyümeye katkısının azalarak sıfırlandığını ifade etti. Şimşek, şunları kaydetti: "Öte yandan, dün açıklanan nisan ayı sanayi üretim verileri de büyümenin ikinci çeyrekte hız kazandığını göstermektedir. Büyümenin yüzde 4 seviyelerinde gerçekleşmesini bekliyoruz."

En büyük katkı iç tüketimden

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, yılın ilk çeyreğinde büyümeye en büyük katkının iç tüketim talebinden geldiğini belirterek, "Özellikle ana ihracat pazarlarımızda yaşanan sıkıntılara rağmen imalat sanayimizin de büyüdüğünü görüyoruz. Bu daha bir başlangıçtır" dedi. Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla'nın 2013 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre sabit fiyatlarla yüzde 3'lük artışla 28 milyar lira olduğunu anımsatan Bakan Ergün, Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla'nın aynı dönemde cari fiyatlarla yüzde 9.5 arttığını ve 357.8 milyar lira düzeyinde gerçekleştiğini ifade etti.

Büyüme daha da ivme kazanacak

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, ilk çeyrek büyüme rakamlarının, yüzde 3 gibi bir seviyede olmasının umutları artırdığını ifade ederek, "Türkiye, 2023 hedeflerine giderken çözüm süreci dediğimiz çok temel sorunu çözdüğünde, büyüme rakamlarımız daha ivme kazanacaktır" dedi. Ankara Sanayi Odası (ASO) Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ve yönetim kurulu üyelerini kabul eden Yazıcı, Türkiye'nin 2023 hedeflerini iş dünyasının desteğiyle gerçekleştireceğini ifade etti. Yazıcı, devletin görevinin de sanayicilerin önündeki engelleri kaldırmak olduğunu söyledi.

Geçen yıla göre yüzde 100 arttı

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Türkiye'nin 2013'te de istikrarlı şekilde büyümeye devam ettiğini belirterek, ilk çeyrek büyüme rakamının, ekonomi için önemli gösterge olduğunu kaydetti. Yıldırım, Mısır Ulaştırma Bakanı Hatim Abdullatif ile görüşmesinin ardından ilk çeyrek büyüme rakamlarını değerlendirdi. Türkiye'nin ilk çeyrekte yüzde 3 büyüdüğünü belirten Yıldırım, bunun, 2012'nin son çeyreğindeki yüzde 1.4'lük büyüme rakamına göre yüzde 100'den fazla artış anlamına geldiğini söyledi.

PİYASA BEKLENTİLERİNİ AŞTI

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar, Türkiye ekonomisinde yılın ilk çeyreğinde gerçekleşen yüzde 3'lük büyümenin memnuniyet verici olduğunu söyledi. Çağlar, "Büyüme rakamı piyasaların beklentilerini de aştı. Önceki iki çeyrekte büyüme hızı sırasıyla yüzde 1.6 ve yüzde 1.4 olmuştu. 2013'ün ilk çeyreğinde ekonomideki büyümenin yüzde 3'e, yani önceki iki çeyrek ortalamasının iki katına çıkması olumlu bir gelişme" dedi. Çağlar, ilk çeyrek büyümesinde hanehalkı tüketimindeki artışın etkili olduğunu kaydetti.

TÜRKİYE POZİTİF ANLAMDA AYRIŞTI

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, 2013 yılının ilk çeyrek büyüme rakamlarına ilişkin yaptığı açıklamada, büyüme rakamlarının beklentileri doğrultusunda gerçekleştiğini belirtti. Dünya ekonomilerinde büyüme tahminlerinin aşağı çekildiği bir konjonktürde, Türkiye'nin ilk çeyrekte yakaladığı yüzde 3'lük büyüme rakamını oldukça başarılı ve önemli gördüklerini kaydeden Büyükekşi, "IMF, bu yıl için küresel ekonomik büyüme tahminini aşağı yönlü revize ederek yüzde 2.8'den yüzde 2.6'ya çekerken, birçok ülkenin büyüme tahminini de düşürdü. Diğer taraftan Avro Bölgesi son altı çeyrekte küçülüyor. Böyle bir ortamda Türkiye ekonomisi yüzde 3 büyüyerek dünya ekonomilerinden pozitif anlamda ayrıştı. Bununla beraber 2023 hedeflerimiz için daha yüksek büyüme oranlarıyla yola devam etmemiz gerek" değerlendirmesinde bulundu.

YÜZDE 4 ÇANTADA KEKLİK DEĞİL

Ankara Sanayi Odası Başkanı (ASO) Nurettin Özdebir, yüzde 4'lük yıllık büyüme hedefinin henüz çantada keklık olmadığını, bu hedefe ulaşmak için iç talebin ve yatırımların canlı tutulması gerektiğini belirtti. Yaptığı açıklamada, Türkiye'nin birinci çeyrek büyümesini değerlendiren Özdebir, büyümenin beklentilerinin üzerinde gerçekleştiğini ifade ederek, ilk çeyrekte sanayi üretiminin yüzde 1.3 artmasının, imalat sanayinde kapasite kullanım oranının geçen yılın altında kalmasının, büyüme beklentilerini aşağı çekmelerine neden olduğunu belirtti. Özdebir, ancak, sanayide yaratılan katma değer artışının üretim artışı hızının üzerinde bir hızla, yüzde 2.8 artmasının kendilerini memnun ettiğini kaydetti.

TARIM GENEL BÜYÜMEYİ GEÇTİ

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yılın ilk çeyreğinde tarım, avcılık, ormancılığın yüzde 3.6, balıkçılığın yüzde 3.9'la genel büyüme rakamını geride bıraktığını belirtti. Bayraktar, yaptığı açıklamada, 2013 yılının ilk üç ayında tarım, avcılık ve ormancılıkta 12 milyar 971,6 milyon, balıkçılıkta 930,7 milyon lira hasıla elde ettiğini ifade etti. Geçen yıl tarım, avcılık ve ormancılığın yüzde 3.5, balıkçılığın yüzde 3.1 büyüdüğünü anımsatan Bayraktar, 2007'deki gerilemenin ardından tarımın üst üste 5 yıldır büyüdüğünü, bu yıla da büyümeyle başladığını kaydetti.

İÇ TÜKETİM İLE BÜYÜDÜK

CHP Genel Başkan Yardımcısı Faik Öztrak, ekonominin yılının ilk üç ayındaki yüzde 3'lük büyümesinin, büyük ölçüde "iç tüketim" ve "normal kamu yatırım artışı" ile sağlandığını belirtti. İlk üç ayda kamu yatırımlarındaki reel artışın yüzde 82 olduğunu ifade eden Öztrak, bunun 1998'den bu yana yayımlanan seride en yüksek artış olduğunu kaydetti. Buna karşın, açıklanan verilerde özel sektör yatırımlarında yüzde 9.1 gerilemenin görüldüğüne dikkati çeken Öztrak, "Böylece dört çeyrek üst üste özel sektör yatırımları geriledi. Özel sektörün yatırım iştahı adeta kayboldu" değerlendirmesinde bulundu. Başbakan'ın faiz lobisini "şikâyet edermiş" gibi görüldüğünü belirten Öztrak, "Faiz lobisi, ekonomisini borçla şişiren ve ekonomiye yüksek cari açık verdiren başbakan ve iktidarları sever" dedi.

YÜZDE 4'E ULAŞILABİLİR

T-Bank Başekonomisti Veyis Fertekligil, düşen faiz oranları ve küresel ekonomide oluşabilecek hafif bir toparlanma ile büyümenin yılın ikinci yarısında daha yüksek olabileceğini ve yüzde 4 büyümeye ulaşılabilceğini kaydetti. Fertekligil, 2013 ilk çeyrek büyümesinin kendi beklentilerinden daha olumlu geldiğini belirterek, öncü göstergelere göre yüzde 2 civarında bir büyüme beklediğini ve biraz daha iyi bir büyüme verisi geldiğini söyledi. Sektörlere bakıldığında da ılımlı bir hızda büyümenin görüldüğünü ifade eden Fertekligil, özellikle inşaat ve imalat sanayinin geçen yılın son çeyreğine göre biraz toparlanmış görüldüğünü ve hizmetler kesiminde de hafif bir toparlanma olduğunu kaydetti. Tüketim tarafında hafif bir iyileşme olmakla beraber, sabit yatırımlarda artışın oldukça düşük, kamu yatırımlarında artış olsa da özel sektör yatırımlarında azalmanın sürmekte olduğuna dikkati çeken Fertekligil, ancak genel olarak bakıldığında verilerin beklentilere göre olumsuz olmadığını aktardı.

TÜRKİYE BÜYÜMEDE ÜÇÜNCÜ

Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) Ekonomi Direktörü Erdal Tanas Karagöl, 2013 yılı 1. çeyrek büyüme rakamlarına bakıldığında Orta Vadeli Program'da (OVP) hedeflenen yüzde 4'lük büyümenin çok rahatlıkla yakalanabileceğini söyledi. Karagöl, Türkiye ekonomisinin 14 çeyrektir aralıksız büyüdüğünü, ilk çeyrekteki büyümenin beklentilerin üzerinde olduğunu belirtti. Karagöl, Türkiye ekonomisinin 2012'de "frene basmasına" rağmen, 2013 rakamlarına bakıldığında bu trendin yükselme yönlü olarak devam ettiğinin görüldüğünü söyledi. Karagöl, Türkiye'nin ilk çeyrek büyüme rakamlarına göre G20 içerisinde Çin ve Endonezya'nın ardından üçüncü sırada yer aldığını belirtti.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kışla inadinın yıllık faiz maliyeti 7.3 milyar dolar

Oğuz Karamuk 13.06.2013

 Kışla inadinın yıllık faiz maliyeti 7.3 milyar dolar Başbakan Erdoğan, Gezi Parkı eylemlerinin arkasında olmakla itham ettiği faiz lobisini suçlayıp **'ümüşünü sıkacağız'** diyor, ama rakamlara bakınca **ümüşü sıkılanın Türkiye olduğu** ortaya çıkıyor. Gezi Parkı'nda, belki de kolayca çözülebilecek bir gerilimin, bile bile (ki provakasyon olacağı istihbaratının 3 ay önce geldiği belirtiliyor) Sayın Başbakan'ın da büyük katkılarıyla giderek toplumsal bir inada dönüşmesi, Türkiye ekonomisinin faiz yükünü **hızla artırdı. Eşe, dosta ve belki de yakınlardaki birkaç işadamına** (bunları geçmişteki örneklere dayanarak söylüyorum) **en fazla 1 milyar dolarlık rant sağlayacak** bir Topçu Kışlası projesi, Türkiye'nin yıllık faiz yükünü yılda yaklaşık 7.3 milyar dolar artırdı.

Dış borç faizi de arttı

Gelelim Türkiye'nin faiz yükünün son 20 gün içinde nasıl arttığına... Hesap biraz 'kabaca' olacak. Çünkü herkesin ayrı kaynaklardan, ayrı vadelerde aldığı borçlar var. Ancak son 20 gün içinde Türkiye'de ortalama Hazine bonosu faizleri 2 puan yükseldi. Yurtdışından döviz borçlanma faizinde ise ortalama 1 puanlık artış var. Son oranlar üzerinden hesaplarsak Hazine'nin 408 milyar liralık borç stokunun yıllık faiz tutarı 8.1 milyar yani 4.3 milyar dolar arttı. Buna ek olarak devletin 111 milyar doları bulan dış borç stokunu çevirmek için ödeyeceği faiz yükü 1 milyar dolar yükseldi. Özel sektörün 226 milyar dolarlık **dış borç stoku için üstlendiği potansiyel faiz yükü 2 milyar dolar** büyüdü. Hepsini toplayınca yıllık 7.3 milyar doları buluyor.

Muhakkak ki, bu hesaplar kâğıt üzerinde. Yine de ödeyeceğimiz faturayı göstermek açısından önemli. Tabii bunun yanında sanayiciye, tüketiciye çıkan bedeller de var... **Özet itibariyle Gezi Parkı'nın ardından faiz lobisi gelirini artırdı, Başbakan seçim öncesi yeni bir rakip buldu. Ama faturayı vatandaş olarak biz ödeyeceğiz**

Faiz lobisi Erdoğan'ın yanı başında duruyor

BAŞBAKAN Erdoğan faiz lobisi derken, aslında **Londra'daki geniş bir ailenin başını çektiği** bankerlik kesimi ile bunlarla geçmişten beri ilişkileri iyi olan **Türkiye'deki 4-5 büyük sermaye grubunu** suçluyor. Söylediğim bir tahmin değil, gözlem ve bilgi.

Zaten yakından izleyenler Londra'daki banker ailenin 2007'deki "one minute" olayının ardından, **Erdoğan'a yönelik türlü yıpratma çabaları içine girdiğini** son derece iyi biliyor. O aile kim diye merak eden olursa, bugüne kadar Erdoğan hakkında çok ağır yazılar yazan, hatta 2011 seçimleri öncesinde "CHP'ye oy verin" diyecek kadar ileri giden The Economist dergisinin künyesine bakabilir. Ya da benzer yayınlara imza atan Financial Times gazetesinin eski sahipleri kimmiş inceleyebilir.

Erdoğan bunları bilmesine biliyor da, **kendisine en yakın medya ve sermaye gruplarının bile Londra'daki bu meşhur ailenin bağlılarıyla iş yaptığını ne kadar biliyor?** Orası belirsiz. İsteyenler, Erdoğan'a yakın olan medya patronlarının Türkiye'deki petrol ve madencilik sektörüne yönelik işlerini biraz araştırın... **Bakalım**

arkasından kimler çıkacak.

AK Parti 'kirli çamaşır'larını örttüğü bankalara şimdi kızgın

Başbakan, faiz lobisinden bahsederken sık sık, "Hortumlarını kestik, o yüzden düşman oldular" diyor. Oysa bankacılık sektörünün bilançolarına bakınca 'hortum' pek de kesilmiş gibi görünmüyor. Bankalar son 5 yılda 100 milyar liranın üzerinde net kâr açıkladı. Bu yılın ilk çeyreğinde bile, turistler sayesinde yıldızı parlayan lokanta ve otelleri saymazsak, ekonomide en çok büyüyen sektör bankacılık. Diğer taraftan Başbakan Erdoğan'ın bugünkü tehditvari açıklamaları geçmiş dönemdeki eylemleriyle pek uyuşmuyor. Mesela bugün 'faiz lobisi' diye suçladığı bankaların birçok kirli çamaşırını Erdoğan döneminde örtüldü. Örnek mi istersiniz? Verelim: Daha geçen yıl **Garanti Bankası'nın şube müdürü usulsüz olarak KKTC'ye para kaçırırken yakalandı**, hatta KKTC Maliye Bakanı bile, "Türk bankalarından illallah ettik, buraya sürekli kaçak para getiriyorlar. Buradan vergi cennetlerine götürüyorlar" dedi... Bu olayı **BDDK ve Merkez Bankası örttüverdi**. Finansbank'ın, '**müşterileri tenhada kıstırdığı**' skandalı patlak verdi, **Erdoğan iktidarı yine gereğini yapmadı**. İş Bankası'nın yönetim kurulunda CHP'li üyelerin karıştığı Ergenekonvari, ideolojik yönlendirme skandalı çıktı, **yine AK Parti hükümeti tarafından olay kapatıldı**. Sayın Başbakan bu kez faiz lobisi olmakla suçladığı bankalarla mücadelede samimi mi? Yoksa, yine **bankaların kirli çamaşır'ları örtülmeye devam mı edilecek? Bunu sanırım yakın zamanda anlayacağız...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Merkez, bankaların ümüğünü 558 milyon liralık sıktı

Oğuz Karamuk 14.06.2013

 Merkez, bankaların ümüğünü 558 milyon liralık sıktı Başbakan Erdoğan'ın faiz lobisine yönelik uyarılarının ardından Merkez Bankası'ndan bankaların en yüksek kazancı sağladığı kredi kartı faizlerine tırpan geldi. Merkez Bankası dün yaptığı açıklamada kredi kartlarında faiz oranlarını 1 temmuzdan geçerli olmak üzere 0.1 puan indirdiğini duyurdu. Son değişiklikle aylık azami akdi faiz oranı yüzde 2.22'den yüzde 2.12'ye düşürülürken, aylık gecikme faiz oranı da 2.72'den yüzde 2.62'ye geriledi. Söz konusu indirim, 25 mayısta yapılan tebliğ değişikliği gereği tüketicilerin kullandığı kredili mevduat hesabı (KMH) faizlerine de doğrudan yansıyor. Merkez Bankası söz konusu tarihte, aylık faizi yüzde 5'i bulan kredili mevduat hesaplarına uygulanacak faiz oranlarının kredi kartlarından daha yüksek olamayacağı kararını vermişti.

Böylece piyasalardaki faiz oranlarından bağımsız olarak çok yüksek seviyede olan kredi kartı ve KMH faizlerinde indirim sağlanırken, tüketici haklarının korunması için önemli bir adım atıldı. Ancak ekonomi yönetiminin bu kararlarına karşın bankalar kredi kartı ve KMH hesaplarına çeşitli komisyon ve ücretler ekleyerek indirimlerin tüketiciye yeterince yansımaları engelliyor.

Aylık faiz 46.5 milyon azaldı

Merkez Bankası'nın dün yaptığı değişikliğin ardından bankaların kredi kartı ve KMH'ler aracılığıyla tüketiciden aldığı yıllık bileşik faiz oranı 1.5 puan düşüşle yüzde 30.1'den yüzde 28.6'ya geriledi. Bankaların faiz aldığı kredi kartı harcamalarının toplamı 7 haziran itibarıyla 36.5 milyar lirayı bulurken, son indirim sayesinde, söz konusu tüketicilerin ödediği faiz tutarı aylık 36.5, yıllık 365 milyon lira azalacak. Buna 10 milyar lirayı bulan kredili mevduat hesapları da eklendiğinde tüketicinin faiz tasarrufu aylık 46.5, yıllık bazda ise 558 milyon liraya ulaşacak. Söz konusu indirim bankaların kârlarının azalmasına neden olacak.

Bankaların 3.5 milyarlık KMH geliri iki haftada uçtu

Başbakan Erdoğan'ın "faiz lobisi" ve "Bankaların ümüğünü sıkacağız" açıklamasıyla gözler finans kesimine çevrilirken, Merkez Bankası son 2 haftada yaptığı tebliğ değişiklikleriyle sektörün tüketiciden aldığı faizlere önemli bir tırpan yaptı. 25 mayısta kredili mevduat faizini yüzde 5'ten yüzde 2.12'ye indiren Merkez Bankası son olarak da dün yaptığı açıklamayla söz konusu faiz oranının yüzde 2.12'ye ineceğini duyurdu. Merkez'in art arda aldığı kararlar bankacılık sistemine ilişkin son dönemdeki en radikal yaptırımlar oldu. KMH hesaplarının yıllık bileşik faizi 15 gün içinde 51.5 puan düştü. Bu faiz sınırlaması bankacılık kesiminin tüketiciden aldığı fahiş faizlerin normalleşmesinin yolunu açarken, sektörün yoğun tepki çeken kârlılığında da önemli bir düşüşün yolunu açtı. Bankalar son düzenlemeler öncesinde, yaklaşık 10 milyar liralık KMH hesapları karşılığında tüketiciden yılda 6 milyar liraya yakın faiz geliri elde ediyordu. Söz konusu tutar 3.45 milyar lira azalarak 2.54 milyar liraya inecek.

Kart değil, tüketici kredisi kullanın

Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada, bankaların kredi kartı işlemlerinde 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yeni oranların üzerinde bir faiz uygulanmasının mümkün olmayacağı belirtildi. Bankaların bu oranları geçmemek üzere faiz oranlarını serbestçe belirleyebilecekleri belirtilen açıklamada şu sözlere yer verildi: "Bankalar, diğer ülkelerde olduğu gibi kredi kartı faiz oranlarını bireysel kredi faizlerine göre daha yüksek belirlemektedir. Bu nedenle, kısa vadeli kredi gereksinimi olan kredi kartı sahiplerinin bu gereksinimlerini kredi kartları yerine tüketici kredileri yoluyla karşılamaları menfaatlerine olacaktır."

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Merkez'in lobiyle imtihanı

Oğuz Karamuk 18.06.2013

 Merkez'in lobiyle imtihanı Başbakan Erdoğan, Gezi olaylarının perde arkasındaki güçlerden biri olarak sık sık faiz lobisi ve bankaları hedef gösterirken, AK Parti Hükümeti'nin atadığı Merkez Bankası Başkanı **Erdem Başçı, hükümetin lobiyle mücadelesi açısından önemli bir teste çıkıyor.** Merkez Bankası bugün

piyasalardaki tüm faiz oranlarını etkileyen temel politika faizini belirleyeceği haziran ayı Para Politikası Kurulu toplantısını yapacak. Faiz oranlarına ilişkin kararın saat 14:00'te açıklanması beklenirken, Erdoğan'ın faiz lobisi olarak tanımladığı bankalar, toplantıdan indirim kararı çıkmasını kesinlikle beklemiyor. Benzer şekilde uluslararası yatırım bankaları da faiz oranlarında indirim olmayacağını savunuyor. Bankacılar aksi bir durumun, Merkez Bankası'nın Erdoğan'dan gelen politik baskının etkisinde kaldığını göstereceğini ve bunun özellikle yabancı yatırımcılar açısından olumsuz algılamalara neden olabileceğini belirtiyor. Bankacılar ayrıca, son Gezi olaylarının da etkisiyle dövize gelen talebin, **Merkez Bankası'nın faiz indirme olasılığını ortadan kaldırdığına işaret ediyor.**

Çağlayan yüzde 2.5'e iner demişti

Merkez Bankası geçen yıl cari açık rakamlarını gerekçe göstererek aşırı sıkı ve yüksek faiz politikası yürütürken, ekonomide beklenenin üzerinde bir daralmaya neden olmuştu. Yıl genelinde yüzde 4 beklenen büyüme oranı yüzde 2.2'de kaldı. Bu yılın ilk çeyreğinde de büyüme oranı yüzde 3 olarak gerçekleşti. **Büyümedeki düşük performans yılın ilk çeyreğinde işsizlik oranında yükselişe neden oldu. Özellikle genç nüfus arasında işsizlik hızla arttı.**

Merkez Bankası'nın para politikasına ilişkin reel kesimdeki sıkıntılar, Hükümetin bir bölümünden büyük ölçüde tepki çekerken, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan sık sık Merkez Bankası'nın yüksek faiz politikasını eleştirdi. Çağlayan son olarak Merkez Bankası'nın mayıs ayında yaptığı faiz indiriminin ardından oranlardaki düşüşün daha da devam etmesi gerektiğini belirtti. Çağlayan 17 mayısta yaptığı açıklamada Merkez Bankası faizinin yüzde 2.5'e kadar düşebileceğini söylemişti.

"Erdoğan'ın söylemi popülist"

BAŞBAKAN Erdoğan'ın "Bankalardan, borsadaki spekülörlerden hesap soracağız" açıklamasına karşın piyasaları denetlemekle görevli kamu kuruluşlarından herhangi bir tepki yok. Bankacılar **BDDK'nın son olaylara ilişkin herhangi bir adım atmadığını belirtiyor. BDDK kaynaklarından gelen bilgiler de benzer yönde.** Bu da bankacılar arasında, Başbakan ve bakanların faiz lobisiyle ilgili açıklamalarının **eylemenden ziyade, seçmen kitlesine yönelik popülist söylemlerden ibaret kaldığı değerlendirilmesine** neden oluyor.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Konuta 8 bin 400 TL zam

Oğuz Karamuk 22.06.2013

 Konuta 8 bin 400 TL zam Merkez Bankası'nın faiz indirimleri, bono ve mevduat oranlarındaki düşüşler ve kredi derecelendirme kuruluşlarının üst üste not artışlarıyla mayıs ortasında tarihin en düşük düzeyini gören tüketici kredisi oranları, yeniden tırmanışa geçti. Böylece **yılbaşından bu yana görülen tüketici bayramı kâbusu** dönmeye başladı. Bankalar, mevduat ve bono faizlerindeki artışın ardından konut kredilerinde aylık 0.1

puan zam yaptı. Zam oranları halen tezgahaltı olarak uygulanırken, pazartesi günü yapılacak yönetim toplantılarının ardından resmileşecek. Son faiz artırımlarıyla birlikte en düşük konut kredisi faiz oranı yüzde 0.64'ten yüzde 0.75'e yükselirken, bu tırmanışın 10 yıl vadeli 100 bin TL'lik konut kredisinde tüketiciye faturası 8 bin 400 lirayı buluyor. Faiz artırımını nedeniyle tüketicinin aylık taksidine yapılan zam ise 70 lirayı buluyor.

Önce Gezi sonra Fed

Mayıs ortasında iç ve dış piyasalardaki olumlu havayla bono faizleri yüzde 4.80, mevduat oranları yüzde 6'ya kadar inerken, önce **Gezi Parkı eylemleri ardından ABD Merkez Bankası Fed'den gelen açıklamalar trendi tamamen tersine döndürdü**. Üst üste yaşanan şoklar nedeniyle mevduat faizleri yüzde 8'in üzerine çıkarken, bono faizleri de yüzde 8'e dayandı. Bankalar da bu yükselişleri tüketici kredilerine yansıtmaya başladı. Konut kredilerinde faiz oranları, Gezi Parkı olayları sırasında yüzde 0.64'ten yüzde 0.70'e çıkarken, son olarak ABD Merkez Bankası'nın açıklamaları aylık faizi oranlarını yüzde 0.75'e taşıdı. Aylık faizdeki bu değişimin tüketicinin **yıllık maliyetine yansımaları 2.5 puana yakın** oldu. Yıllık faiz yüzde 10.5'ten yüzde 12.9'a çıktı. Bankacılar, Gezi Parkı olaylarının faiz artışında etkili olduğunu, ancak asıl artışın ABD Merkez Bankası Fed'in son kararlarıyla geldiğini belirtiyor.

Fed'in, para basma programının 2014 ortasında bitireceğini ve dolar faizini 2015'ten itibaren artıracığını duyurması, ABD tahvil faizlerinin yükselmesine neden olurken, tüm dünyada faiz oranlarında artış başladı. Bu yüzden **başta konut kredisi olmak üzere tüketici kredilerinde kısa sürede eski oranlara dönüş beklenmiyor**.

Faizdeki artış seçim öncesi AKP'yi eritir

KONUT kredilerindeki artışın **iktisadi olduğu kadar kuşkusuz siyasi boyutları** da var. Çünkü gayrimenkul sektörü uzun süredir AKP iktidarının ekonomik itici gücünü oluşturuyor. Ve bu sektördeki yavaşlama doğrudan ekonomi üzerinde etkili olduğu için, iki yılda üç seçime hazırlanan **AK Parti açısından büyük bir dezavantaj ortaya çıkıyor**. Faizdeki artışın kalıcı olması, gayrimenkul sektörüne çift yönlü darbe vuruyor. Öncelikle ihtiyacı olan tüketici, finansman koşulları kötüleştiği için ev almayı erteliyor. İkincisi ise gayrimenkulden getiri beklentisi içindeki yatırımcılar, konut yerine faize yatırım yapıyor. Bu durumun Türkiye genelinde sosyolojik ve siyasi açıdan iki yönlü etki yaratması mümkün. Birincisi tüketici, yani **seçmen gözünde AK Parti'nin sunduğu ekonomik 'mucizenin' zayıflaması**. İkincisi Ak Parti'nin yarattığı **yeni zengin kitlesinin ağırlıkla gayrimenkul sektörüne yatırım yapan** işadamlarından oluşması. Gezi olayları nedeniyle geleneksel burjuvaziyle kavgası büyüyen AKP'nin ekonomik kaleleri de giderek zayıflıyor.

Aylık taksit 1.196 TL'den 1.266 TL'ye yükseldi

SON yükselişlerin ardından ev almak için bankadan 100 bin lira kredi çeken bir tüketicinin toplam maliyetinde önemli bir artış yaşandı. Geçen ay ortasında yüzde 0.64 faizden kredi çeken bir tüketici, söz konusu tutar için ayda bin 196 TL taksit öderken, söz konusu tutar son olarak bin 266 liraya çıktı. Tüketicinin 100 bin liralık kredi

için 10 yıl boyunca ödeyeceği tutar ise 8 bin 400 TL artışla 143 bin 520 liradan 151 bin 920 liraya çıktı.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan'ın çılgın (lık) projeleri...

Oğuz Karamuk 26.06.2013

Başbakan'ın çılgın (lık) projeleri... AK Parti'nin kentsel gayrimenkul rantlarıyla beslenen ekonomik büyüme modelinin devamı için, Başbakan'ın son seçimler öncesinde "çılgın projeler" adıyla açıkladığı multimilyar dolarlık alt ve üst yapı yatırımları hayati önem taşıyor. Ancak Türkiye'nin son iki ay içinde karşılaştığı kur, faiz ve büyüme şokları, bu projelerin en azından şimdilik **ekonomik ölçekte yapılmasını imkânsız kılıyor**.

Gezi Parkı eylemlerinin ardından ABD Merkez Bankası Fed, neredeyse 10 yıldır süren ve 2008 krizinin ardından tarihin gördüğü en belirgin düzeylere ulaşan gevşek para politikasını sonlandırma sinyalleri verdi. Bu durum, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişen ülkeler açısından büyüme ve finansman sıkıntısını beraberinde getiriyor. Gelişen ülkeler açısından durum "geçmişte alınan döviz borçlarının baki, ancak döviz kazanmanın daha zor olduğu" bir dönem olarak özetlenebilir.

Şehir projesi suya düştü

Gelelim Başbakan'ın İstanbul için açıkladığı "Çılgın projeler"in geleceğine...

Bu projelerin temel ayağını Karadeniz kıyısına kurulacak üçüncü havalimanı, Kanalİstanbul ve ikisinin arasına kurulacak dev uydu kent oluşturuyor.

Kanalİstanbul projesiyle ilgili henüz bir adım yok. Onun için bu projeyi bir kenara bırakıp, diğer iki alana bakalım. Henüz fizibilite aşamasında olan **uydukent** projesinin temel motorunu **Emlak GYO'nun 4 milyar lirayı bulan ikincil hisse arzı** oluşturuyordu. Ancak Gezi eylemlerinin etkisiyle Emlak GYO'nun ikincil halka arzı ertelendi. Bu yüzden **şehrin geleceği şu an belirsiz**.

7 milyarlık kur şoku

Çılgın projelerin olmazsa olmazı İstanbul'da Karadeniz kıyısına yapılacak üçüncü havalimanı oluşturuyor. Bu havalimanının ihalesi mayıs başında yapıldı. Aralarında Nihat Özdemir'in şirketi Limak ve Cengiz İnşaat'ın da bulunduğu 5 ortak, havalimanı ihalesini 26 milyar 142 milyon avroya kazandı. İnşaat bedeli olan 10.2 milyar avro da eklendiğinde tutar 36.5 **milyar avro yani 47.8 milyar dolara ulaşıyor**. İhalenin yapıldığı tarihten bugüne kadar geçen yaklaşık 50 günlük sürede TL avro ve dolardan oluşan döviz sepeti karşısında yaklaşık yüzde 8.5 değer kaybetti. **Kazanan gruba yaklaşık 7 milyar liralık bir kur farkı zararı** çıkartıyor. Bu zarar, projenin **'kur şoku'nu** oluşturdu.

FATURA KABARDI

Başbakan, "Cebimizden tek kuruş çıkmıyor" dese de üçüncü havalimanı için 6.3 milyar avroluk devlet garantisi verildi. Bu garanti nedeniyle son 50 gün içinde devlete 1.26 milyarlık kur farkı faturası çıkıyor.

Faiz 3 milyar \$ yükseldi

ÜÇÜNCÜ havalimanının bir de finansman boyutu var ki, belki de şu an için en önemli sorun da bu. Özdemir, geçtiğimiz günlerde proje için 7.5 milyar avro yani yaklaşık 10 milyar dolar kredi aradıklarını açıkladı. Son olarak proje ortaklarından Mehmet Cengiz'in açıklamaları, ihaleyi kazanan grubun henüz kredi için arayışa çıkmadığını gösteriyor. Kendileri açısından son derece mantıklı, çünkü son iki ayda değişen şartlar kredi bulmayı zorlaştırdı ve maliyetlerini katladı.

Maliyetlerde nasıl değişim olduğunu, projedeki rakamları kullanarak anlatalım. Bu tip projeler için finansman genelde 10 yıllık proje finansmanı kredisi olarak alınıyor. O yüzden biz de böyle bir finansman modeli üzerinden hesap yapacağız.

Ortak girişim grubu, mayıs başında ihaleyi kazandığı zaman bu tip bir kredinin faizi ortalama **LİBOR artı 2.5-3.5 aralığında seyrediyordu**. Yıllık LİBOR faizinin yüzde 0.70 olduğunu göz önünde bulundurursak, üçüncü havalimanı için alınacak 10 milyar dolarlık kredi için yılda 320-420 milyon dolar arasında bir faiz giderinden bahsetmek mümkündü. Bu da 10 yıllık vadede **3.2-4.2 milyar dolar arasında bir faiz yüküne neden oluyordu**.

LİBOR artı 5'le kredi bulur

Ancak şartlar çok hızlı değişti. Örneğin ABD'nin 10 yıllık tahvil faizi bile son iki ay içinde yaklaşık 1 puan yükseldi. Ayrıca Türkiye'nin risk primi, Gezi olaylarının da etkisiyle çok hızlı yükseldi. Örneğin Türkiye'nin temerrüt sigortasını gösteren CDS oranı son bir ay içinde neredeyse ikiye katlandı ve 110'dan 220 puana çıktı. Bu durum sadece Türk Hazinesi değil, Türkiye'deki şirketlerin yurtdışından yapacağı borçlanmaların maliyetini de artırıyor. Uluslararası bankacılar bugünlerde Türkiye'ye açılacak 10 yıl vadeli bir proje finansman kredisi için yıllık faiz oranı hakkında **LİBOR artı 5-6 aralığından bahsediyor**. Bu, yıllık yüzde 5.7-6.7 aralığında bir dolar faizi anlamına geliyor. Parasal maliyete vurursak, Özdemir ve arkadaşları iki ay 10 yıllık kredi için 3.2-4.2 milyar dolarlık bir faiz yükü altına girecekken, şu anda bu **tutar 5.7-6.7 milyar dolar arasına çıkmış durumda. Bu maliyet artışı, proje için "faiz şoku" kısmını oluşturuyor**.

Maliyet artarsa yolcu sayısı düşer

SONUÇ olarak Başbakan'ın gönlündeki çılgın projelerin en önemli ayağı olan üçüncü havalimanını kazanan ortak girişim grubunun maliyetlerinde önemli artışlar yaşanıyor. Elbette Nihat Özdemir ve arkadaşları üçüncü havalimanından büyük ölçüde döviz bazında gelir elde etmeyi planlıyor. Ancak kur farkı ve faiz giderinin birileri tarafından ödeneceği de gerçek. Maliyet **en nihayetinde tüketiciye yansıtılacak**. Fakat bu durum rekabetçi olmayan fiyatlar ortaya çıkacağı için bu kez de yolcu sayısında **yıllık yüzde 5'lik büyüme öngörüsü riske giriyor**. Bu da proje için **'büyüme şokunu'** oluşturuyor. Başbakan ya bu projelerden, en azından şimdilik vazgeçmek ya da örneğin üçüncü havalimanını başlangıçta ve İstanbul'un ana imar planında olduğu gibi çok

daha ucuza mal olacak şekilde Silivri'ye taşımak zorunda. Bu kez de **Karadeniz kıyısından ucuza arazi kapatıp, rantıyla zengin olan eş-dostu üzeceği kesin.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

En büyük şansımız Kürtler

Oğuz Karamuk 28.06.2013

 En büyük şansımız Kürtler Türkiye ekonomisi büyümesinde tarihsel sorun enerji eksikliğidir. Toprakları, günümüzün ana enerji kaynakları olan petrol ve doğalgaz açısından yeterli zenginliğe sahip olmayan ülke, her büyüme döneminde bunun acısını çeker.

Büyüme dönemleri, **enerji ithalatından kaynaklanan yüksek döviz açığı**, yani cari açık nedeniyle nüfusunun ihtiyaçlarını karşılayamadan **krizlerle sona erer.**

Çünkü ekonomik açıdan dünya sıralamasında 17'nci olan Türkiye, ihtiyacı olan petrolü kendi topraklarında üretemediği için dünya **enerji ithalatında ilk 10'da yer alır.** Enerji ithalatına ödenen paralar ülkedeki sermaye birikimini engeller, ihtiyaç duyulan anapara yurtdışından yüksek faizle temin edilir. İthal sermaye aynı zamanda krizlerin bir başka nedenidir. Türkiye'nin **son 100 yıllık ekonomik öyküsünün temel hattını kabaca böyle** özetleyebiliriz.

Daha ileri gidemiyoruz

Örneğin 2011'de yüzde 8.5 büyüyen Türkiye'nin cari açığı 75 milyar dolarla milli gelirin yüzde 11'ine yükseldi. Söz konusu döviz açığının 54 milyar doları, enerji ithalatından kaynaklandı. Hükümet, cari açıktan kaynaklı kriz korkusu nedeniyle 2012 yılında frene bastı, büyüme hızı yüzde 2.2'ye düştü ve işsizlik arttı.

Alınan tüm önlemlerle cari açık tutarını 48 milyar dolara indirirken, yıllık enerji ithalat faturası dünya fiyatlarındaki artışa paralel olarak arttı ve **60 milyar dolara çıktı.** Söz konusu açığın yabancı sermayeyle finanse edilmesi nedeniyle Türkiye'nin **net döviz pozisyon açığı, yani dış dünyaya borcu iki yıl içinde 105 milyar dolar yükseldi.**

Türkiye ekonomisinin bu sürdürülemez görünen dengede bugüne kadar en büyük şansı, yüksek doğurganlık hızına bağlı olarak genç ve göreceli ucuz işgücü oldu. Arada **yapılan askeri darbeler, çıkan-çıkartılan ekonomik krizler, işgücünün ucuz tutulmasında önemli** bir rol oynadı.

Ucuz işgücü avantajı

Keza devlet eliyle beslenen PKK sorununun **Doğu ve Güneydoğu illerinden, üretim merkezi olan Batı illerine göç ettirilmesi, ucuz işçiliğin sürdürülmesinde önemli bir adımdı.**

Kemal Derviş'in 2001'de yürürlüğe koyduğu ve AKP'nin de büyük ölçüde sarıldığı **"eksik istihdam"** (Belirli bir

oranda işsizlik yaratıp, işgücü maliyetlerini düşük tutmak) politikası, enerji ve sermaye eksiğine karşı ucuz işgücüyle savaşılan **Türkiye ekonomisinin temel motorunu oluşturdu**. Batı illerine göçen nüfusun zaman içinde alım gücünü artırması, **canlı bir iç pazar ve hızlı büyüyen bankacılık sistemi yarattı**.

Kaybedilen nüfus avantajı

Enerji ve bağıli olarak ortaya çıkan sermaye ithalatı nedeniyle, normalde çoktan batmış olması gereken Türkiye ekonomisinin sürdürülebilmesini sağlayan ucuz işgücü kaynağında, özellikle **son 10 yıl içinde giderek belirginleşen aksaklıklar ortaya çıkmaya başladı**. Birincisi bugün **AKP aracılığıyla iktidara gelen Karadeniz, İç Anadolu ve İç Ege, ittifakının** demografik temelini oluşturan doğurganlık ve ana üretim merkezlerine **göç verme oranı hızla geriledi**. Örneğin Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, İç Anadolu, İç Ege, Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinden ana üretim merkezlerine **göç verme oranı 1985-1990 aralığında yüzde 34'ü bulurken söz konusu oran 2012'de yüzde 1'e kadar düştü**. Bu, son 30 yıldır Türk ekonomisinin ucuz işgücü motorunu oluşturan söz konusu bölgelerin artık yeni işgücü ihraç edemediğini ispatlıyor.

Öte yandan, gelecek tahminlerine bakıldığında da durum çok iç açıcı değil. Yine TÜİK'in verilerine göre söz konusu bölgelerin **2023'e kadar nüfus artış hızı yüzde 9.8 beklenirken, sayılan bölgelerde bu oran yüzde 4.3'le ortalamanın yarısına bile ulaşamıyor**. Özet itibarıyla ürettikleri genç ve ucuz işgücüyle Türkiye ekonomisinin son dönemine damga vuran ve büyümenin tetikleyici motorunu oluşturan demografik bölgeler önümüzdeki yıllar için aynı çözümü üretecek dinamizmi sağlayamıyor.

İsteyin ya da istemeyin Kürtlerin çağı başlıyor

KARADENİZ ve İç Anadolu halkları son 30 yılda Türkiye ekonomisinin ana itici gücünü oluştururken, çıkardıkları politik hareketlerle aynı zamanda Türkiye siyasi tarihine de damga vurdu. Bugün **Ak Parti adıyla iktidarda olan siyasi parti, söz konusu bölge halklarının taassubunu ve siyasi düşüncesini iktidara taşıırken**, kuşkusuz ki, kendilerini reddeden Kemalist elitler ve sermayeyle önemli mücadele verdi. Nüfus ve hızla artan ekonomik avantajları, bu kesime engelleri aşabilme imkânı sağladı. Yaşadığımız dönem onların çağı oldu.

Bakın TÜSİAD ne diyor

Gelinen noktada ise nüfus ve ekonomik güç avantajı hızla Kürtler lehine değişiyor. Doğu ve Güneydoğu'nun büyük illerinde nüfus artış hızı Türkiye ortalamasının iki katı... TÜİK verilerine göre Güneydoğu'nun beş büyük şehrinde 2023'e kadar nüfus artışı yüzde 20'lerin üzerinde olacak. Bu oran Türkiye ortalamasının iki, bugüne kadar ekonominin motoru olarak kabul edilen Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinin beş katına ulaşıyor. Kuşkusuz ki bu nüfus artış hızının ortaya çıkaracağı düşük maliyetli işgücü ve dev iç pazar, Türkiye ekonomisinin en büyük şansı. Türkiye'de iç tüketime odaklı üretimin sembolü olan TÜSİAD'ın son Cizre ziyareti, Başkan Muharrem Yılmaz'ın "Selam Cizira Botan" sözleri, "ana akım" sermayenin de Kürtlerin yükselen ekonomik önemini çok iyi kavradığını gösteriyor.

Barış hepimizin kaderini değiştirebilir

Son yıllarda yaşanan gelişmeler, Türkiye ekonomisinin en büyük problemi olan enerji darboğazı için temel çözüm önerileri sunuyor. Barış süreciyle birlikte Kuzey Irak'la artan ilişkiler Irak'ın Türkiye'nin ikinci büyük ihracat pazarı haline gelmesine neden oldu. Ticari ilişkiler en nihayetinde bölge petrolleri üzerinde Türkiye'ye büyük avantajlar sunan anlaşmalarla sonuçlandı.

Barışı tıkamak ihanet olur

Türkiye devleti, Irak Kürdistanı'nda altı ayrı önemli petrol yatağında üretim ortağı oldu. Kürdistan'dan önümüzdeki beş yıl içinde uluslararası piyasalara pazarlanacak yıllık petrol miktarının, Türkiye'nin yıllık ihtiyacının bir buçuk katına ulaşacak olması, bölgenin ekonomik değerini gözler önüne seriyor. Bölgedeki **enerji rezervleri, Türkiye'nin 100 yıllık ekonomik tarihini değiştirebilecek en büyük umut ışığı**. Pahalı Rus, Arap ve İran petrolüyle döngüsü sürdürülemez hale gelen Türkiye ekonomisi nihayet aradığı enerji kaynağını buldu. Özet itibariyle bugünkü barış süreci, Türkiye'nin yıllarca zulmettiği Kürt vatandaşlarına borcunu ödemek dışında, hayati düzeyde ekonomik getirileri de taşıyan bir gelişimi ifade ediyor. Bunun için **barışa karşı çıkmak, politik hesaplar için önünü tıkamaya çalışmak, uzun vadede ülkeye yapılacak en büyük ihanet olacak**. Türkiye daha iyi yaşamak için hoşgörüyü öğrenmek zorunda.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kardeşıme kurşun sıkma

Oğuz Karamuk 01.07.2013

Urfa'da, Suriyeli 4 güvenlikçiyi bıçakladı...

Kurşun sıktın mı?

Faiz lobisi halkını soydu...

Kurşun sıktın mı?

Ergenekon'a...

28 Şubat'a...

Koç'a, Doğan'a, bankalara, dış mihraklara...

Kurşun sıktın mı?

O zaman...

Lice'ye de, Ethem'e sıkma..

Halkına, kardeşine kurşun sıkma...

Tevrat'ın dediği gibi...

Kuran'ın dediği gibi...

Öldürme...

Kardeşime kurşun sıkma...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alkol-sigara takıntısı faiz lobisine yarıyor

Oğuz Karamuk 05.07.2013

 Alkol-sigara takıntısı faiz lobisine yarıyor Gündem arasında kısıp kalmış, önceki gün enflasyon rakamları çıkınca anladık gerçeği. Hükümet, geçen yıl çıkardığı düzenlemeyle içki ve sigara zamlarını otomatiğe bağlamış. Bundan sonra **her altı ayda bir üretici fiyatları ne kadar artarsa** içki ve sigarada maktu vergi (adet-şişe başına) o oranda artacak. Çarşamba günü yılın ilk altı aylık üretici enflasyonu **yüzde 2.46 olarak açıklandığı için, içki ve sigarada vergiler aynı oranda artırıldı**. Nihai olarak tüketici fiyatlarına yansıtılıp yansıtılmayacağına firmalar karar verecek.

Anladığımı kadarıyla düzenlemeyi yapan Ak Partili kurmaylar kendilerince uyanıklık yapmış. İçki ve sigaradaki vergi artışını tüketici fiyatına değil, üretici fiyatları endeksine bağlamakla... **Arz talep dengesini de gözden çıkarıp, "ülkedeki maliyetler ne kadar artarsa içkiye de, sigaraya da o kadar zam gelir" mantığıyla** düzenleme getirmişler. Ki bu içki, sigara içene ceza olsun. **Petrol fiyatı, elektrik fiyatı, döviz kuru ne kadar yükselirse... İçki, sigara içen de bunun cezasını çeksin.**

Artışın gerekçesi

Kuşkusuz içki ve sigara tüketimini, hele ki aşırısını savunmak mümkün değil. Sadece ahlaki ve toplumsal değerler açısından değil, ekonomik olarak da desteklenecek bir durum değil. Alkol ve sigara kullanımına bağlı hastalıklar, bugün tüm dünyada sosyal güvenlik kurumları dolayısıyla kamu harcamaları için büyük problem.

Her iki bağımlılık da başta kanser olmak üzere hayati organlara tesir eden önemli ve tedavisi pahalı hastalıklara neden oluyor. Bu da zaten tüm dünyada çöküşün eşiğine gelen sosyal güvenlik sistemleri için ciddi açıklar doğuruyor. Özellikle **Türkiye gibi sosyal güvenliğin özel sektöre değil, devlete bağlı olarak geliştiği**

lkelerde bu durum, kamu bütçeleri üzerinden tüm halka fatura ediliyor. Örneğin Sosyal Güvenlik Kurumu açıklarını kapatmak için geçen yıl devlet bütçesinden aktarılan para tutarı 22 milyar lira oldu. Bu yıl 25 milyar lira olması bekleniyor. Söz konusu tutarların toplam bütçe açığına oranı sırasıyla yüzde 76 ve 74 düzeyinde. gerekleştii/gerçekleşecek.

Tabii ki bu giderlerin hepsi tiryakilerin hastalıklarını tedavi için kullanılmıyor. Ancak biraz önce de belirttiğim gibi söz konusu maddelere bağımlı olanların tedavi giderlerinin yüksek oluğu nedeniyle **alkol ve sigaraya fazla vergi tüm dünyada yükselen bir trend**. Hkmetler bu alanda vergileri artırıyor. Bunlar alkol ve sigara gibi madde bağımlılığını önlemeye çalışmanın ekonomik olarak mantıklı yüzünü ortaya koyan veriler.

Türkiye mantığı aştı

Bir de olayın ekonomik mantık taşımayan yüzü var. Ve hemen söyleyelim, Türkiye'deki uygulamalar giderek bu yöne doğru daha çok meyletmeye başladı. İçki ve sigaraya yönelik vergi artışları toplam kazanç güdüsünden çok, ideolojik bir ısrarın yansımasını hatırlatıyor.

Rakamlara bakalım: Maliye geçen yıl içki ve sigaradan toplam 24.6 milyar lira vergi geliri elde etti. Bu yıl beklenen gelir ise yüzde 11 daha fazla ve toplam 27.3 milyar lira. Buna karşın son bir yılda söz konusu ürünlere neredeyse tamamı vergi artışından kaynaklanmak üzere yüzde 16 zam yapıldı. Bu oran genel enflasyonun iki katı. Sigara ve alkollü içkiler enflasyon sepeti içinde yüzde 5'lik pay aldığı için, **bu alandan kaynaklı zamlar genel enflasyonu son bir yıl içinde 0.81 puan artırdı**.

Vergiyle zm ahlaki çöküntü yaratır

EKONOMİK açıdan artı ve eksilerini yan yana koyunca AK Parti'nin alkol ve sigaraya vergi artışındaki ısrarı, toplam kazanç değil kayıp yaratıyor. **Yüksek vergiler nedeniyle artan kaçakçılık ahlaki yapının çökmesine yol açan bir etken**. Ayrıca toplumun bir bölümünün **hayat tarzına müdahale kaygılarını artırmak da işin cabası**. Konunun **politik bir sembole dönüşmesi** de -ki son Gezi olayları ve alkol yasaklamaları sırasında **gençlerin ellerindeki bira kutularıyla sokaklara çıktığını gördük**- hükümetin vergi ya da yasal düzenlemeyle bu alanda istediği başarıyı elde edemeyeceğini gösteriyor... Bu yüzden hükümetin içki ve sigaradaki tutumunu gözden geçirmesi, **konuyu yasaklama ya da mali baskı yoluyla değil belki eğitimle çözmesi** tüm Türkiye açısından daha yararlı olacak.

Alkol bıraktıralım derken faizi artırdı

İÇKİ ve sigaraya yapılan zam enflasyonu doğrudan 0.8 puan artırdığı için **Hazine'nin 400 milyar liralık i borcu** nedeniyle ödeyeceği potansiyel **faiz yükü 3.2 milyar lira artıyor**. Bu sadece kamuya çıkan fatura. Daha büyük ve önemlisi halka kesilen bedel. Örneğin bankacılık sistemi enflasyondaki artışı doğrudan kredi faizlerine yansıttığı için, içki ve sigaradaki vergi artışlarının toplam **791 milyar liralık kredi faizine yansıması 7.2 milyar liralık ek faiz yükü doğuruyor**. Yani Başbakan bir yandan faiz lobisinden şikâyet ederken, diğer

yandan kamunun işi ve sigara zamları nedeniyle devlet ve millete milyarlarca lira faiz yükü çıkarıyor.

8 milyon kiracıya darbe

Bu kadarla da kalsa iyi. Enflasyon ikili anlaşmalarda da belirleyici bir maliyet unsuru. Örneğin 19.8 milyon evin bulunduğu Türkiye’de konutların yüzde 40’ı kirada ve kiralardan ağırlıklı bölümü enflasyona endeksli. **Yani işi ve sigaraya yapılan zamların yarattığı enflasyon nedeniyle kiracıların ödediği ücretler de artıyor.** Bu tip örnekler çoğaltılabilir.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yatırımını Mursi’ye bağlamayalım

Oğuz Karamuk 07.07.2013

 Yatırımını Mursi’ye bağlamayalım Mısır’daki isyan ve darbenin Türkiye iş dünyasında nasıl yankılandığını öğrenmek için dün birçok işadamlıyla görüştük. Bu patronların çoğu Ak Parti’ye yakınlıklarıyla biliniyor ve aralarında Mısır’a yatırımda öncülük etmiş isimler de var. **İşadamları şokta, ama politik arenaya göre çok daha soğukkanlılar.**

Konuştuklarımıza, “Ülkedeki yatırımlarınız ne durumda?” sorusunu yönelttiğimizde, henüz sağlıklı bir bilgiye ulaşamadıklarını anladık. Bir işadamı, “Henüz hasar tespit raporunu tam olarak çıkartamadık. Herkes kendi fabrikasındaki, iş yerindeki durumu az çok toparlamaya çalışıyor. Önümüzdeki hafta bu konuda **iş dünyası dernekleri toplantı yapacak** ve derli toplu bir sonuç çıkartmaya çalışacağız” diyor.

Ülkede yaklaşık 60 bin kişiyi çalıştıran Türkiyeli patronlar öncelikle darbeyi kınıyorlar. Ancak siyaset yüzünden **iki ülke arasındaki ilişkilerin Suriye’deki gibi onarılamaz bir noktaya gelmesine** karşılar. Başbakan Erdoğan’ın Mısır’daki askeri yönetime karşı neredeyse tüm dünyanın aksine takındığı sert tutum konusunda kaygıları var ve bunun değişmesini bekliyorlar. Bunu **doğrudan Başbakan Erdoğan’a iletmekten çekindiklerini** de anlıyoruz. Çünkü hemen hemen kimse ismini vermek istemiyor.

Bir işadamı, “Başbakan değişecektir. Sonuç olarak bu **küresel çapta bir oyun, görüyoruz. Türkiye çıkarlarına göre hareket edecektir. Önemli olan ülkedeki yönetimin sivillere bir an önce geçmesi**” diyor.

“Türkiye’nin çıkarı önemli”

Bir başkası da Başbakan’ın sert açıklamalarının iki ülke arasındaki ticari ilişkilere Suriye benzeri bir zarar verip vermeyeceği konusunda, “Mısır konusunda bir manevra yapılacaksa **Tayip Bey’den şu anda olduğundan başka türlü bir tavır beklemek doğru olmaz. O bir siyasetçi olarak kendi tarzında manevrasını yapacaktır.** Burada önemli olan pragmatik davranıp Türkiye’nin çıkarlarını korumak” diyor.

Söz konusu işadamlarına Mısır'ın geleceğine nasıl baktıklarını, Mursi'nin durumunu ve Türkiye'nin yatırımlarını da sorduk. Bir tanesi, **“Darbeyi kabullenmek kuşkusuz imkansız. Ancak, Mursi yönetiminin de önemli hataları oldu. Demokrasi sadece sandık değil. Sandıktan çıktıktan sonra insanların gönüllerine de gözlerine de hoş görünmek gerekli”** diyor.

“Mısır'da iç savaş olmaz”

Aynı işadamı, ülke için en büyük tehlikenin Mursi taraftarlarının direnişinin bir iç savaşa dönüşmesi olduğunu belirterek, “En doğru yöntem bir an önce sivil idareye tekrar geçilmesinin sağlanması. Bunun için İhvan'ın direnişinin uzamaması gerekiyor. Ben de Mısır'da bir iç savaş çıkmasını beklemiyorum. **Her ne kadar derin bir bölünmüşlük olsa da Mısır'ı yakından tanıyanlar bir iç savaşın çıkmayacağını bilir**” diye konuşuyor.

Bölgede tekstil alanında faaliyet gösteren bir işadamı da “Bizim açımızdan önemli olan iç savaşın yaşanmaması. Ülkedeki yatırımların çoğu ihracat yapan, döviz kazandıran fabrikalar. Onun için yeni **gelen yönetimin, Türkiyeli işadamlarına karşı olumsuz bir tutum takınacağını sanmıyorum**” diyor.

Mısır'da riske giren Anadolu sermayesi

Başbakan Erdoğan'ın Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da, ABD Başkanı Obama döneminde daha da belirginleşen, Sünni bloku kurma yönündeki dış politikası, bugüne kadar iş dünyasında bir bölümünden büyük destek aldı. Bu, **baştan beri Ak Parti'ye yakın olan Anadolu sermayesi** için politik bir destek dışında, önemli bir kazanç kapısı da yarattı. **Birçok işadamı, artan dostluk ilişkilerini ticarete ve paraya tahvil etmeyi başardı.** Enerji kaynakları açısından zengin, ancak üretim ve tüketim açısından Türkiye'nin gerisinde kalmış, eski Osmanlı coğrafyasıyla hızla yükselen dostluk ilişkileri, ekonomik getirilerle de birleşti. **Ve Ak Parti'nin sloganı haline gelen “Küresel güç Türkiye” öyküsü yazılmaya başlandı.**

Söz konusu coğrafyaya yönelik Türkiye'nin başarı öyküsü rakamlara da çok hızlı yansdı. Örneğin Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine toplam ihracat son 7 yılda 4 kat gibi muazzam bir artış yaşadı. Eski Osmanlı coğrafyasına yapılan **ihracat 2005 yılında 12.7 milyar dolarken, 2012'de 52 milyar dolara çıktı.** Aynı sürede Türkiye'nin toplam ihracatı bir kat yükselirken, Avrupa Birliği ülkelerine yapılan satıştaki büyüme sadece yüzde 43 oldu. Böylece AB'nin Türkiye ihracatındaki toplam payı yüzde 56'dan yüzde 38'lere indi.

Rüzgar tersten esiyor

Benzer rakamları turizmde de görmek mümkün. **Türkiye'ye gelen turist sayısı** 2005-2012 döneminde yüzde 68 büyümeye 20.5 milyondan, 31.6 milyona çıktı. Aynı dönemde Avrupa'dan gelen turist sayısı yüzde 30.3 artarken, **Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dan gelen turistler ikiye katlanarak** 4 milyona çıktı. Avrupalı turistlerin toplam içindeki payı 11 puan düşüşle yüzde 68'den yüzde 57'ye indi.

Arada Arap Baharı gibi yol kazaları da olsa, gelişen konjonktür bölgede Ak Parti'ye fikirsel olarak yakın iktidarları getirdi ve Türkiye'nin ticari ilişkileri sürekli olarak yükseldi. Başta muhafazakar kesimden birçok işadamı Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya olağanüstü yatırımlar yaptı. Özellikle **tekstil, perakende, gıda, inşaat**

gibi alanlarda yoğunlaşan ve Ak Parti'nin ekonomik tabanını oluşturan Anadolu sermayesi, bu ülkelerde bol kazanç fırsatı yakalarken aynı zamanda büyük riskler de aldı.

Şimdi ise tersten esmeye başlayan rüzgarlar daha da kuvvetlendi. Suriye meselesinin Ak Parti iktidarı açısından yanlış bir politik tercihle değerlendirilmesi, söz konusu işadamlarına önemli kayıplar yaşattı. Suriye'deki kangren çözülemeden Mısır'da yaşanan darbe ve Erdoğan Hükümeti'nin haklı ya da haksız takındığı tutum, şimdi bu işadamlarının diğer bir korkusu haline geldi.

Mısır riski Suriye'den fazla

Mısır özelinde bakıldığında iş dünyasının korkusunun Suriye'den daha büyük olduğunu söylemek mümkün. Rakamlar da bu korkunun nedenini açıklıyor. Çünkü iki ülke arasındaki ilişkiler Mursi döneminde biraz daha ivme kazansa da eski lider **Hüsnü Mubarek döneminde de son derece gelişmiş düzeydeydi**. Bugün itibarıyla bakıldığında ülkede 250'ye yakın Türkiyeli firmanın yatırımı bulunuyor. Söz konusu yatırımların tutarı 2 milyar doları buluyor. Türkiyeli firmaların yatırımları özellikle tekstil alanında yoğunlaşıyor. **Mısır'ın kaliteli pamuğundan üretim yapıp, dev ABD pazarına gümrüksüz satış yapma avantajını kullanıyorlar**. Türkiyeli firmalar son yıllarda Mısır'ın iç piyasasına yönelik yatırımlarını da artırdı ve perakende sektöründe önemli adımlar attı. Ayrıca Mısır Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı 13'üncü ülke konumunda. Yıllık ihracat tutarı 3.8 milyar dolara yaklaşıyor. Buna karşın **Mısır Türkiye'nin dış ticaret açığı vermediği ender ülkelerden biri**. Çünkü ithalat 1 milyar doların biraz üzerinde bir rakamda kalıyor. Özet itibarıyla Mısır, Türkiye iş dünyasının özellikle de ülkeye yapılan yatırımların **neredeyse tamamını gerçekleştiren Ak Parti'ye yakın işadamları için kaybedilmemesi gereken bir pazar** durumunda.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Üçüncü havalimanına devlet garantisi şoku

Oğuz Karamuk 08.07.2013

İstanbul'a yapılacak üçüncü havalimanıyla ilgili daha önce de çeşitli yazılar yazdık. 36.5 milyar avroyla Cumhuriyet tarihinin en büyük özelleştirmesi olan proje, ekonomik olduğu kadar siyasi açıdan da hayati önem taşıyor. **AK Parti'nin inşaat ve kentsel rantlara dayalı büyüme modelinin** önümüzdeki iki yılda yapılacak kritik seçimler öncesinde sürdürülebilmesi... Ve iktidarın, refaha dayalı oy devşirme sisteminin devamı açısından, havalimanının yapılabilmesi hayati bir gereklilik... Çünkü söz konusu havalimanı Başbakan Erdoğan'ın 2011 seçimleri öncesinde bahsettiği bir dizi dev yapı kompleksinden oluşan çılgın projelerin tam göbeğine yerleşiyor.

Üçüncü havalimanı, Kanal İstanbul, bunların yanı başında yükselecek uydu kentlerden oluşan 'çılgın projeler'... Bugün **yanlış hesaplamalar nedeniyle büyük bir çıkmaza giren inşaat sektöründeki** büyümeyi ve kentsel rantların devamını sağlayabilmek... Doğrudan ve dolaylı olarak yaratılacak yeni iş sahaları, istihdam artışı, kazanç ve alım gücünün artırılması... Ve en nihayetinde ekonomik büyüme ve siyasi başarının devamı için AK Parti'nin en büyük kozları olarak öne çıkıyor... Sadece AK Parti değil, **iktidarı destekleyen sermaye**

gruplarının kaderi de bu projelerin çevresinde şekilleniyor.

Projeler açısından başlangıçta hemen her şey iyi giderken, son iki ay içinde önce Gezi Parkı olaylarındaki inatlaşma... Ardından ABD Merkez Bankası'nın faiz artırma açıklamaları... Ve nihayetinde küresel yatırımcı açısından Türkiye gibi gelişen ülkelere karşı hızla değişen bakış açısı... Geneline çılgın projeler, **özelinde ise üçüncü havalimanı açısından büyük bir talihsizlik** olarak karşımıza çıktı.

Limak'ın patronu **Nihat Özdemir** ile son yıllarda hemen her kamu yatırımında başrolde yer alan **ihale şampiyonu Cengiz İnşaat'ın** da içinde yer aldığı beşli yatırım grubunun aldığı üçüncü havalimanı... Kısa bir süre içinde kur, faiz ve büyüme gibi şoklar yüzünden çok sorgulanır bir projeye dönüşüverdi. Sorgulamalar son derece normal çünkü iki ay içinde değişen şartlar projenin nihai **maliyetini 6-7 milyar dolar arasında artırıverdi**. Zaten ihale fiyatı açısından büyük riskler taşıyan üçüncü havalimanı şimdi çok daha keskin risklerle 'çılgınlık projesi' oldu.

Bütün bunlar olurken, ihaleyi kazanan grup, projenin arkasındaki en büyük güç olarak **6.4 milyar avroluk devlet garantisini** sık sık dile getirdi. Ancak ihale sürecini baştan beri takip eden bir bankacı dostum öyle bilgiler verdi ki... Havalimanının yapılmasının **imkânsıza yakın olduğuna** giderek daha çok inanmaya başladım.

Bankacıların bakışı değişiyor

Onun ağzından not alabildiğim kadarıyla özetle aktarayım: "6.4 milyar avroluk devlet garantisi havalimanı açıldıktan sonraki ilk 12 yılda verilecek. Yolcu garantisinin çalışabilmesi için önce **7 milyar avroluk yatırımı bitirmek** gerekli. Ve ardından **her yıl 1 milyar 45 milyon avroluk kira ödenmek** zorunda. Buna ek olarak **yıllık işletme giderinin yaklaşık 450 milyon avro** olacağını tahmin ediyoruz. Özetle ihaleyi kazanan gruplar **ilk 12 yılda 12.5 milyar avrosu kira, 7 milyar avrosu inşaat bedeli ve 5.4 milyar avrosu işletme gideri** olmak üzere **toplam 25 milyar avroluk risk** altında. Evet, 6.4 milyar avroluk devlet garantisi var. Ama önce bu işleri yapabilmeleri lazım... Bankaların kredi vermesi için, bankacıları devlet garantisini alabilecek düzeye gelebileceklerine inandırmaları gerekli. Buna karşın **ellerinde olan tek şey 2 milyar avroluk öz sermaye.**"

Bankacı dostum ile Nihat Özdemir'in daha önceki açıklamalarını yan yana koyunca bakış açılarının **taban tabana zıt** olduğu ortaya çıktı. Bankacı, Özdemir'in baktığı yönün tam tersinden bakıyor. Zaten sorunumuz da bu... Artık bakış açıları değişiyor.

Kişisel olarak bankacı kadar karamsar değilim. **AK Parti bu konuda ısrar edecektir**, ihaleyi kazanan gruplara çeşitli jestler yapmaya çalışacaktır. Ancak o zaman da işin felsefesi **siyasi açıdan büsbütün sorgulanır hale gelecek, proje siyasi bir sembole dönüşecektir...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim öncesi büyümeye veda

Oğuz Karamuk 09.07.2013

Gezi olaylarıyla başlayıp ABD Merkez Bankası Fed'in faiz artırım sinyalleriyle devam eden süreçte kritik bir aşamaya girildi. Kur artışıyla başa çıkamayan Merkez Bankası, keskin bir şekilde önünde duran **'büyüme mi? enfasyon mu? yol ayrımında, fiyat istikrarını tercih etti**. Böylece, hükümetin, seçimler öncesi ekonomik büyüme silahını da elinden almış oldu. AK Parti Hükümeti önümüzdeki 2 yıl içinde yapılacak üç kritik oylamadan, en azından ilki olan **yerel seçimlere yavaşlayan ekonomi ve artan işsizlikle girecek**.

Daha 10 gün önce "kur mu, faiz mi?" tercihini düşük faizden yana kullanan ve dövizdeki harekete rağmen piyasalara verdiği para miktarını azaltmayacağını açıklayan Merkez Bankası dün **'U dönüşü** yaptı. Banka, sabah saatlerinde dolar 1.9740'a çıkınca 'ek parasal sıkılaştırma' yapacağını açıkladı. Bu açıklamanın hemen ardından düzenli olarak yapılan, yüzde 4.5 faizli haftalık repo ihalesi iptal edildi. Daha önce yapılan ihaleden Merkez Bankası'na yaklaşık 5 milyar lira borcu bulunan bankalar, bu parayı ödediler ama yenisini alamadılar. Böylece piyasada fazladan 5 milyar liralık TL açığı oluştu. Merkez Bankası bununla da yetinmedi, dövizdeki ateşi düşürmek için gün içinde 2 milyar 250 milyon dolar sattı. Bankalar, Merkez Bankası'na TL verip, döviz aldığı için nakit sıkışıklığı 4.4 milyar TL daha arttı. Bankalar oluşan nakit açığını yine Merkez Bankası'ndan borçlandı. Ancak bu kez borçlanma yüzde 4.5'lik haftalık faizden değil, yüzde 6 olan gecelik faizden yapıldı. **Yani Merkez Bankası resmi bir faiz artışı yapmasa da, fiili olarak piyasanın faiz oranlarını artırdı**. Bankacılar haftalık repo ihalesi iptal edildiği için ortalama fonlama maliyetlerinin çeyrek puan yükselerek yüzde 5.5 düzeyine çıktığını belirtiyor. Merkez Bankası'nın fonlama oranları piyasalardaki temel faiz olduğu için bu karar **önümüzdeki günlerde mevduattan tüketici kredilerine kadar birçok alana yansıyacak**.

Sıcak para AKP'yi eritiyor

Merkez Bankası, her ne kadar alınan kararın geçici olduğunu söylese de... Aynı açıklamanın devamında **"Alınan kararın temelinde kredi artış hızını düşürmek var"** demesi, düzenlemenin 'kısa süreli' olmadığı yönündeki beklentileri güçlendiriyor. BDDK'nın dün açıkladığı verilere göre yıllık kredi artış hızı yüzde 25'le, geçen yılki yüzde 18'lik seviyenin üzerinde bulunuyor.

Yüksek kredi artışına karşın, ekonomi yavaşlayan ihracat artış hızı ve özel sektör yatırımlarındaki küçülme nedeniyle yılın ilk çeyreğinde yüzde 3 büyürken, yıllık yüzde 4'lük ortalama hedefinin altında kaldı.

2012'de yüzde 4 olarak hedeflenen büyümenin yüzde 2.2'de kalmasının ardından bu yılın ilk çeyreğindeki düşük performans, **işsizliğin geçen yıla göre daha olumsuz** seviyede seyretmesine neden oluyor. Genel işsizlik oranı, martta geçen yıla göre 0.2 puan artışla yüzde 10.1, genç nüfustaki işsizlik oranı ise 1.9 puan yükselişle yüzde 19.3 olarak gerçekleşti. Merkez Bankası'nın **son kararlarının, büyümenin artması ve işsizliğin düşmesine yardımcı olmayacağı açık. Keza AK Parti'nin oy oranı ve seçim politikasına yararı yok**. Ancak AK Parti ve onun ekonomi yönetiminin, uzun süre faizleri yüksek tutup, **3 yıl içinde 110 milyar dolar sıcak parayı ülkeye soktuğu için**, şimdi çok fazla şikayet etme hakkı da yok. **Çünkü zamanında söyleyen söyledi, 'faizleri indirin böyle yürümez' diye. Kimse dinlemedi...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İş Bankası, Taraf'ı sansürlemek istiyor

 İş Bankası, Taraf'ı sansürlemek istiyor Hatırlayan vardır... Mayısta İş Bankası Yönetim Kurulu'nda geçen skandal konuşmaları yayımlıyorduk. Sonra Gezi olayları başladı, gündem fazla hareketlendi mecburen ara verdik... Biz ara verdik ama banka durmadı... Bir yandan medya önünde '**ölü balık**' taklidi yapıp, eşe, dosta, "Aaa zaten **Taraf' ın yazdıkları biliniyordu**, daha önce şu yazdı, bu yazdı... diye **lobiye** başladılar.

DAVA ÜSTÜNE DAVA

Diğer yandan, Taraf'ın kapısına **6 avukatla dayanıp**, dört kez **yayın yasağı**, iki kez **tekzip**, 8 ayrı yazıya **dava** vs. gibi, hukuk yoluyla baskıyı denediler. Allah razı olsun, hâkim onlar gibi "**Gazeteci niye yazıyor?**" diye değil de, "**Siz niye öyle şeyler konuştunuz. Basın özgür, basın yazar**" diye bakmış olaya. **Taraf'ın hukuk servisinin** başarısını da teslim etmek gerekli tabii...

Bu tutmayınca **Basın Konseyi'ne şikâyet**, ardından Gazete'nin Yönetim Kurulu Başkanı'na, Yayın Yönetmeni'ne ve bana, "Ticari sırlarımızı açıkladınız" gerekçesiyle Bankacılık Kanunu'na dayanarak **suç duyurusu** yaptılar...

İş Bankası'nın itirazlarının, ne hukuk ne de etik açısından tutar tarafı yok. Her şeyden önce **görünür gerçekliğe aykırı...** Bir yandan bizim yazdığımız **belgeler için "Bunlar tamamen yalan"** diye yayın yasağı istiyorlar, tekzip talep ediyorlar, davalar açıyorlar... Diğer yandan "**Ticari sırlarımızı açıkladınız**" diye ayrı suç duyurusunda bulunuyor... Hangisi doğru?..

BU NE YAMAN ÇELİŞKİ?

Belgeler "tamamen yalan mı", yoksa "ticari sır mı"?.. İş Bankası daha baştan çelişkiye düşmüş durumda. Ama söyleyelim... Yazdığımız **belgelerin tamamı doğru**. 2005-2007 döneminde... **AK Parti'ye medyayı da kullanarak darbe yapılmak istendiği zamanlarda...**

İş Bankası'nın Yönetim Kurulu'ndaki konuşmaların banka katipleri tarafından yazılması... Ardından Ergenekon savcılarının, Tuncay Özkan'a yapılan soruşturma çerçevesinde banka arşivlerinden alınması yoluyla dava dosyalarına girmiş belgeler onlar. **Altında yönetim kurulu üyelerinin imzası olan... Tapu gibi kayıtlar.**

Üstelik **Bankacılık Yasası açısından sır da değiller**. Çünkü o konuşmalarda herhangi bir **ticaret ya da bankacılık hesabı yapılmıyor....** Tam tersi siyasi ve siyasete medyaya **el altından ayar verme çabaları görülüyor...**

O belgeleri okuyanlar, İş Bankası'nın yönetimindeki CHP'li üyelerin ve profesyonel yöneticilerin **Ergenekonvari bir ideolojik yapılanma içinde olduğu hissine kapılıyor**. O belgeleri okuyanlar, yöneticilerin bankanın parasıyla medyaya ayar verdiklerini... CHP'nin bile kamuoyuna açıklamadığı bir düşünce tarzıyla, **ırkçılığa kadar yolu olan sapkın bir mantıkla milleti sınıflandırdıklarını...** Hatta **İş Kültür Yayınları'nda** satılan kitaplara bile **balans ayarı yaptıklarını** ve daha neler neleri ortaya koyuyor.

BANKACI MI, YAYINCI MI?

O konuşmaları, çoğunlukla CHP adına atanan üye Nail Gürman (aynı zamanda Deniz Baykal'ın avukatı) ile Banka'nın şimdiki Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince yapıyor. O dönem bankanın **anlı şanlı Genel Müdürü, Bankalar Birliği Başkanı Ersin Özince, CHP'li Gürman'a boyun eğiyor.** Hatta onun isteklerini büyük bir arzuyla yerine getirmeye çalışıyor. CHP'li Gürman'ı **bankacılık kurallarına uydurmayı değil, bankacılığın kurallarını CHP'li Gürman'ın isteklerine uydurmaya, esnetmeye çalışıyor.** Peki İş Bankası neden o belgelere karşı üst üste dava açıyor?... Nedeni basit, sansür istiyor... Taraf'ı susturmak. Yazmasını engellemek. Aslında o belgelere bakınca, İş Bankası yöneticilerinin ilk sansür denemesinin bu olmadığı da ortaya çıkıyor. Mesela 23 ocak 2007'de İş Bankası Yönetim Kurulu'nda, İş Kültür Yayınları'nın yayımladığı kitaplara ilişkin konuşmalar, bankanın sansür anlayışını son derdece net şekilde ortaya koyuyor. **Gürman**, yayınevinin bastığı **kitapları** ve içeriklerini **beğenmiyor...** Özince hemen editöryal bağımsızlığı bir kenara atıp, değişiklik yapabileceklerini söylüyor. Bir avukat ve bir bankacı, tıpkı Taraf gibi kitapları da sansürlemek istiyor.

Kitaplara da sansür istemişler

İşte o konuşmalar:

» Nail Gürman

"Geçen sene bu konuda, özellikle Banka'nın yayınları konusunda burada yaptığımız toplantıdan kendi söylediklerimden bir pasaj nakledeyim. 'Türkiye İş Bankası yayınlarının hangi alanlarda, hangi konularda, hangi yazarlarla, hangi içerikte yapılacağının ana bir politika olarak saptanması gerekiyor.' demişim. **Biz bunları söylememişiz gibi,** buradaki raporun son bölümüne baktığımızda, şirketin yetkililerinin, 'Yönetim Kurulu ister kabul etsin ister kabul etmesin' der gibi, 2007 yılının yayın planını buraya basmış olduklarını görüyoruz. Basılacak kitaplardan bir tanesi 'Irak Seferlerim' isimli kitap, yazarı Charles V. F. Townshend, konusu Halil (Kut) Paşa komutasındaki Osmanlı ordusunun 1. Dünya Savaşı'nda (1916) Kutulamare'de kuşatıp esir aldığı, sonra da İstanbul'a gönderdiği İngiliz ordu komutanı General Townshend'in bu savaşa ilişkin anıları. Diğer kitaplar. Trablusgarp Savaşı ve Türk - İtalyan Diplomasisi, yazarı Timothy W. Childs, İttihat ve Terakki Cemiyeti Araştırmalar ve Belgeler, yazarı Erol Sadi Erdiñç, Meclis-i Mebusan Sorgulaması, Divan-ı Harbi Örfi Yargılamaları, Ankara istiklal Mahkemesi Yargılaması, İttihat Terakki Nizamnameleri vs. şeklinde sıralanıyor. **İttihat Terakki Nizamnamesi'nin Türkiye İş Bankası yayınlarında basılmasının amacını bana birisi anlatsın lütfen. Kime hizmet edecek, toplumu hangi yönde yönlendirecek?** Bu yayın **cumhuriyetin temel esaslarına katkıda mı bulunacak? Böyle bir şey olamaz, insanın kanı donuyor. Bir süredir bir Osmanlıcılıktır gidiyor.** Mesela bir diğer kitabın adı Bir Osmanlı Edibinin Hazin Ömrü - Sadullah Paşa, konusu Viyana sefiriymen 1891'de intihar eden ve aldığı mükemmel eğitimle siyasetçiliği ve diplomatlığının yanı sıra çağının da en önemli ediplerinden biri olan Sadullah Paşa'nın biyografisi. Fazla örnek vermeye lüzum görmüyorum, burada başka bir sürü örnek var. Değerli arkadaşlarım, bu bütçe 360 trilyon lira. Bu bütçenin, yayın şirketinde Türkiye İş Bankası Yönetim Kurulu onayı olmadan atanmış olan 6 kişi tarafından yapılmasına müsaade etmiyorum. (...) Yayınlarla ilgili bir örnek daha vereyim, eski **THY Genel Müdürü Cem Kozlu'nun kitabını 9. defa ve beyefendinin Turgut Özal'a övgülerini taşıyan bir önsözle basıyoruz."**

» Ersin Özince

"Dolayısıyla burada aslında **yayıncılık açısından doğru kişiyi seçmişiz gibi görünüyor. O kişiyi editöryal anlamda yönlendirebilir** ve ekonomi kitapları basın veya çocuk yayınları basın diyebilirsiniz. Ki ben çocuk

yayınları açısından son derece başarılı olduğunu düşünüyorum. Belki çocuğum olduğu için öyle zannediyorum ya da yayınlar benim çocuğuma hitap ediyor. Tabii Sayın Tuncer'in ifade ettiği gibi o yazım keşke Türk yazarlarla da desteklense. Ama netice itibariyle çocuk yayınları içinde çevre bilincini, uluslararası kültürü, iyi değerleri yönlendiren mesela matematik üzerine veya çevreyle ilgili çok güzel kitaplar var. Bunların Türkiye'de hiç örneği yok. Bütün kitapların dilleri emsallerine nazaran son derece iyi. Özellikle okul çağında çocukları olan ebeveynler bu konuda teşekkür ediyor ve bu kitaplar şu anda yok satıyor. Çocuk yayınlarında büyük bir açığı kapattı. Çünkü çocuk yayını konusunda maalesef ülkemizde büyük çoğunlukla çok yanlış yönlendirmelerle yayıncılık yapılıyor, yayınlar çok kalitesiz, yanlış ve üstelik pahalı. **Benim bu konuda söylemek istediğim şu. Aynen sosyal sorumluluk konusunda olduğu gibi buna da istenilen dokunuşu yapabiliriz.** Netice itibariyle, baskıyı, ucuza kitap mal etmeyi, dağıtmayı, stok yönetimini, pazarlamayı başarabilen bir organizma haline geldik. Biz bu yayınları eskiden kendi personelimize dağıtıyorduk, şubelerimize gönderiyorduk, satan satıyordu, satamadıklarını da biz İş Bankalılar'a veriyorduk. Bunların hepsini rakamlar gösteriyor."

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan yakında değişir

Oğuz Karamuk 14.07.2013

 Erdoğan yakında değişir Genelde teoloji, özelde ise semavi dinlerle ilgilenen hemen herkes bilir... Başbakan Erdoğan son konuşmalarında, **kökenini dinsel mistisizmden alan**, sembolik bir yenilgi dili kullanıyor. Başbakan'ın son günlerde sık sık tekrarladığı **"Allah'ın da bir oyunu var"** sözü, inananların, günahkârlara karşı kıyamet savaşındaki büyük yenilgisi... Ve ardından Allah'ın gizemli müdahalesiyle zafere ulaşacakları inancının bir tezahürüdür. Kaynağını, hemen hemen üç dinde de çok benzer şekilde anlatılan kıyamet senaryosundan alır...

Erdoğan'ın mistik göndermeleri sadece bununla da sınırlı değil üstelik... Bir süre önce **"Ayaklar baş, başlar ayak oldu"** diye sarf ettiği sözler de (Kaynağını Tevrat'tan alır ve İslam'daki karşılığı 'güneşin Batı'dan doğması'dır) derin anlamlar yüklü benzeri bir sembolizmdir...

Kuşkusuz Erdoğan'ın zihinsel kökenini aldığı **Milli Görüş tabanı, bu sembolleri çok iyi anlamıştır.** Muhtemelen uzun süredir **Erdoğan'ın kendisine ilahi bir misyon biçtiğine ilişkin yorumlar yapan Batı elitleri de öyle...**

Bu çıkışlar, mayıs ayına kadar siyasi ve ekonomik gücünün zirvesinde olan, Başbakan'ın yaşadığı **bir dizi siyasi ve ekonomik hayal kırıklığını yorumlama biçimine ilişkin ipuçları veriyor.**

Siyasette dönen talih

Erdoğan'ın hayal kırıklıkları nedir?.. Önce siyasi olarak sıralayalım...

» Başbakan çok istediği ve bunun için Kürt sorununu çözmek de dahil büyük riskler aldığı **Başkanlık sisteminin olamayacağını** anlamıştır. Bu onun, iç politikada en acı yenilgidir. Üstelik Kürt sorunun çözümü **Doğu'da BDP'ye yaradığı gibi**, Batı'da da AK Parti'nin oyunu artırmamıştır.

» Erdoğan'ın, Mayıs ayında ABD'ye yaptığı ve bugüne kadar en şaşalı şekilde ağırlandığı gezi... Kendi politikaları açısından sonuçları en kötü olan ziyarettir. Uzun süre Erdoğan'ın en büyük destekçileri arasında olan **Obama yönetimi, başta Suriye olmak üzere hemen hiçbir alanda** Erdoğan'a istediklerini vermemiştir.

» Erdoğan Merkel duvarını aşamamış ve gittikçe esiri olduğu sınırı nedeniyle AB hayalinden de uzaklaşmaya başlamıştır.

» **Suriye politikası tam anlamıyla çökmüş**, baş düşmanı ilan ettiği Beşar Esad, giderek savaş sahasında ve uluslararası arenada güçlenmiş... Erdoğan ise içeride Reyhanlı patlamaları ve bitmek bilmeyen Gezi Parkı olayları nedeniyle çıkmaza girmiştir.

» Sünni bloku kurma hayaliyle yola çıkan ve hükümetini **Suriye'de ateşin içine iten Arap ortakları, kendisini tam anlamıyla yalnız** bırakmıştır. Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri, Erdoğan'ın baş partneri olan Mısır lideri Muhammet Mursi'nin devrilmesine karşı çıkmak bir yana, destek vermiştir.

» Keza Erdoğan'ın ardındaki en büyük sermaye güçlerinden biri olan **Katar'daki yönetim değişikliğinin ardından, bu ülkenin desteği de sorgulanır** hale gelmiştir.

Mursi ve Erdoğan'ın farkı

Ekonominin siyasi açıdan ne kadar önemli olduğunu son olarak Mısır'da gördük. Çünkü **Mursi'nin devrilmesine giden yolu ekonomi açtı**. İletişim araçlarının çok yaygın olarak kullanıldığı çağımızda, **Erdoğan'a 11 yıllık iktidar gücünü veren** ya da **Mursi'den** bir yılda **koltuğu geri alan temel etken refahtır**. Erdoğan'ı ve Mursi'yi iktidara getiren günümüz "siyasal İslam"ı, salt dinsel bir kavram değil... **Neo liberal, yani kâr odaklı din anlayışının beslediği bir girişimcilik modelidir**.

Erdoğan'a yolu açan, uzun yıllar elitler tarafından engellenen Anadolu sermayesinin ihtilali... Mursi'yi koltuğa oturtan ise ordu tekelli ekonomiye karşı başlayan isyandır. Erdoğan ile Mursi'nin koltukta kalma süresi arasındaki fark ise **Erdoğan'ın küresel sermayeyi elde etme şansının Mursi'ye göre çok daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır**. Erdoğan 2000 öncesi yılda ortalama 1 milyar dolar olan doğrudan yabancı yatırımını 15-20 kat artırmıştır. Yeni istihdam alanları açmıştır. Aynı şekilde turizm gelirlerinde ve sıcak para diye tabir edilen portföy yatırımları, dış ticaret ve küresel döviz kredileri bulmada büyük başarılar sağlamıştır. Halkını zenginleştirmiştir. **Buna karşın Mursi**, doğrudan yatırım, turizm geliri, dış ticaret ve portföy yatırımlarında Mısır'ı daha da geriye götürmüş, **halkını fakirleştirmiştir**.

Gezi ve palalı Sabri kaç turisti kaçırdı

Belediye Başkanı olduğunda **İstanbul'a yağmur yağdıracak kadar şanslı olan Erdoğan'ın ekonomik talihi de**, mayıs ayında yaşanan bir dizi olayla tam zirvedeyken tersine dönmeye başlamıştır. Kuşkusuz talihin tersine dönmesinde Başbakan'ın yaptığı hataların da büyük rolü var. Peki, nedir bu talihsizlikler. Sıralayalım:

Gezi olayları, Başbakan ve ekibi tarafından **yanlış yönetilip büyütülmüştür**. Taksim'deki gösteriler, zaten uzun süredir dış bileyen küresel sermaye ve medya tarafından **küresel bir kampanyaya dönüştürülmüş, Türkiye'nin güvensiz bir destinasyon olduğu** izlenimi yaratılmıştır. Tıpkı Mısır gibi! Böylece ekonominin hayati gelir kaynaklarından biri... Ve **Erdoğan'ı iktidara getiren sermayenin en büyük yatırım alanları arasında yer alan turizme** sektöre darbe vurulmuştur (içki yasaklarında Diageo'ya gösterilen tavır ve reklamcılarının tehdit edilmesi de bu süreçte çok büyük hatalardır).

Oysa ki, Gezi'nin hemen öncesinde, sadece **İstanbul bile küresel çapta 6'ncı büyük turizm şehri olmaya aday bir döviz makinesi durumundaydı**. Şimdi aynı istikbalden söz etmek güç. Düşünsenize, kadın tekmeleyen bir palalı saldırgan kaç turiste mal oldu. Toplumsal inatlaşmanın körüklenmesi, **yıllık 25.4 milyar dolar öngörülen turizm gelirinin** sorgulanmasına yol açmıştır.

Lobinin ekmeğine yağ sürdü

İktidara geldiğinden beri bankaların birçok kirli çamaşırını görmezden gelen, halkının **faiz yoluyla sömürülmesine izin veren** (Başbakan, Hazine faizlerinin düşürüldüğünü söylemektedir. Doğrudur ama bankaların bilanço yapıları son 10 yılda değişmiş ve sömürü doğrudan krediler yoluyla devam etmiştir) Erdoğan yönetimi, Gezi olaylarının ardından "faiz lobisi" kavramına sarılmış... **Hem son derece haklı olan bu kavramın içini boşaltmış, hem de faizden para kazananların ekmeğine yağ sürmüştür**. Erdoğan bilerek ya da bilmeyerek faiz lobisine çalışmıştır.

Para piyasaları açısından son bir buçuk ayda yaptığı hemen her şey yanlıştır. Örneğin "Paranızı kamu bankalarına yatırın" diyerek bankacılık sektöründe temel fonlama kaynağı olan mevduat faizlerini yükseltmiştir.

Aynı şekilde, alışlagelmişin dışında bir takım regülasyon hamleleriyle gereksiz riskler doğurmuştur. SPK'nın hisse senedi incelemesi, zorlamayla da olsa bir derece anlaşılır olmakla beraber... **Döviz alımsatımına inceleme teknik olarak tam bir saçmalaktır...**

Sonuç olarak Başbakan'ın yanlış hamleleriyle mayıs ortasından bu yana devletin borçlanma faizi iki kattan fazla artarak, yüzde 4.60'dan yüzde 9.6'a çıkarmıştır. Dolar 1.97'yi, avro 2.56'yı görmüş, TL dövizler karşısında tarihinin en düşük seviyesine inmiştir. Yaşanan şoklar, 250 milyar dolarlık sıcak paranın üzerinde oturan, dış finansmana bağımlı Türkiye ekonomisinin uluslararası borç faizini neredeyse yarı yarıya artırmış... Üreticiden tüketiciye kadar hemen herkesin borçlanma maliyeti yükselmiştir. Erdoğan üç kritik seçim öncesinde, büyümeden işsizliğe, enflasyondan bütçeye kadar hızla bozulan bir dizi ekonomik veriyle karşı karşıya kalmıştır. Bozulmadan en çok etkilenen ise Erdoğan'ı iktidara getiren ve AK Parti iktidarında ülke aktiflerinin hızla değer kazanması sayesinde kentsel rantlardan zengin olan bir dizi müteahhit işadamıdır.

Mısır'daki faturamız tahminlerden büyük

Mısır'da yaşanan gelişmeler de Erdoğan'ın ekonomik mucizesine vurulan en büyük ve en ağır darbelerden biridir. Mısır'daki istikrarsızlık Türkiye'nin sadece bu ülkeyle olan 5 milyar dolarlık ticaret hacmini, 2 milyar dolarlık yatırımını değil, dış ticaretinden cari dengesine kadar bir dizi problem çıkarmıştır.

Mısır, son yıllarda iç savaş ve gerilen ilişkiler nedeniyle **Suriye karayolunu kullanamayan** Türkiyeli ihracatçıların Ortadoğu pazarlarına en önemli çıkış kapısı durumuna gelmiştir. Geleneksel ihraç pazarı Avrupa ekonomisindeki daralmayı, Arap ülkeleri ve Kuzey Afrika pazarına yaptığı satışlarla aşmaya çalışan Türk ihracatçısı, **Mısır'ı bir lojistik üs olarak kullanarak** nihai alıcılara ulaşmaktadır. İhracatçıların verdiği bilgilere göre, ro-ro yoluyla Mısır'a inemeyen Türk TIR'ları, Süveyş kanalını aşıp Arap pazarlarına yol almaya başlamıştır. Bu da ihracatçıyı yeni bir maliyet artışıyla karşı karşıya bırakmıştır. İşin tuhafı, **Ortadoğu ve Kuzey Afrika pazarlarına mal satan asıl grup yine Erdoğan'ı iktidara getiren Anadolu sermayesidir.**

Öte yandan, Mısır'daki değişiklik **petrol fiyatlarında artışa neden** olduğu için Türkiye'nin maliyetleri hızla artmıştır. Erdoğan iktidarı seçim öncesi **enerji fiyatları yoluyla vergi ve zam furyasıyla** karşı karşıyadır.

Barış değil, geçici ateşkes olur

ÖZETLE hayatın gerçekleri Başbakan'a kişisel tarihinin en sert yenilgisini tattırmıştır. Öyle ki, Başbakan'ın iki ay önceki "Ben karar verdim olacak" mağrurluğu, "Allah'ın da oyunu var" mağdurluğuna dönmüştür. Başbakan, **bugün kendisini destekleyen kalabalıkların, işler kötüye gidince, suçlayacağını bilecek kadar iyi siyasetçidir.** Ayrıca Başbakan ve partisinin **geldiği gelenek, inançlı olduğu kadar pragmatiktir de...** Bu yüzden **"Bu Erdoğan değişmez"i unutturmaya çalışacaktır.** Erdoğan, yaptığı hatalardan kaynaklanan vergi artışı ve zamları, **kötüleştiren ekonomiyi örtmek için, meydanlarda suçlamaya devam etse de,** kavgalı olduğu kesimlere fiilen dokunmayacaktır. Ancak bu bir kalıcı barışı değil, en fazla geçici bir ateşkes olur. **Çünkü tarafların birbirine güveni kalmamıştır.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ve Erdoğan değişti, lobiye boyun eğdi

Oğuz Karamuk 16.07.2013

 Ve Erdoğan değişti, lobiye boyun eğdi Pazar günü **"Erdoğan yakında değişir"** diye bir yazı yazdık. Daha mürekkebi kurumadan, hükümet **dönüş sinyallerini veren kararlara başladı.** 250 milyar dolar sıcak paranın üzerinde oturan AKP hükümeti, iç politikada, özellikle de kendi tabanında çokça rağbet gören **"Kasımpaşa delikanlısı" söyleminin, uluslararası arenada tutmadığını görmüş olacak ki, bambaşka bir havaya büründü.**

Pazar akşamı yapılan ekonomik zirvenin ardından, küresel yatırımcıya **"İstediklerinizi yapmaya razıyız. Yeter**

ki para göndermeye devam edin. Sıcak para oyununu sürdürüelim” anlamını taşıyan bir taahhüt açıklaması yapıldı. Zirveden saatler sonra, dün sabah Merkez Bankası’ndan 22 temmuzdaki **Para Politikası Kurulu Toplantısı’nda faizi artıracamız açıklaması yapıldı.** Gezi olaylarını yanlış yöneten, dış politika ve ekonomide elleri kolları adeta bağlanan Erdoğan hükümeti, böylece **son bir buçuk aydır hemen her gün suçladığı ve kendisini devirmeye çalıştığını söylediği faiz lobisine “anlaşalım” mesajı yolladı.**

Kuşkusuz Erdoğan hükümetinin yolladığı ekonomik mesajlar sadece faiz artırımıyla sınırlı değil. Açıklamanın son bölümünde kritik mesajlar ve sözler var.

Başbakanlık’tan yapılan açıklamada, iç ve dış yatırımcılara yönelik, “Mali disipline devam edeceğiz” taahhüdü veriliyor. Bunu günlük Türkçeye çevirirsek, hükümet yabancı yatırımcılara, “Şartlar ne olursa olsun bütçeyi sağlam tutacağız ve size olan borçlarımızı ödemeye devam edeceğiz” mesajı yolluyor.

Dikkat edin, geçmişte **Erdoğan ne zaman mali disiplinden söz etse, vergi artışı yoluyla zamlar yapıldı** ya da zamlardan sonra Erdoğan’dan bu tip açıklamalar geldi. İşin matematiği gereği Erdoğan hükümeti önümüzdeki günlerde de **vergi ve fiyat artışlarına gidecek.** Çünkü son bir buçuk ayda yaklaşık 5 puan artan iç borç faizi, **yılda yaklaşık 190 milyar lira iç borç çeviren Türkiye Hazinesi’ne kabaca 10 milyar lira ek faiz yükü getirdi.** Kuşkusuz ki, devlet bunu ödetecek birilerini bulacaktır. Son açıklamalardan faiz lobisine ödetmeyeceğini de anladık. O zaman geriye halk kalıyor.

İncelemeler duracak

Ayrıca Başbakanlık açıklamasında, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da serbest piyasa kurallarına uyulacağı, doğrudan ya da portföy yatırımı ayırt etmeksizin yabancı yatırımcıya destek vermeye devam edileceği vurgulanıyor.

Başbakanlık açıklamasının ardından, Merkez Bankası’ndan gelen faiz artırım duyurusu, portföy yatırımı, yani sıcak paraya verilecek teşviki ispatladı. Serbest piyasa kurallarına uyma sözü ise **BDDK’nın döviz alanları araştırması, SPK’nın borsadaki soruşturması gibi regülasyon eylemlerinden vazgeçileceği...** Başbakan’ın bankalara, **yabancı sermayeye, reklamcılara yaptığı tehditlerin hayata geçirilmeyeceği** gibi bir dizi taahhüt olarak algılanabilir. Kısacası art arda üç seçime hazırlanan Erdoğan hükümeti, ekonomik başarısında önemli bir pay sahibi olan sıcak para oyununun devamı için kısa süre önce **“faiz lobisi” dediği kesimlere zeytin dalı uzatıyor. Karşı taraf nasıl şartlar sunacak, onu da yakında göreceğiz.**

Başbakan yine sinirlenecek

Ekonomideki değişimlerin yanı sıra dış siyasete bakıldığında da benzer farklılaşma sinyalleri Erdoğan’a yakın medyadan gelmeye başladı. **Daha düne kadar “Esed’in sayılı günü kaldı” naraları atan gazeteler, dün “Hiç değilse ateşkes” manşetleriyle Suriye’de Esed’dan aman dilemeye başladı...**

Özetle Erdoğan yenildi ve ateşkes arıyor. Ancak artan faizler ve yavaşlayan ekonomi nedeniyle, yenilginin bedelini en çok Erdoğan’a yakın sermaye ve oy tabanı ödeyecek. **Seçim öncesi bu kesimlerden gelen baskılar artacağı için, Başbakan önümüzdeki dönemde öyle ya da böyle yeniden sinirlenecektir.**

Ferit Bey ne yapsa memnun edemiyor

Oğuz Karamuk 18.07.2013

 Ferit Bey ne yapsa memnun edemiyor Başbakan'ın önceki gece 600 milyon lira ücret ve komisyon geliri elde ettiği için "faiz dışı lobisi" ilan ettiği ve **"Kendisine söyledim, o para ölünce mezarına sığmaz"** dediği banka patronu, dün iş dünyasında merak konusu oldu... Biz de baktık, kimin bankası ne kadar ücret ve komisyon geliri elde etmiş. Öncelikle söylemeliyiz ki, Başbakan'a **o banka patronunu şikâyet edip paylatanlar**, rakamın üç aylık olduğunu anlatmamışlar kendisine. Yoksa 600 milyon liralık ücret ve komisyon geliri bir banka için çok değil. Özellikle dört büyük bankanın yıllık ücret ve komisyon gelirleri milyarları aşıyor.

Başbakan sürekli paylıyor

Her neyse... Rakamlar ve geçtiğimiz dönemde yaşananlar o patronun, **Garanti Bankası'nın sahibi Ferit Ahenk olduğunu işaret ediyor. Garanti, bu yılın ilk üç ayında net 656 milyon lira ücret ve komisyon geliri elde ederek, bu alanda Türkiye şampiyonu oldu.** Sabancıların bankası Akbank'ta bu rakam 500, Koçların bankası Yapı Kredi'de ise 400 milyon liralık düzeyinde kaldı.

Açıklamaları duyunca anladık ki, Başbakan canı sıkılınca çağırıp, "faiz lobisi", "faiz dışı lobisi" diye kızıyor Doğuş Grubu'nun patronuna... Yani, geçen yıl Türkiye'nin **en zengin işadamı haline gelen Şahenk, ne yapsa yaranamıyor Başbakan'a...**

NTV'den Genel Müdürü gönderiyor... Tarih dergisini **kapatıyor... Onca yıllık yol arkadaşı ve kesinlikle zenginliğin temel kaynaklarından biri olan Garanti'nin Genel Müdürü Ergun Özen'i, bir "Çapulcuym"** sözü yüzünden emekli etmeyi göze alıyor...

Hoşa gitsin diye "hat" sergilerine para harcıyor... Ata sporu yağlı güreşe destek vermek için Kırkpınar'a sponsor oluyor... Muhteşem Yüzyıl'a edep adap getiriyor... Yetmiyor, Başbakan'ı memnun edemiyor... Erdoğan sadece baş başayken değil, kitleler önünde bile "mezara sokuyor" Şahenk'i...

Müşterisi de kızgın

Üstelik Başbakan'ı memnun edemediği gibi neredeyse tamamı "çapulcu" tayfasından olan müşteri kitlesi de kızgın Ferit Bey'e. Garanti'den kredi kartları kapatılıyor... Bankanın, NTV'nin önüne göstericiler yığılıyor... **En sevdiği yatırımı NusrEt'in önünde protesto için mangal partileri düzenleniyor... Restoranlarının kapısından girilmiyor.**

'Faiz dışı lobi'de Erdoğan'ın söylemi ve eylemi tutmuyor

Başbakan, faiz lobisine bağırıp çağırıp, ardından faizleri yükselterek... Son derece haklı bu kavramın içini boşalttıktan sonra... Bu kez de bankaların ücret ve komisyon gelirlerinin yüksekliğinden şikayet edip, "faiz dışı lobi" diye bir kavram üretti; önceki akşam katıldığı iftarda...

Daha düne kadar faizlerin yüksekliğinden şikayet eden Erdoğan, bu kez, "Faizden kazanılan paralar tamam" yani normal... "Ama bu faiz dışı ücret ve komisyonlar fazla" diye mesaj yolladı bankacılara. Ve ekledi, "Bu faiz dışı lobi de güçlü Türkiye istemiyor" diye...

Türkiye'ye karşı komplo içindeki bir "faiz dışı lobiyi" bilmem... Ama Başbakan, bankaların aldığı fahiş ücret ve komisyon konusunda çok haklı... Çünkü bankalar, bankacılık sektörü bu konuda ayarı kaçırdı... Yüksek ücret ve komisyonlar tüketicilerin en büyük şikayeti. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan BDDK'ya, internet sitelerinden tüketici örgütlerine kadar, çözüm beklenen tüm kurumlara... Vatandaşlardan en fazla şikayet bu konuda geliyor. Nasıl gelmesin ki?.. Bankalar geçen yıl bu alandan net 12.7 milyar, bu yılın ilk üç ayında da 5.4 milyar lira gelir elde etti. O paralar hepimizin cebinden çıktı. En basit işlemde rekor düzeyde ücretler almakla kalmayıp, üzerine, etik olmayan çeşitli yöntemlerle adeta tüketiciyi soyuyor bankalarımız. Bu alandaki ispatlar, bankalara ceza kesen Rekabet Kurumu'nun raporunda da ayrıntılarıyla yer alıyor. Başbakan haklı olmasına haklı ama... Konuştuklarıyla yaptıklarının birbirini tuttuğunu söylemek zor. Tıpkı faiz lobisi söylemindeki gibi...

Tüketici yasası bekliyor

Örneğin bankaların tüketiciden 62 kalemde aldığı yüksek ücret ve komisyonlarını engellemek ve bu alanda çeşitli limitler getirmek için çıkartılması gereken yasa 11 aylık çalışmanın ardından Meclis'e yeni geldi. Tesadüf olur ki, Meclis kapandı. Şimdi milyonlarca tüketici ekim ayını bekliyor.

Muhtemelen araya bütçe ve diğer kanunlar gireceği için bu yıl da düzenlemelerin yasalaşması zor olacak. Oysa AK Parti'nin gerektiğinde ne kadar hızlı olabildiğini 13 günde yasalaştırdığı alkol yasaklarından ya da birbiri ardına çıkan torba kanunlarından biliyoruz. Neyse, nankörlük yapmayalım, adım geç de olsa adımdır...

Kart kullanmamak AK Parti hükümetine zarar

Başbakan'a ekonomik konularda o akılları kim veriyor bilmiyorum... Ancak son dönemde binbir türlü hata yapıyor. Mesela geçen hafta hükümetin ittirmesiyle başlatılan "döviz alanlara inceleme" konusu bunlardan biriydi. Merak ediyorum, BDDK alanları bulunca ne ceza verecek. Döviz alım-satımına hiçbir kısıtlama yok. Kısıtlama olmadığı için suç ve ceza da yok. Ancak huzursuzluk yaratılır, ülkenin adı kötüye çıkarılır bu tip düzenlemelerle. Kendine zarar yani. Benzer şekilde Başbakan'ın geçen akşam, "Kredi kartı almayın, kullanmayın" açıklaması da gereksiz yere kendisine zarar. Çünkü kredi kartları sayesinde harcamalar kayıt altına alınıyor. Kayıt dışı ekonomi, vergi kaçırma azaltılıyor, bütçe sağlıklı oluyor. Demiyorum ki, vatandaş kredi kartları masum. Ama eksiklerini düzeltmek yine hükümetin elinde. Sonra 56 milyon kredi kartı başka hükümet döneminde değil AKP döneminde oldu bu ülkede. 2002'de 5-6 milyon kredi kartı vardı Türkiye'de.

TÜSİAD'çılar dalga geçer oldu

ASLINDA iyi adamdır Ferit Bey... Namı diğer "Ayı Fikret"’in, dealer’ını pencereden sarkıttığının anlatıldığı... Taksim’deki Gezi Otel’in yanındaki Garanti Yatırım günlerinden, 1990’lardan beri bilirim az çok kendisini... **Bugünkü gibi fit değildi, biraz kiloluydu o günler...** İçine kapanıktı, borsayı da pek severdi... Borsacı müşterileri, "Telefonumuzu dinliyor, ne alıp sattığımızı takip ediyor" diye "iftira!" atardı o günler kendisine... Gel zaman git zaman internet işlerine de merak sardı. **İxir’de milyonlarca doları gömdü sanal âleme...** Allah rahmet eylesin Babası Ayhan Bey’i talihsiz zamanda, tam 2001 krizinin ortasında kaybetti... Türkiye’nin en kârlı çalışan bankası **Körfezbank’ı, 600 milyon dolara alınan Osmanlı Bankası’nı, mecbur kaldı, bila bedel Garanti’nin içine kattı...** Ayhan Bey gidince iş başa düştü... Koca holdingin yönetimini aldı tek başına ve hep yöneticileriyle birlikte dolaşmaya başladı Ferit Bey... O günlerde gördüğümde merak ederdim, herkes patronun peşinden koşuyor, şirketi kim yönetiyor diye... 2001 krizinde kaderi değişiverdi Ferit Bey’in. İçine kapanık, yalnız adam gitti, daha sosyal bir işadamı çıktı karşımıza. Zamanın süper bakanı **Kemal Derviş yardım etti, akıllar verdi, Londra’ya götürüp ünlü bankerlerle tanıştırdı...** Anladığım kadarıyla, Ferit Bey o dönemde keşfetti politikayla yakın olmanın işleri açısından da iyi olacağını... **AK Parti döneminde de Başbakan’a en yakın işadamları arasında** yer aldı. Devletten araç muayenesini aldı, iyi para kazandı, bankacılıktan, turizmden, inşaatın müthiş servet yaptı... En nihayetinde Galataport’u da kaptı. Forbes dergisine göre sonunda **3.4 milyar dolarlık servetiyle** Türkiye’nin en zengin adamı oldu. Oldu da ne oldu?.. Tanıyanlar, sinirlerinin bozulduğunu anlatıyor... **TÜSİAD’daki arkadaşları ise "Gezi olaylarında korkudan panik odasına kapanmış" diye ironi yapıyor...** Korkmasa, biraz **dik dursa, kendisi için daha iyi aslında...**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kart soygununun belgeleri

Oğuz Karamuk 19.07.2013

 Kart soygununun belgeleri Başbakan Erdoğan’ın "faiz dışı lobi, ücret ve komisyonla soyuyor. Kredi kartı almayın" açıklamasının ardından gözler yeniden bankaların kredi kartındaki haksız uygulamalarına çevrilirken, Rekabet Kurumu’nun raporu, bu alandaki soygunu belgelerıyla ortaya çıkardı. Kurumun mart ayında 12 bankaya kestiği 1.1 milyar liralık cezaya ilişkin ayrıntılı rapor hafta başında yayımlanırken, Türkiye’nin en büyük bankalarının ortaklaşa müşterilerini nasıl soydukları da gün yüzüne çıktı. Rekabet Kurumu, **Ferit Şahenk’in bankası Garanti, Sabancılar’ın bankası Akbank ve Koç’un bankası Yapı Kredi’yi rekabete uymayan işlemlerle tüketiciyi zarara uğratmakla suçladı.**

Rekabet Kurumu’nun suçlamalarına neden olan eposta yazışmaları ve finansal bilgilerin yer aldığı rapora göre kâr marjları azalan bankalar, aralarında iletişim kurup kredi kartlarında nakit çekim ücretine zam yapıyor. Böylece kârlılıklarını artırıyor.

Rekabet Kurumu’nun raporuna göre, bankaların tüketiciyi kartlarla nasıl soyduğunun hikâyesi **2011 yılının yazında başlıyor.** O dönem dünya piyasalarındaki dalgalanmalar artınca Merkez Bankası 4 ağustosta gecelik faizi yüzde 1.5’ten yüzde 5’e yükseltiyor. Kredi kartı faizlerini de belirleyen Merkez Bankası, 20 Eylül 2011’de

açıkladığı kredi kartı azami faiz oranı limitini ise değiştirmiyor. Gecelik faizle borçlanma maliyeti artan bankalar, **kredi kartı faizlerini yasa nedeniyle artıramadıkları için çözümünü nakit çekim ücretine zam yapmakta buluyor.** Bu işlemler sırasında kararlarını kamuoyuna açıklamadan, önce birbirlerine haber veriyorlar. Böylece rekabeti ihlal ettikleri gibi, bu üç banka piyasanın çoğunluğına hükmettiği için **tüketicinin daha düşük maliyetle nakit çekebileceği bir kredi kartı neredeyse kalmıyor.** Yapılan işlem ayrıca hükümetin tüketiciyi korumak için yasayla düzenlediği ve Merkez Bankası'na üst limit getirme yetkisi tanıyan **Kredi Kartı Kanunu'na da aykırılık taşıyor.** Çünkü bankalar faizi artıramayınca bu kez ücretleri yükselterek, **yine tüketiciden fahiş kazanç sağlıyor.**

Skandal e-postalar

Rekabet Kurumu müfettişlerinin, tüketicinin kredi kartlarıyla soyulduğunu kanıtlamasına neden olan olaylar zincirine ilişkin ilk ipucu, Garanti Bankası'nın Bonus adlı kredi kartlarını çıkartan şirketi Garanti Ödeme Sistemleri'ne (GÖSAŞ) yapılan baskında ortaya çıkıyor. Müfettişler GÖSAŞ'taki incelemede Genel Müdür de dâhil üst düzey yöneticiler arasındaki bir dizi epostaya rastlıyor. 7 eylül tarihli e-postada şu sözler yer alıyor:

"Yapı Kredi Bankası ile iletişim halindeyiz ve ciro artışı ile ilgili özel çabaları olmadığını söylüyorlar. Kesinlikle fiyat düşürme yoluna gitmemişler. Hatta yükseltme isteğindeler.

Bu ay iki banka da ciro kaybetti. Bizim kaybımız daha büyük olduğu için ikinci sıraya düştük. Bunun sebeplerine indiğimizde: YKB'nin daha az ciro kaybetmesindeki etkenler: (...)

Kâr marjları: Kâr hedeflerinden çok uzaklaşmışlar ve yönetimlerinden ciddi eleştiri almışlar (...) Bu nedenle sıkıntılılar ve çözüm arıyorlar. **Fiyatları yükseltmek istiyorlar. Bunu yaparken diğer bankaları da yanlarına almak istiyorlar. Konuşalım birlikte yükseltelim düşüncesindeler. ..."**

Bankaların kredi kartı ücret ve komisyonlarını belirlerken ortaklaşa karar aldığına ilişkin ilk ipucunu bulan müfettişler araştırmayı derinleştirirken, karşılarına başka yazışmalar da çıkıyor. Yapı Kredi Bankası'na yapılan baskında 19 Eylül 2011 tarihli bir e-posta mesajı, olayın boyutlarını büyütüyor. Bankanın yöneticileri tarafından atılan elektronik postada şu ifadeler yer alıyor:

"Nakit çekim ücretini 21 Ekim 2011 tarihi itibari ile alttaki şekilde değiştiriyor olacağız, Bununla ilgili olarak çok acil ekstre arkası revizesi ve başvuru formu revizeleri gerekiyor, (.....) çok acil Kİ'ye tüm kart tipleri için ekstre, başvuru formu değişikliği talebini iletir misiniz?

21 Ekim'de internet siteleri de revize edilmiş olmalı, TNA ücreti de buna paralel değiştiği için bununla ilgili alanlar da revize edilmeli. (.....) hizmet komisyon tarifesi için de gerekli güncelleme yaptırılmalı, Aklıma gelmeyen başka bir mecra varsa onu da listeye ekleyin ltf, Yapı Kredi ATM'leri, Yapı Kredi İnternet Bankacılığı ve Yapı Kredi Telefon Bankacılığı için tutarın yüzde 3'ü+5 TL; (ÖNCEKİ HALİ %3+ 3 TL İDİ) Yapı Kredi şubeleri ve yurtiçi/yurtdışı diğer bankalar için tutarın %3'ü+7 TL olarak değişecektir; (ÖNCEKİ HALİ %3+ 4 TL İDİ)"

şahenk'in şirketinde çıktı

Bu e-postadan bir gün sonra, yani 20 eylül 2011'de, Garanti Bankası'na ait GÖSAŞ'ta bulunan bir e-postada şu ifadelere rastlanıyor:

“ (.....) faiz bütçe de var. quarterly (.....) bize artı yazacaktır. Nakit çekimden kayıp için quarterly (üç aylık) (.....) tı bütçelendi Nakit avans kaybı dengelemek için şu anda yüzde **3+3 TL olan nakit çekim ücretini yüzde 3+5 TL’ye çıkarmayı pazarlamaya önereceğim. Akbank bu fiyatlamaya geçti. Yapı Kredi de dün bana buna geçmek için düğmeye bastığını belirtti”**

Müfettişler, yine GÖSAŞ’taki baskında bu tarihten 22 eylül 2011 tarihine ait bir yazışma buluyor. Bu e-postada da şunlar yazıyor:

“Nakitle ilgili son düzenlemeden sonra nakit ciromuz aylık ortalamada (.....) seviyesinden gerileyece ve yılda (.....) TL gelir kaybımız olacak. Bu kaybın en azından bir kısmını kompanse edebilmek adına dün alınan kararla; Bonus tarafta yüzde 3+3 olan nakit avans ücretinin yüzde 3+5 TL olarak değiştirilmesine karar verildi. Yarın itibariyle ekstrelerde mesaj çıkılmaya başlanması ve takip eden 40. günde sistemsel parametre girişinin yapılması konusunda yardımınızı rica ederim. Akbank ve ykb geçen hafta ekstrelerde mesaj çıkmaya başladılar.”

En ağır ceza Garanti’ye

REKABET Kurumu, henüz kamuya açıklanmamış bilgileri kendi aralarında paylaşarak, ortak fiyat belirledikleri gerekçesiyle üç bankaya da kredi kartlarından dolayı ceza kesti. Mart ayında açıklanan rakamlara göre en ağır ceza kârının yüzde 1.5’i oranıyla Garanti Bankası ve iştiraklerine verildi. Garanti Bankası, GÖZSAŞ ve Garanti Konut Finansmanı’na 213.8 milyon liralık ceza kesildi. Aynı kararda Akbank’a 172.1, Yapı Kredi Bankası’na da 149.9 milyon lira ceza kesildi.

Bilgileri önceden paylaşmışlar

Rekabet Kurumu raporunun değerlendirme bölümünde dikkat çeken bir başka ayrıntı da bankaların aralarındaki sözlü görüşmelerin fiilen uygulamaya geçirilerek, rekabetin engellendiği tesbiti oldu. Raporda bu konuda şu sözlere yer verildi: “Garanti’den alınan ve iç yazışma niteliğinde olan 20 eylül 2012 tarihli 26 numaralı belgede ise, nakit çekim işlemlerinde yaşanacak kaybı dengelemek için hâlihazırda tutarın yüzde 3+3 TL olan nakit çekim ücretinin, tutarın yüzde 3’ü+5 TL’ye çıkarılması önerilmekte, Akbank’ın bu fiyatlamaya geçtiği ve Yapı Kredi’nin de bir gün öncesinde aynı fiyata geçmek için harekete geçtiğini belirttiği ifade edilmektedir. Başka bir ifadeyle belgeden, Garanti’nin rakipleri olan Yapı Kredi’nin ve Akbank’ın uygulayacağı yeni nakit çekim ücretlerini öğrendiği ve aynı fiyatları uygulamak için hazırlık yaptığı anlaşılmaktadır...”

Bu kartel enflasyonu azdırır, ekonomiyi bozar

Elde edilen bilgilerin ardından bankalardan ek bilgiler isteyen Rekabet Kurumu’nun sonuç değerlendirmesinde, özellikle Garanti Bankası’nın Bonus, Yapı Kredi’nin ise Worldcard’la piyasanın yüzde 50’sine hâkim olduğuna dikkat çekildi. Değerlendirmede şu sözlere yer verildi. “Bu bakımdan, üye işyerlerine uygulanan ücret ve

komisyonların yükselmesi, genel fiyat seviyesini artırmaktadır. Zira üye işyeri komisyonlarında bir ücret artışı meydana gelmesi durumunda, fiyat esnekliğine bağlı olarak üye işyerleri bu artışı fiyatlarına yansıtabilmektedir. Özellikle ülkemizde kredi kartı kullanımı ve işyerleri tarafından kabul oranının yüksekliği dikkate alındığında bahse konu artışın etkisi tüm ekonomiyi etkileyebilecek düzeye ulaşabilmektedir. Dolayısıyla, yukarıda yer verilen e-posta, belirtilen bilgiler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Yapı Kredi Bankası, pazardaki en büyük rakibi olan Garanti'ye hem kendi kârlılığı hakkında bilgi vermekte hem de ücretleri yükseltme isteğini iletmektedir..."

60 çeşit ücret alıyorlar

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, dün itibariyle bankaların tüketicilerden çeşitli isimler altında toplam 60 çeşit ücret ve komisyon tahsil ettiklerini söyledi. Yazıcı, "Bankalar; kredi kartı aidat ücreti, hesap işletim ücreti, kredi kartı yenileme ücreti, hesap özeti ücreti, ipotek fek ücreti, nakit çekme ücreti, ortak ATM'den nakit çekme ücreti, işlemsizlik ücreti gibi değişik isimler altında tüketicilerden para tahsil etmektedir" dedi.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tüketici hassas değil SMS'le sosyalım gitsin

Oğuz Karamuk 20.07.2013

Tüketici hassas değil SMS'le sosyalım gitsin Başbakan'ın, "Faiz dışı lobi ücret ve komisyonlarla soyuyor. Kredi kartı almayın" açıklamasının ardından gözlerin çevrildiği kredi kartlarındaki bankaların soygun yöntemleri, rezaletin boyutunu gözler önüne seriyor. Rekabet Kurumu'nun raporuna göre, bankalar tüketiciyi "Nasıl olsa anlamıyorlar" diye SMS ücretleriyle bile soyuyor. Rekabet Kurumu'nun mart ayında 12 bankaya 1.1 milyar lira ceza kesmesinin ardından bu hafta açıkladığı raporda konuyla ilgili şaşırtıcı bilgiler ortaya çıktı.

Rekabet Kurumu müfettişlerinin HSBC'ye yaptığı baskında bulunan 8 haziran 2010 tarihli bir e-posta yazışmasında, bankanın üst düzey yöneticileri arasında geçen şu konuşmaya rastlandı:

" (.....) Hanım, Gecikmeye giren müşterilerden Nisan 2009 itibariyle, "SMS ile yaptığımız gönderiler ve/veya telefon ile yaptığımız aramalar" için aylık 1 TL Gecikme Bildirim Ücreti tahsil etmeye başlamıştık. Şu anda gecikme bildirim ücreti ile her ay ortalama olarak (.....) TL gelir elde etmekteyiz. Rakip bankaların, ilave gelir elde etmek amacıyla gecikme bildirim ücretlerini artırdığını görüyoruz.

(Rekabetteki ücretler ekteki tabloda yer almaktadır.) Bu kapsamda biz de haziran ayında duyurup, ağustos ayında Gecikme Bildirim Ücretini 2 TL'ye artırmayı öneriyoruz. İlgili güncelleme ile birlikte 2010'da (.....) TL tutarında ilave gelir elde edebileceğiz. Görüş ve onayınıza sunarım. Saygılarımla."

Yazışmanın ekinde, bankaların gecikme bildirim ücretlerine ilişkin şöyle bir tablo da yer alıyordu:

Yapı Kredi Ücret Almıyor

Garanti 1.25 TL

Akbank 1.5 TL

İş Bankası 2 TL

Finansbank 1.5 TL (Fix Card için 2 TL)

HSBC 1 TL

Müfettişler söz konusu e-postaya 10 haziran 2010 tarihinde bir yönetici tarafından gönderilen cevabi epostada ise şu konuşmaları tesbit etti: "Artırılması konusunda mutabıkım ama TL 1'den TL 2'ye çıkmak, yüzde 100 zam anlamına geliyor. 1.5 TL veya 1.25 TL daha makul değil mi."

İlk postayı atan yönetici, diğer yöneticinin sorusuna aynı tarihte şu şekilde yanıt verdi:

Öğrendik Akbank da yapıyor

" (.....) Hanım, **Aldığımız insider (içeriden) bilgi ile Akbank'ın da gecikme ücretini 2 TL'ye çıkarmayı planladığını öğrendik.** İş Bankası'nın 2 TL ücret tahsil etmesi, Akbank'ın ücret artırma planı yapması ve müşterilerin bu konuda 'price sensitive' (fiyat hasasiyeti) olmaması nedenleriyle 2 TL'yi önermiştik. (Gecikme bildirim ücreti nedeniyle ayda ortalama olarak 2 adet şikâyet almaktayız.)

Alternatif olarak, gecikme bildirim ücretini 1.5 TL'ye artırmayı ve altı ay sonra müşterilerden gelen bildirimlere ve rekabetin durumuna göre tekrar değerlendirme yapmayı öneriyoruz. 1.5 TL ücret ile 2010 yılında (.....) TL tutarında ek gelir elde edeceğiz.

Görüşlerinize sunarım.

Saygılarımla."

"Bu anlaşma, müşteriye soymak anlamına gelir"

SKANDAL yazışmaları mercek altına alan Rekabet Kurumu müfettişleri, bu kez Akbank'tan bilgiler istedi. Kurum'un değerlendirme raporunda ise özetle şu bilgilere yer verildi: "E-postalardan, Akbank ve HSBC'nin kredi kartı gecikme bildirim ücretleri konusunda koordinasyon içinde oldukları anlaşılmaktadır.

Belgede açıkça geçen "aldığımız insider bilgi" ifadesi de bu hususu doğrulamaktadır. HSBC yetkilileri Akbank'tan edinilen bilgi ile kredi kartı gecikme bildirim ücretlerinin 2 TL'ye çıkarılabileceğini ifade etmektedirler. Bankalardan istenilen bilgiler, iki kuruluşun rekabet ettiğini somut olarak ortaya çıkarmıştır. Akbank'ın geleceğe dönük fiyat stratejisi, müşterilere duyurulmadan önce HSBC tarafından öğrenilmiş ve bu

bilgi de dikkate alınarak fiyat artışına gidilmiştir. Bankaların, kredi kartı gecikme bildirim ücretlerinden elde ettikleri gelirleri ve bu gelirlerin toplam gelirleri içindeki payı göz önüne alındığında, bankalar arasındaki koordinasyonun etkisinin azımsanamayacak seviyede olduğu görülmektedir. Bankacılık hizmetleri açısından nispeten önemsiz görülebilecek bir hizmet için dahi bu ölçüde gelir elde edilebilmesi, sektör bakımından rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki her boyuttaki uzlaşmanın toplamda tüketicilerden teşebbüslere önemli düzeyde bir gelir transferine yol açtığını ortaya koymaktadır.”

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Konutta vurgun şifresi

Oğuz Karamuk 21.07.2013

 Konutta vurgun şifresi Rekabet Kurumu’nun mart ayında 12 bankaya kestiği 1.1 milyar liralık cezaya ilişkin yazdığı ayrıntılı rapor, tüketicilerin bankacılık sektörü tarafından nasıl soyulduğunu gözler önüne seriyor. Raporda bankaların aralarında anlaşıp mevduat faizini nasıl düşük tuttuğu, SMS’le, kredi kartıyla tüketicilerden nasıl haksız kazanç sağladıkları belgeleriyle yer aldı. **Öyküsü en ilginç ve etkisi en büyük vurgun** ise konut başta olmak üzere tüketici kredilerinde çıktı.

Ergun Özen’e atılan mesaj

Rekabet Kurumu raporuna göre, tüketici kredilerindeki vurgunun ortaya çıkartılması, dedektif filmlerini aratmayacak ölçüde **ilginç bir tesadüfle başlıyor**. Garanti Bankası’nda bir genel müdür yardımcısının Genel Müdür **Ergun Özen’e attığı şifreli bir e-posta** ilk ipucunu veriyor. Daha sonra bankaya yapılan bir başka baskında bulunan **farklı bir belge, epostanın deşifre edilmesini sağlıyor**. Ve böylece, müfettişlerin karşısına Türkiye’nin en büyük bankalarının karıştığı bir kredi soygunu çıkıyor.

İşte o e-posta

Türkiye bankacılık sektörünü sarsacak belgeler, Rekabet Kurumu müfettişlerinin Garanti Bankası’na yaptığı baskında ortaya çıkıyor. Ele geçirilen bir e-postada, Bireysel Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı’nın Genel Müdüre attığı iç yazışma mesajında şu sözler yer alıyor:

“Konutta 5 puan daha artırmayı öneriyoruz.1.84 e geleceğiz (24.45 bileşik). İndirimliyi de 1.82 yapmayı düşünüyoruz (24.16 bileşik). Rekabet ile de anlaştık, hepsi geliyor. Sizin için uygunsa yarından itibaren yapmak için APKO (bankaların temel politikalarının belirlendiği, üst düzey yöneticilerin katıldığı ve genelde haftada bir kere toplanan Aktif Pasif Komitesi) mail atmak istiyoruz...

Not: Aynı artışı (5 puan), oto ve destek de yapacağız”

İkinci belge şifreyi çözüyor

Rekabet Kurumu uzmanları epostanın içeriğinden şüpheleniyor. E-postada, bankaların, konut, taşıt ve ihtiyaç kredisi faizlerini artırmak için gizli anlaşma yaptıkları, "Rekabetle de anlaştık, hepsi geliyor" sözleriyle ortaya çıkıyor. Ancak "Rekabet" ile kimin kastedildiği anlaşılamıyor. Bu yüzden herhangi bir suçlama yapılamıyor. Fakat daha sonra diğer bankalarda bulunan bazı belgelerle birlikte rekabet kelimesinin, en yakın rakipleri kastettiği ortaya çıkıyor. Bankacıların, **kendi aralarındaki jargonla bir çeşit şifre ürettikleri anlaşıyor**. Buna ek olarak, Garanti Bankası'nda yapılan incelemede can alıcı bir belge daha bulunuyor. Belgede, **"Rekabet" kelimesinin ardından İş Bankası, Akbank, Yapı Kredi ve Finansbank isimleri yer alıyor**.

Müfettişler bu belgenin ışığında, ismi yazılan söz konusu döneme ilişkin konut, taşıt ve ihtiyaç kredisi faiz oranlarını ve değişiklik tarihlerini talep ediyor. **Bilgiler geliyor. Ve sonuç: Hepsi birbirinin kopyası...**

Rekabet Kurumu: Soygun sürüyor

REKABET Kurumu'nun beş dev bankanın tüketicinin aleyhine olacak şekilde kredi faizlerini artırdığını belgeleriyle saptarken, önemli bir uyarı da yapıyor. Kurum'a göre soygun hala devam ediyor. Raporda şöyle deniyor: "Beş bankanın toplam pazar payları konut kredisinde yüzde 55, taşıt kredisinde yüzde 74 ve ihtiyaç kredilerinde ise yüzde 39'dur. Dolayısıyla, adı geçen bankalar tarafından gerçekleştirilen eylemlerin, her üç kredi türü bakımından da, pazarda hissedilir bir etki doğurabileceği kanaatine ulaşılmıştır. Son olarak göz önünde bulundurulması gereken husus ise bankalar arasında bir uzlaşma sonucu gerçekleştiği anlaşılan **kredi faiz oranlarındaki artışın etkisinin yalnızca ilgili artırım dönemi ile sınırlı kalmayacağıdır**. Zira bankalar bir sonraki faiz artışlarını bir önceki faiz oranı üzerinden yapmakta ve **dolayısıyla uzlaşma sonucu gerçekleşen artışın etkisi, sonraki dönemlerde bir uzlaşma olmasa yahut tespit edilemese de devam etmektedir**."

Cezalar adil mi tartışmalı

Adı geçen beş bankadan Garanti Bankası'na 213, Akbank'a 172, Yapı Kredi Bankası'na 150, İş Bankası'na 146, Finansbank'a 54 milyon lira ceza kesildi. Cezalar bankaların yıllık ciroları üzerinden hesaplandı. Sadece tüketici kredileri değil, diğer alanlardaki rekabet ihlallerini de kapsıyor. Rekabet Kurumu raporunda soygunun hala sürdüğüne yönelik ibareler, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın karar açıklanmadan önce söylediği, "Bankalara ceza ölçülü olmalı" sözleri... Cezaların yeterli olup olmadığına ilişkin tartışmanın devam etmesine neden oluyor.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan kaybetti, durgunluk yolda

Oğuz Karamuk 24.07.2013

 Erdoğan kaybettir, durgunluk yolda Film gibi oldu... Başbakan'ın önüne bir silah ve bir zehir koydular... **“Ya intihar edeceksin ya öldüreceğiz”** der gibi... O zehri tercih etti. Hızlı yerine yavaş ölümü seçti.

Gerçi 250 milyar dolar sıcak paranın üzerinde, Gezi Parkı'ndaki gibi **yel değirmenleriyle kavga eden Erdoğan'ın** fazla seçeneği de yoktu. Faizi artırmasa, döviz tutamayacaktı. **Döviz çıkarsa Erdoğan için hızlı ölüm olacaktı.**

Merkez Bankası'nın faiz artırması Başbakan için iyi olmadı seçim öncesi... Ama hak etti de bu sonu. Çünkü **Başbakan söylemde kızsda da, eylemde seviyor zaten faiz lobisini.**

Yoksa Babacan ve okul arkadaşı Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı 2011-2012'de tüm uyarıları kulak arkası edip, Türkiye'yi sıcak para cenneti yapmasına... **100 milyar dolar sıcak parayı çekmesine göz yummazdı** sanırsız Başbakan.

Üstelik o kadar parayı çekerken halkına da ucuza kullandırtmadı. Bugün “bağırıp çağırdığı” ama aslında hiçbir şey de yapmadığı bankaların kârını artırdı. **Bankalar üzerinden halkından dolayı vergi topladı. Hoşuna gitti o vergilerle harcamak.**

Neyse... Şimdi Erdoğan kaybediyor dedik. Neden kaybediyor anlatalım:

Politika faizi artık yüzde 7.25

Merkez Bankası dün 22 ay sonra faiz artırımına gitti. Politika faizi denilen haftalık repo faizini yüzde 4.5'te sabit tuttu. Ama bunun dışındaki hemen tüm oranlarda 0.75 puanlık artırım gerçekleştirdi. Ayrıca piyasadaki parayı daha da sıkıştıracak adımlar attı.

Kararın iki açıdan önemi var.

Birincisi ekonomik. Merkez Bankası gecelik borç verme faizini yüzde 6.5'ten yüzde 7.25'e çıkardı. Piyasa yapımcılarına yüzde 6'dan verdiği parayı keserek, onlar için de maliyeti yüzde 7.25'e çıkardı. Bir yerde hem örtülü, hem açık faiz artırımı oldu. Merkez Bankası'nın resmi politika faizi yüzde 4.5 görülse de fiili politika faizi yüzde 7.25'e çıktı.

Piyasalardaki para sıkışıklığı nedeniyle bankalar yüzde 7.25'i temel politika faizi olarak gösterge alıp kredi oranlarını buna göre belirleyecek. Yüzde 7.25'lik oranın yıllık bileşiği ise yüzde 7.5'e denk geliyor. Bu demektir ki, önümüzdeki aylarda şartlar aynı kalırsa **bono faizinin, yüzde 7.5'in altına inmesi imkânsız.** Öte yandan bu oran, en itibarlı, en güvenilir şirketin bankalardan alacağı kredi faizinin alt limitini oluşturuyor. Ancak zaten bugünlerde **ortalama şirket faizleri yüzde 9-11 arasında seyrediyor.**

Piyasalar tarafından halihazırda fiyatlanmış olan faiz artırımının, dünkü kararlarla resmi ve kalıcı hale gelmesi, önümüzdeki dönemde maliyet yükselişleri nedeniyle ekonomide fiyat baskısı yani enflasyon artışını gündeme getirecektir. Ancak işletmeler düşük talep nedeniyle ürünlerine zam yapamayacağı için kârlılık problemi, peşi sıra istihdam azaltılması gibi etkenler... **Ve en nihayetinde düşük büyüme ve artan işsizlik ekonomik açıdan büyük bir problem** olarak karşımıza çıkacaktır.

Durgunluk ortasında seçim

Kararın ikinci etkisi siyasidir: Merkez Bankası literatüründe "öngörü ufku" adında bir kavram var. Bu terim, Merkez Bankası kararlarının piyasaya yansıma süresinin ölçümünü ifade ediyor. Merkez Bankası'nın **faiz kararlarında öngörü ufku 6-9 ay** arasındadır. Bugünden 6-9 ay sonrasının tarihine bakarsak AK Parti, faiz artırımının piyasalarda yarattığı sıkışıklık, **yani durgunluğun zirvesinde yerel seçimlere gidecektir.**

Aslında AKP daha önce de artırdı faizleri... Peki, bu sefer neden bu kadar karamsarız. Çünkü her şeyden önce Türkiye **daha önce bu kadar sıcak paranın üzerinde oturmuyordu. Ve dünyadan esen rüzgarlar, AK Parti'ye karşı bugünkü kadar ters değildi.** Çünkü kararların ardından Erdoğan'ı istemeyenler, başarılı olacaklarını anladı. Bundan sonra, faiz ve dövizdeki oyunlarına, faiz artırımlarına, ekonomiyi durdurma ve Erdoğan'ı iktidardan indirme oyunlarına devam edeceklerdir. Başbakan kaybetmiştir. Halkı da durgunlaşan ekonomi nedeniyle bedel ödeyecektir.

Merkez gecelik faizi yüzde 7.25'e yükseltti

Merkez Bankası, geçen haftaki faiz artış sinyalinin ardından faiz koridorunun üst bandında 75 baz puan artışa gitti. Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK) faiz koridorunun üst bandını 75 baz puan artırarak yüzde 7.25'e yükseltirken, alt bandı değiştirmede ve yüzde 3.5'te kaldı. PPK, politika faizini de değiştirmeyerek yüzde 4.5'te bıraktı. Merkez Bankası, doların 1.9735 ile rekor kırmasının ardından geçtiğimiz hafta faiz koridorunda artış sinyali vermişti. Ekonomistler de faiz koridorunun üst bandında ortalama 75 baz puan artış bekliyordu. Merkez Bankası faiz koridorunun üst bandında son artışı 21 Ekim 2011'de yapmıştı. Banka, o gün faizin üst bandını yüzde 9'dan yüzde 12.5'e çıkarmıştı. Merkez Bankası o tarihten bu yana üst bandı 6 puan düşürdü. Çünkü karar sonrası üst bantta 22 ay sonra ilk kez genişletmeye gidilmiş oldu. Öte yandan Merkez Bankası, karar sonrası, bugün itibariyle ek parasal sıkılaştırma uygulaması yapılan günlerde; döviz satımı yapılmayacağını ve bankalara piyasa yapıcısı repo imkânı üzerinden fonlama yapılmayacağını açıkladı.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim ekonomisi Erdoğan'a yetmez

Oğuz Karamuk 25.07.2013

 Seçim ekonomisi Erdoğan'a yetmez Hükümet seçim ekonomisi uyguluyor ya da uygulamıyor diye **tartışmak anlamsız...** Koltuğun kan bağı ya da herhangi bir siyasi oluşumdan garanti edilmediği... Yani demokrasiyle yönetilen herhangi bir toplulukta... İktidarın seçilebilmek için, **seçmenine hoş gelecek yatırımlar yapması için doğasıdır.** Seçimle gelen tüm hükümet ya da liderler, seçim ekonomisi uygular.

Örnek aldığımız, gelişmiş Batı dediğimiz ülkelerde de seçim ekonomisi hayatın gerçeğidir. Mesela, **Obama son seçim öncesi** sadece kamu yatırımlarını artırmakla kalmamış, ABD Merkez Bankası'nın ekonomiyi toparlayıp işsizliği düşürmek için hayata geçirdiği para basma planlarına, rakibi **Cumhuriyetçi Parti'nin** tüm karşı

çıkmlarına rağmen, sonuna kadar destek vermiştir.

Türkiye’de de her sandık öncesi, seçim ekonomisi uygulanır. Nitekim AK Parti de Başbakan Erdoğan’ın **“uygulamıyoruz” demesine rağmen uygulamıştır**. Rakamlar bunun ispatıdır. Örneğin **Temmuz 2007 ve Haziran 2011** seçimleri öncesinde devletin nihai tüketim harcamaları, seçimler öncesi iki-üç çeyrek yıl boyunca **çift haneli büyüme göstermiştir**. Söz konusu dönemlerde **kamu ücretlerindeki artışlar ve devletin mal-hizmet alımları ortalamanın üzerinde** gerçekleşmiştir.

AK Parti ve Demirel

Bütün bunlara karşın, seçim harcamalarında asıl önemli olan, devlet bütçesini kalıcı olarak yıpratmadan, sandıkta zafer kazanabilmektir. **AK Parti bahsettiğimiz iki genel seçimde de yani 2007 ve 2011’de bu konuyu çok iyi götürmüştür**. Kamu bütçesi seçim öncesi döneme, önemli bir yığınakla girmiş... Sandık tarihlerinden önce aşırı harcamalar bu yolla finanse edilmiş... Seçim bittikten sonra kamu harcamalarında **keskin frenler yapılarak, yıl genelinde bütçenin büyük ölçüde sağlam kalması sağlanmıştır**. Bu yüzden AK Parti, seçim ekonomisi uygulamış ama bunu başarılı olarak uygulamış, ekonomide kalıcı bir hasar bırakmamış iyi bir siyasi parti örneğidir.

Başarısız bir seçim ekonomisi örneği olarak da, Süleyman **Demirel’in** emeklilik yaşını kadınlarda 37, erkeklerde 43’e indirmesini gösterebiliriz. Demirel’in bu kararı, etkisini yıllarca hissettirmiş, sosyal güvenlik açığının, bugün Türk ekonomisinin **en büyük kamburlarından birisi** haline gelmesine neden olmuştur.

Kamu harcaması ekonomi için küçük

Gelelim bugüne... AK Parti, yaşanan son gerilimlerin ardından adeta bir genel seçim havasına bürünmüş, Mart 2014 yerel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı oylamasından önce yine seçim ekonomisi uygulamaya başlamıştır. Nitekim bu yılın ilk üç ayında **devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 7.2, maaş ve ücretleri yüzde 4.3, mal ve hizmet alımları yüzde 10.3 artmıştır**. Asıl büyüme, yerel seçimlerin tipik karakteristiği olan altyapı yatırımlarına yönelik olmuş, **kamu yatırımları yüzde 81.9, makine teçhizat alımları yüzde 105.2, inşaat harcamaları yüzde 79.7 genişlemiştir**. Önümüzdeki çeyreklerde de büyüme devam edecektir.

Devletin etkisi düşüyor

Ancak kamu harcamalarındaki bu rekor büyümeye karşın yılın ilk üç ayında büyüme yüzde 3’le, yıllık yüzde 4 olarak hedeflenen ortalama rakamın altında kalmıştır. Devletin, hızlı büyümesine karşın ekonominin genelinde istenilen toparlanmayı sağlayamamasının temel nedeni, Türkiye’nin uzun vadede yaşadığı yapısal dönüşümden kaynaklanmaktadır. 1980’lerden itibaren başlayan liberalizasyon süreci, uzun vadede devletin ekonomi içindeki payını da küçültmüştür. Bugün nihai tüketim harcamaları ve yatırımlar yoluyla kamunun **genel ekonomi içindeki payı yüzde 15’leri** ancak bulmaktadır. Ayrıca devletin Kamu İktisadi Teşekkülleri yani KİT’ler yoluyla ekonomi üzerindeki payı da giderek küçültmüştür. 1990 yılında İstanbul Sanayi Odası’nın en büyük 500 şirket listesine giren **kamu firması sayısı 91’ken, geçen yıl bu rakam 13’e inmiştir**. En büyük 10 şirket arasında sadece 1 şirket kalmıştır. Özetle **iktidar tarafından yönlendirilebilecek ekonomik büyüklük, ekonominin genelini etkilemekten artık uzaktır**. Dolayısıyla seçim ekonomisi uygulamak... Önceki gün Merkez

Bankası'nın faiz artırımına gitmesi, **Erdoğan hükümetinin, yavaşlaması beklenen ekonomiyi canlandırmasına yetmeyecektir.** Bugünlerde kamu işçilerine yapılan öngörülenin üzerindeki ücret artışı... Ya da memurlara planların üzerinde yapılan zamlar, **bütçenin zorlanması neden olsa da hükümetin seçim öncesi beklediği ekonomik başarıyı** sağlamakta yeterli olmayacaktır.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TÜSİAD yüzde 100 faiz lobisi

Oğuz Karamuk 30.07.2013

 TÜSİAD yüzde 100 faiz lobisi Başbakan Gezi olaylarında yanlış yapmış olabilir. Kibrine yenilip, AVM'de, rezidansta ısrar etmiş... **Bağıra çağıra faizleri yükseltmiş...** Ekonomiyi zora sokmuş... Evine otobüsle ancak gidebilecek parası olan gençlere "Faiz lobisi" diyerek, son derece haklı olan **"faiz lobisi" kavramının içini boşaltmış** da olabilir...

Ya da **hükümete yakın medya...** Başbakan Gezi olaylarında "faiz lobisi"ni suçladığı için, önüne gelen her demokratik talebe... "Faiz lobisi" yaftasını yapıştıran manşetler yapmış olabilir... Rekabet Kurumu'nun ortaya çıkardığı bankaların arasındaki gizli faiz anlaşmalarını yazarken... Sadece özel bankaların hatalarını dillendirip... Sıra **kamu bankalarının** aynı dosyadan ceza almasına gelince susmuş olabilir...

Öte yandan, Erdoğan'a yeminli muhalif solcularımız veya ulusalcılarımız...

1.5 trilyon dolar cirosu olan küresel **silah sanayinin lobisine efsaneler düzüp...** Sıra 800 trilyon dolarlık işleme hükmeden finans kesimine geldiğinde... **"Faiz lobisi"** yok diyerek **ikiyüzlülük** yapıyor da olabilir...

Ancak bunlar, faiz lobisinin var olduğu gerçeğini değiştirmez. Önce, bakalım nedir bu "lobi" kelimesinin anlamı... Günlük hayattaki algılanışı...

Özet itibarıyla, **"Her ne şart altında olursa olsun, temsil ettikleri kesimin menfaatini kollayan çıkar çevreleri"**dir lobiler.

Ve "her ne şart altında olursa olsun" olgusu, lobi kavramının sevimsiz yüzüdür. Çünkü sürekli olarak bir kesimin çıkarını savunmak, hakkaniyet duygusuyla çelişkiler yaratır sık sık. Bu da **lobileri kamuoyu önünde çoğu zaman antipatik yapar.**

Peki, bu tanımlama doğrultusunda... Yani hem çıkar çevresi olmak... Hem de antipatik olmak pahasına bir kesimi savunmak açısından... **Türkiye'de faiz lobisi kimlere denilebilir?..**

İlk akla gelen örnek Türkiye Sanayici İşadamları Derneği, yani TÜSİAD olabilir mesela ...

Sanayiciyi savunmuyor

Neden olabilir?... Çünkü adında “sanayici” kelimesine olmasına rağmen yüksek faizi savunur hep TÜSİAD. Dünyada “faiz artsın” diyen tek sanayici örgütüdür. Defalarca faiz artışını desteklemiştir.

Oysa ki, ekonominin temel mantığıdır: Faiz arttıkça sanayici kaybeder. Hem de çifte kavrulmuş kaybeder. Birincisi, faiz yükseldikçe faktör maliyeti olarak üreticinin, **yani sanayicinin maliyeti artar**. Daha pahalıya üretmek zorunda kalır. İkincisi, **talep düşer**. Pahalıya üretir ama satamaz. Böylece **zarar eder, batır gider sanayici**.

Çok da geçmişe gitmeye gerek yok aslında, TÜSİAD’ın faiz lobisi olduğunu söylemek için. Örneğin dünkü Sabah gazetesinde TÜSİAD Başkanı Muharrem Yılmaz’ın açıklamaları, bu kurumun yüzde 100 faiz lobisi olduğunu ispatlamaya yeterlidir. Sabah’taki röportajı yapan Dilek Güngör, Rekabet Kurumu’nun, bankaların aralarında anlaşarak mevduata düşük, krediye yüksek faiz uygulaması nedeniyle ceza kesmesini ısrarla sorunca... Sanayici İşadamları Derneği’nin Başkanı Muharrem Yılmaz, bu uygulamalardan mağdur olan sanayici kesimi temsil etmesine rağmen, bankaları savunmuştur. **Faizin piyasada belirlendiğini belirtmiştir. Lobi kavramını anlayamadıklarını kaydetmiştir.**

Oysa, Rekabet Kurumu’nun raporu ve delilleri çok açık ve nettir. Mesela Türkiye’nin dört büyük özel bankasının müdürleri, müşteriye verecekleri **mevduat faizinin oranını piyasada değil, kahvaltıda belirlemiştir**.

Keza aynı bankalar ve diğerleri, **tüketicilere ödetecekleri kredi faizi için aralarında anlaşmış, oranları birlikte yükseltmiştir**. Rekabet Kurumu raporunda sadece bu anlaşmalara ilişkin deliller değil, anlaşmaların hayata geçirildiğine ilişkin veriler de mevcuttur.

Şimdi TÜSİAD Başkanı hâlâ, “Lobi anlamadık. Faiz piyasada belirlenir” demekle... Su götürmez **biçimde bankalar adına lobicilik yapmaktadır**. Sadece çıkar grubuna hizmet etmekle kalmayıp, **antipatik algılanma anlamında da lobi kavramına uymaktadır**. Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği’nin değil de Türkiye Faizci İşadamları Derneği’nin Başkanı gibi konuşmaktadır.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Süleyman Aslan’ın ayıbı, günahı boynuna

Oğuz Karamuk 03.08.2013

Ankara temsilcimiz Hüseyin Özay, 19 temmuzda bürokratların uykusunu kaçıran riskli bir krediyle ilgili haber yaptı. Haberde, Halkbank’ın son 10 yılda yıldızı parlayan bir şirketler grubuna verdiği 450 milyon dolarlık kredinin riske girdiğine ilişkin Sayıştay tespitlerine yer veriliyordu. Sayıştay’a göre, Halkbank verdiği kredi için teminat aldığı arazilere **ipotek koymaya gidince kötü bir sürprizle karşılaşmıştı**.

Teminat gösterilen fabrika arsasının Hazine arazisi olduğu ortaya çıkmış, bunun üzerine diğer teminatlara gidilmiş, onların da başka bankalar tarafından ipotek edildiği anlaşılmıştı. Raporda, Halkbank’ın 450 milyon dolarlık kredi karşılığında, Çankırı’nın ve Bilecik’in ilçelerinde çeşitli taşınmazları ipotek aldığı, bunların da yetersiz olduğu belirtiliyordu.

Yani, **Halkbank'ın verdiği kredinin teminatları riske düşmüştü**. Sayıştay ayrıca kredi açılan grubun durumunun da iyi olmadığını, firma sahiplerinin kredi kartı borcuna kadar ödeyemediğini de kaydediyordu.

Devletin resmi kayıtlarına giren bilgiler Taraf'ta yayımlanınca Halkbank kıyameti kopardı. Borsaya açıklama gönderen banka, söz konusu şirketin 'sağlam' olduğunu **kredinin problemsiz olduğunu** ileri sürdü. Açıklamanın altına bir de şu cümleleri ekledi:

"Haber gerçekleri yansıtmadığı gibi, haberin kamuoyunu ve özellikle yatırımcıları yanıltarak, **spekülasyon amaçlı ve bununla bağlantılı maddi menfaat sağlamaya yönelik olarak yapıldığı** düşünülmektedir. Bankanın itibarını zedelemeye ve yatırımcıların zarara uğramasına yönelik spekülatif amaçlı gerçeğe aykırı haber ile ilgili Bankamızca tüm yasal haklar kullanılacaktır."

Çok geçmedi... Haberin yayımlanmasından 20 gün sonra, devlet bankası Halkbank'ın sağlam dediği **Yıldızlar Holding'in en büyük yatırımı olan Osmangazi Elektrik Dağıtım şirketinin yönetimine devletin bir başka kurumu EPDK tarafından dün el konuldu**. EPDK'nın el koyma gerekçesi ise şirketin mali yükümlülüklerini yerine getirmemesi, yani sokak diliyle 'batması'...

Her neyse... Halkbank yaptığı açıklamanın ardından Taraf'a dava açmadı... Kendi açılarından haklılar... Çünkü bir dava durumunda bilgiler ortaya çıkacağı için zor durumda kalacaklardı.

Öte yandan, haberlerin **borsada spekülasyon yapmak için yayımlandığı iddiasına** gelince...

Hem haberi yazan Hüseyin Özay hem de haberin yayınladığı sayfaların editörlüğünü yapan benim banka hesaplarımıza vs. baktılar mı bilmiyorum... Bakabilirler... **Keza yedi göbek sülalemizin hesaplarına da... Her türlü bilgi Halkbank gibi devlet kurumları olan SPK'da ve BDDK'da var...**

Baksalar iyi olur. Çünkü O açıklamayı yaptırtan, yani Taraf'a ve çalışanlarına iftira atan **Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın ayıbı, günahı boynunda asılı kalır... Bilmem, bu dediklerimin kendisi için bir önemi var mı?**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan Akdeniz'de kaybederken

Oğuz Karamuk 18.08.2013

Erdoğan Akdeniz'de kaybederken Daha aylar önce... Suriye'deki etkinliğini artırmak için destek verdiği Özgür Suriye Ordusu'nun, PKK'nın Suriye uzantısı PYD'yi kovaladığını söyleyen... Ancak, PYD'nin keskin dönüşü ve devletleşme atılımı karşısında... En uzun kara sınırıyla başı belaya giren Erdoğan yönetimi, bu kez de en stratejik deniz sınırı **Doğu Akdeniz'de hızla ivme kaybediyor**. Bu kayıp Başbakan'ın belki de gençliğinden beri hayallerini kurduğu yeni **Osmanlı hayalinin noktalanması** anlamını da taşıyor...

DİPLOMASİDEN KOPTUK

Yunanistan'ın Güney ucu Mora Yarımadası'ndan başlayıp Mısır'ın batı sınırına kadar olan Doğu Akdeniz çanağını çevreleyen Türkiye dahil sekiz ülke var...

Ve son birkaç yıl içinde yaşanan gelişmelerin ardından... An itibariyle, **Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki 7 komşusundan** Kıbrıs Rum kesimi ile hiçbir diplomatik ilişkisi yok... Keza Suriye ile de öyle... İsrail'le mazlahatgüzar seviyesinde kavga ediyor... Mısır'dan elçisini geri çağırdı... Lübnan'da, Suriye savaşı nedeniyle hızla zemin kaybediyor... Yunanistan'la her an alevlenmeye hazır tarihi sorunları var... Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ise dünya tanımıyor... Kuşkusuz gelişen konjonktür de Akdeniz çanağında Erdoğan'a yardım etmedi... Ancak dış politikada **kullanılan dil ve gösterilen tavırların keskinliği, hayalleri yıkılan bir çocuk gibi...** Olgun bir derinliğe bürünmemiş hareketler de en az konjonktür kadar etkili oldu.

DIŞ POLİTİKADA BAĞIRMAK

Türkiye, belki kısa vadede ilkeli bir duruş sergiledi... Ancak bunu o kadar sert bir üslupla yaptı ve olayı o kadar kişiselleştirdi ki... Uzun vadede daha ilkeli bir duruş sergileme ve bölgeyi kendi kültürüne göre şekillendirme iddiasını yitirdi. Komşularıyla diplomatik ilişkilerinin kopması, Doğu Akdeniz'in ağabeyi ve arabulucu devleti olarak kabul edilen Türkiye'nin oyun dışında kalmasına neden oldu. Bunun için Başbakan Erdoğan, önümüzdeki günlerde ne kadar yüksek sesle konuşursa konuşsun, ne kadar sert açıklamalar yaparsa yapsın... Tıpkı bugün olduğu gibi bölge üzerinde etkisi hissedilmeyecek.

Doğu Akdeniz'de 6 trilyon dolar

TÜRKİYE'NİN Doğu Akdeniz kıyılarında kaybettikleri, diplomasinin ötesinde ekonomik olarak da önemli. Yeni gelişmeler Türkiye'nin en önemli avantajı olan coğrafi konuma bağlı stratejik üstünlüğünü de tehlikeye attı. Sebebi, bölgede keşfedilen yeni enerji kaynaklarıyla ilgili... Doğu Akdeniz'in küresel anlamda önemini artıran son gelişme, birkaç yıldır Türkiye basınında da gündeme gelen doğalgaz keşifleri oldu. Kıbrıs-Mısır-İsrail üçgeninde keşfedilen ve **başlangıçta 1 trilyon metreküp** olarak tahmin edilen doğalgaz kaynakları her geçen gün artıyor. Bahsedilen rakam **son olarak 15 trilyon metreküpe** kadar çıkmış durumda. Karşılaştırmalı olarak anlatmaya çalışırsak, söz konusu bölgede Rusya'nın üçte biri, İran'ın yarısı kadar doğalgaz rezervi tespit edilmiş durumda. Gazın piyasa değeri, bugünkü rakamlara göre **6 trilyon doları buluyor**. Dünyanın dördüncü büyüğü... Ve keşifler hala devam ediyor...

Türkiye ise her ne kadar bölgede Kıbrıs Rum Kesimi ve İsrail'in aramalarına karşı yüksek tondan karşı çıksa da bugüne kadar **bölgedeki gaz pastasından dilim alabilmiş değil**.

Gaz için artık Türkiye'ye ihtiyaç yok

YENİ çıkartılmaya başlayan Doğu Akdeniz Gazi'nin ilginç bir sorunu var. "Kuru gaz" olarak nitelendiriliyor ve sıvılaştırılıp LNG olarak satılması neredeyse imkansız. Gazın bu özelliği Türkiye'nin bugüne kadarki oyun stratejisinde önemli bir yer tuttu. Nihai pazar olan **Avrupa'ya satılması için en ekonomik yol, Türkiye üzerinden geçecek bir boru hattıydı**. Hatta İsrail'in Mavi Marmara nedeniyle Türkiye'den dilediği çekingen özrün başlıca nedeni de boru hattına bağlı ekonomik çıkar ilişkileriydi. Fakat son bir haftada yaşanan gelişmeler ne yazık ki, ülke olarak bu avantajımızı da elimizden alıyor. Rumlarla birlikte çıkardığı gazı Türkiye'nin izin vermemesi nedeniyle doğrudan Avrupa'ya satamayan **İsrail, hammadde yerine mamul satışı için yeni bir anlaşmayı devreye soktu**.

Geçen hafta İsrail, Güney Kıbrıs ve Yunanistan arasında yapılan anlaşmayla **İsrail ve Güney Kıbrıs'tan çıkan bir elektrik kablosunun Yunanistan üzerinden Avrupa'nın ortak sistemine elektrik satılabilmesini sağlayacak.** İlk kablonun 2 bin megavat gücünde olması bekleniyor. Bu rakam, Türkiye'nin yıllık elektrik üretim kapasitesinin yüzde 3.5, doğalgaz santralleriyle **ürettiği elektriğin ise yüzde 10'u kadar.** Ayrıca denizaltına elektrik kablosu döşemek, boru hattı yapmaktan daha ucuz ve kısa sürede gerçekleştirilebilecek bir proje.

Kürdistan'ı kaybetmeyelim

Yani İsrail ve Rum kesimi Doğu Akdeniz'den çıkan gazı önce elektriğe çevirip ardından doğrudan Avrupa'ya satmaya başlayacak. Mısır'la kavgalı olmak Türkiye'nin bölgedeki gaz üzerinde hak iddiasını da zayıflatacak. Anlayacağınız, Türkiye **yüksek hayallerle girdiği Doğu Akdeniz'deki büyük oyundan siyasi ve ekonomik olarak yenilmiş olarak ayrılıyor...** Geriye bir tek **Kürdistan kaldı. Bari onda akıllı davranalım.**

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sevgili Maradona...

Oğuz Karamuk 29.08.2013

Her şey kitaplarda yazmaz... 21 Şubat 2001 günü sabah saatlerinde o dönemin Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Süreyya Serdengeçti'yi aradık. O gün bankalar dövize hücum ediyor, devalüasyon dedikoduları alıp başını gitmiş, vatandaş döviz büfelerinin önünde kuyrukta...

"Ne yapacaksınız?" diye sorduk... Süreyya Bey kendinden çok emin, "Kuruş TL para vermem piyasaya. Mecburen döviz satacaklar." dedi, kapattı. Piyasaların çok merak ettiği Merkez Bankası tavrını o gün NTVMSNBC sitesinde **"Döviz satılmazsa piyasalar kilitli kalacak"** başlığıyla yazıya döktük...

Merkez Bankası dediğini yaptı. Döviz düşün diye piyasaya para vermedi. Öğleden sonra gecelik piyasada **faiz 22 bin** puana kadar çıktı. Merak eden olursa bu paranın **bir gecelik getirisi yüzde 60'ın biraz üzerindedir...** 100 lira bir gece sonra 160 lira eder yani... Ama döviz talebi yine durmadı.

Akşam Ecevit Hükümeti dalgalı kura geçildiğini açıkladı. **Ertesi sabah dolar yüzde 60 değer kazandı.** Kamu bankalarının battığı, Merkez Bankası'nın 'satmam' dediği dövizleri, gece yarısında gizlice sattığı anlaşıldı. 20'nin üzerinde bankanın batığı devlete üstüne kaldı.

Demem odur ki, **piyasalara meydan okumak her zaman iyi değildir.** Hele ki, bizim Merkez Bankası Başkanımız Erdem Başçı'nın deyimiyle, **'Maradona gibi'** tarzından gayriciddî sözlerle şaşırtmaya çalışmak... **Finans mezarlığı Maradonalar'la doludur.** Erdem Bey zamanında uyarıları dikkate almadı... Faizi gereksiz yüksek tutup, iki yılda 100 milyar dolar sıcak parayı ülkeye soktu. Bundan sonra ne yapsa boş... **En kötüsü ise inatlaşması...**

PARAYI HAPSEDEMEZSİNİZ

Diğer bir konu "Dolar yükseldi, yabancılar içeride hapsedi, paralarını çıkartamaz" iddiaları... Bugünkü konjonktürde bu sav çok doğru değil... Verdiğim 2001 örneği de gerektiğinde çıkartabildiklerini ispatlıyor. **Bir gecede Lehman'da 600 milyar doları silenler**, Türkiye'de 100-200 milyar doları pekala batırabilir. Hatta bırakın piyasalardaki parayı hapsetmeyi... Türkiye isterse borçlarını da ödemesin... **Nasıl olsa yeni para arayacak**. Yüzde 3'lük büyüme için bile her gün 300 milyon dolar taze dövize ihtiyacı var. **Hesap o zaman kesilir...**

Söylediklerim dostça bir tavsiyedir... Ötesi Maradonalar'ın bileceği iş...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bankaların elinde 50 bin konut kaldı

Oğuz Karamuk 12.09.2013

 Bankaların elinde 50 bin konut kaldı Bir bankanın internet sitesi... Ana sayfanın altında **satılık gayrimenkuller yazıyor...** Tıklayınca başvuru prosedürleri, şartnameler... **Salı günü baktım bin 17 gayrimenkul vardı... Dün bin 46 olmuş...** Ülkenin dört bir yanında **çoğunluğu mesken arsalar, tarlalar dükkanlar...** Bankadan çok **emlakçı sitesi gibi...** Hatta çoğu emlakçıda bu kadar gayrimenkul, sayıca ve çeşit olarak bir arada yok...

Normalde bankalar geri dönmeyen kredilerin teminatı olarak ellerinde kalan gayrimenkullerin birçoğunu varlık yönetim şirketlerine satıyor, iştirakleri olan gayrimenkul yatırım ortaklıklarına devrediyor, çalıştıkları büyük emlakçılar var... Bu yüzden batığımız bankanın elindeki gayrimenkul sayısı **dikkat çekecek kadar yüksek...**

Bankacılık sektörü, yoğunlaşmacı yapıyla hareket eder... Başarı ve başarısızlıklar birbirine yakındır... Bu yüzden bir bankada batık krediler nedeniyle gayrimenkul birikmesi varsa, diğerlerinde de benzer sonuçlar olduğunu kabul etmek mümkündür...

Merkez Bankası'nın haftalık bilançosuna bakınca konut kredilerinde batık tutarının 1.2 milyar liraya dayandığı görünüyor.

MORTGAGE'DAN 12 BİN EV

Aslında toplam 96 milyar lira olan konut kredileri içinde batık oranı küresel ortalamalara göre çok düşük... **Yüzde 1.2 civarında**. Ama müşteri başına ortalama kredi çekme tutarının 100 bin lira olarak ele aldığımızda batık konut kredilerinden dolayı bankaların üzerine kalan ev sayısı yaklaşık 10-12 bin ediyor.

Bir bankacı dostumuzu arayıp soruyoruz... "Hesabımıza göre **bankaların elinde 10-12 bin konut olmalı...** **Abartıyor muyuz?**" diye... "Az söylüyorsunuz. **En az 50 bin diyor?**" Türkiye'nin **en büyük inşaat projelerinde**

bile bir seferde 5 binden fazla konut yapılmıyor. Koskoca TOKİ, 11 yılda 600 bin konut yapmakla övünüyor...

BATIKLAR SONRADAN ÇIKIYOR

Bu yüzden "10-12 bin konuta abartı mı olur?" diye sorarken... Bankacı dostumuzun sarf ettiği "50 bin rakamı" bize abartılı geliyor...

Ama bankacı dostumuz meslekte çok eski ve işine hakim... O yüzden söylediklerini kafamızın bir kenarına yazıp sormaya devam ediyoruz: "Konutta 1.2 milyar liralık batık kredi var, ortalama 100 bin lira desek 12 bin konut yapar. **50 bin rakamını nasıl buluyorsunuz?"**

Anlatıyor: "Birincisi batık tutarı biraz daha yüksektir. Bankaların bilançolama tekniklerinden dolayı geri dönmeyen kredilerin hesaplara ve Merkez Bankası verilerine geçmesi birkaç ay zaman alıyor. Bu artırıcı bir etken. Diğer taraftan **rakamı asıl yükselten konu diğer kredi türleri**. Konut, bankacılık sektörü için en sağlam teminat. Bu yüzden **teminatlı tüketici kredileri ve ticari kredilerinde de teminat olarak konut tercih ediliyor**. Bu alanlardaki batık rakamlarına bakarsanız, söylediğim rakamın çok da yüksek olmadığını görürsünüz. Ayrıca birçok banka konut kredilerindeki sınırlamalar nedeniyle bu alandaki finansmanı tüketici kredileri üzerinden yaptı, bunu da göz önünde bulundurun"

Batık temizleniyor, yine büyüyor

BANKACININ verdiği bilgilerden sonra işler değişiyor... Çünkü tüketici kredileri ve taksitli ticari kredilerdeki rakamlar farklı. O alanlarda batık oranı konuttaki kadar düşük değil... Mesela tüketici kredilerinde konut dışarıda bırakıldığında batık tutarı 3.7 milyar lirayı buluyor. Taksitli ticari kredilerde ise geri dönmeyen kredi tutarı da yine 3.7 milyar lira düzeyinde. Konutu da dahil edersek **üç kalemdeki toplam batık tutarı 8.5 milyar lirayı geçiyor**. Bu da bankacı dostumuzun verdiği bankaların elinde batık kredilerden dolayı **50 bin evin olabileceği yönündeki rakamı doğruluyor**. Diğer taraftan batık oranları tüketici ve taksitli ticari kredilerde, konut kredilerine göre çok yüksek. Konutta yüzde 1.2 olan batık oranı, tüketici kredilerinde yüzde 3, taksitli ticari kredilerde ise yüzde 3.5 düzeyinde. Üstelik bu rakamlar temizlene temizlene bu hale gelmiş durumda... Bankalar varlık yönetim şirketlerine ellerindeki **batık kredileri çok cüzi fiyatlara satarak**, tahsilatı onlara devrediyor. Böylece bilançolarını da batıktan kurtarıyorlar. Bu yüzden, kısa vadede batıklardaki büyüme oranı hep yüksek gözüküyor. Ancak uzun dönemde bankaların batık kredilerindeki artış oranı, kredi büyümesinin çok üzerine çıkmıyor. Bu durumun yasalar çerçevesinde bir bilanço temizleme imkanı sağladığı çok açık. Ancak bir gerçek var... **Batan her kredi, zaten satış problemi yaşayan konut piyasasına gelen ekstra bir arz oluşturuyor**. Malum bankaların görevi gayrimenkullerin üstüne yatmak değil.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

4.8 milyarı atlılar getirmiş

 4.8 milyarı atlılar getirmiş İstatistiksel bir konu ama spekülasyon üretmeye de son derece yatkın...

Merkez Bankası'nın her ay düzenli olarak yayınladığı ödemeler dengesi istatistiklerinde yer alan, Net Hata ve Noksan (NHN) kalemi ülkeye nereden geldiği ya da nasıl çıktığı belli olmayan (kayıtdışı) dövizleri ifade ediyor. Banka, bu rakamları temelinde ülkenin döviz rezervlerine bakarak hesaplıyor. Kayda geçmiş tüm döviz giriş ve çıkışları bir kenara yazıyor, rezervlerde fazla varsa "kaynağı belirsiz para girişi oldu", açık varsa "çıkışı oldu" diyor. Kaynağı belirsiz para girişi ve çıkışları hesaplama hataları (Sınır ticareti ve turizm gelirlerinin eksik hesaplanması) ya da konjonktürel (Irak savaşı gibi) nedenlerden kaynaklanabiliyor. Para girişi-çıkışının nereden kaynaklandığının **tam olarak açıklanamaması**, Merkez Bankası'nın ödemeler dengesi istatistiklerinde sıradan bir istatistik olan NHN'yi **gizemli hale getiriyor**. Kamuoyu bu konuyu çeşitli gelişmelerle birleştirip senaryolar da üretiyor. Bunların bazılarında gerçeklik payı da bulunuyor.

İşte böylesine çekici ve kritik bir istatistik verisi olan NHN rakamı, Merkez Bankası'nın dün açıkladığı veriye göre bu yılın Temmuz ayında 4 milyar 801 milyon dolarla **tarihi rekor kırdı**. Yıllık olarak 1984, aylık olarak ise 1991'den bu yana düzenli açıklanan NHN rakamı, bundan önce **Eylül 1998'de 4 milyar 498 milyon dolarla rekor kırmıştı**. Rusya krizinin yaşandığı 1998'de, kayıt dışı gelen bu para, Türkiye'de hemen hiç durmadı. Bir ay sonra yani **Ekim 1998'de 4 milyar 855 milyon dolarlık çıkış gerçekleşti**. Ve bu para giriş çıkışları **Türkiye piyasalarında hızlı dalgalanmalara yol açtı**.

KAÇAK MAZOT PARASI

Peki temmuz ayındaki kaynağı belirsiz rekor para girişi nereden kaynaklanıyor. Bankacılara göre birkaç neden var...

Birinci ve en önemli neden Suriye'de yaşanan iç çatışmaların ardından ortaya çıkan ve **milyarlarla ifade eden kaçakçılık pazarı**.

Genelkurmay'ın verdiği bilgiler, 870 kilometrelik Suriye sınırından atlı, arabalı ve yaya olarak binlerce kişiden oluşan kaçakçı gruplarının Türkiye'ye girmek için defaten denemeler yaptığını gösteriyor.

Diğer taraftan, gazetemizde aslında bu grupların bir sınır güvenlik elemanlarını yanıltmak için bir aldatmaca olduğunu... Kaçakçı gruplarının bir çeşit 'Hilal taktiği' yöntemiyle atlı kaçakçıları kullanıp, askerlerin dikkatini çektikten sonra **gecede yaklaşık bin 500 ton mazotu Türkiye'ye soktuğunu**...

Söz konusu mazotun piyasa değerinin günlük 6.3 milyon lira, **yıllık 1 milyar doları** aştığını... Kaçak miktarının Güneydoğu ve Akdeniz'de satılan toplam akaryakıt miktarının **yüzde 17'sine ulaştığını** da yazmıştık. Bu paralar sonuç olarak kendilerine en yakın gelişmiş bir pazarda **satın alma gücü ya da tasarrufa dönüşerek sisteme giriyor**.

ARAP YARDIMLARI GELİYOR

Kuşkusuz Suriye'deki iç savaşın yarattığı kayıtdışı ekonomi mazot kaçakçılığından ibaret değil. Örneğin, **Özgür Suriye Ordusu'na Arap ülkelerinden verilen nakit maddi destek de eninde sonunda harcamaya ve mal tedariki yoluyla sisteme giriyor**. Şam'dan gelen bilgiler de şehir ekonomisinin tüm yaşanan savaşa rağmen

belirttiğimiz kayıt dışı paralarla hareketli günler yaşadığını doğruluyor. Bu bilgiler Türkiye ile Suriye arasında önemli bir kayıt dışı para trafiği olduğunu gösteriyor. Kaynağı belirsiz para girişinde bir başka etken ise Türkiye vatandaşlarının kurlardaki yükselişler nedeniyle **yastık altı dövizlerini sisteme sokması**. Aslında bu sık yaşanan bir durum. Kurlar düşük olunca birkaç bin dolar alım evine götüren bireysel tasarruf sahipleri, tersi durumda dövizini bozduruyor. Nitekim temmuz ayında doların 1.95 sınırını geçmesi bu alandan sisteme döviz girişini de desteklemiş gözüküyor.

Suriyeli zenginin parası Türkiye’de

Rakamların açıklanmasının ardından Güneydoğulu bir işadamaı dostumuzu aradık, Suriye’yle kayıtdışı ticaretin ne boyutta olduğunu, nasıl işlediğini öğrenmek için. “Ben orayla iş yapmıyorum, ama yapan tanıdıklar var” deyip bir saat sonra geri döndü. Sistemin nasıl işlediğini tanıdıklarından öğrenip şöyle anlattı. “Sınırın iki tarafında dövizciler var. Birbiriyle anlaşmışlar. Kapalıçarşı misali sözle işleyen bir sistem. Bunlar **dövizleri bavulla getirip, götürüyor**. Para transferleri bu şekilde gerçekleşiyor. Ayrıca tüm **Suriye sınırı boyunca, sınır kapıları Özgür Suriye Ordusu ve PYD’nin kontrolünde**. Artık buralarda kayıt tutulmuyor. **Mal giriş çıkışı serbest**. Suriye’ye giden **yardımları bile sınırdan içeri sokup iç piyasada satıyorlar**. Elleriine geçen para yine Türkiye’ye geliyor. Bunun dışında **Suriyeli zenginler paralarını güvenli liman olarak Dubai ve Türkiye’ye getiriyormuş**. Bu paralar bölgede ve İstanbul’da büyük miktarlarda banka şubelerine yatırılıyormuş.”

Cari açık yüksek çıktı dolar dalgalandı

Cari açık temmuz ayında 5.3 milyar dolar düzeyinde olan beklentileri aşarak 5.79 milyar dolara yükseldi. Merkez Bankası verilerine göre son bir yıllık cari açık tutarı ise 55.75 milyar dolara ulaştı. Verilerin açıklanmasının ardından döviz kurları yükselişe geçerken dolar 2.0278’i, euro 2.6981’i gördü. Kurlar kapanışa yakın gevşerken dolar günü 2.0179, euro ise 2.6881 liradan kapattı. Borsa ise günü yüzde 1.32 yükselişle 72.722 puandan kapattı. Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, verileri değerlendirmesinde “Geçen yıla göre 8 milyar dolarlık bir bozulma var. Bu bozulmanın esas sebebi altın ithalatımızdaki yükseliştir. 2012’nin ilk 7 ayında 5,6 milyar dolarlık bir altın ithalatı varken bu yılın 7 ayında ithalat 11,1 milyar dolara ulaştı. Bu sadece ithalat boyutu. İhracatı da katarsak, altın hariç cari açıkta bir bozulma olmadığı gibi, geçen seneden de iyi durumdayız.” dedi.

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne var ki bu Halkbank’ta...

Oğuz Karamuk 25.12.2013

Bugüne kadar....

İş Bankası’nın yönetiminde Ergenekon olduğu...

Finansbank'ın "Müşterileri tenhada kısıtayıp" kazıkladığı...

Garanti Bankası'nın KKTC'ye kayıtdışı para kaçıtırken yakalandığı...

12 bankanın aralarında anlaşayıp müşterileri dolandırdığı...

Ziraat Bankası'nın Ora AVM'de milyar dolar para batırdığı...

İktidara yakın Yıldızlar Holding'e Halk Bankası tarafından yeterli teminat alınmadan yüzmilyonlarca dolar kredi açıldığı...

Sabah-atv'nin sahibi Çalık Grubu'na Halkbankası tarafından usulsüz 170 milyon dolar kredi verildiği...

Ve daha birçok bankacılık skandalı gazeteler ve televizyonlar tarafından haber yapıldı...

Yazıldı, çizildi...

Bankacılık Düzenleme ve Deneteme Kurulu ile Sermaye Piyasası Kurulu hiçbirisine "çıt"ını çıkarmadı...

Ama...

Evinde ayakkabı kutuları içinde 4.5 milyon dolar nakitle yakalanan...

Ki, en azından karapara kanununa muhalefet ettiği kendi ifadeleriyle sabit olan...

Halkbank Genel Müdürü Süeyman Aslan söz konusu olunca, BDDK da SPK da "Aslan" kesildi...

Bankacılık kanununa göre hata yapan genel müdürü görevden almak yerine, dava açmak yerine...

Haber yapanlar hakkında dava açacağını açıkladı...

Sadece o da değil "Aslan" kesilen...

Bakanlarından, yandaş medyasına kadar...

"O para imam hatip liselerininindi", "Bankada devlet sırları vardı", "Kutularda para yoktu" vs. gibi... Anlamsız bahanelere sığınacak kadar...

Vatandaşlarının zekasını küçümseyen bahanelere sığındı iktidar...

Şimdi de BDDK ve SPK aracılığıyla Halkbank için sansür isteniyor...

Ne var ki bu Halkbank'ta bu kadar önemli...

Neden Aşıl'ın topuğu kadar hassas...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaşasın yeni Türkiye!

Oğuz Karamuk 27.12.2013

1990'ları... Yani eski Türkiye'yi gazeteci olarak yaşadım...

O zamanlar, yabancıların 'ahbap çavuş kapitalizmi' dediği türdendi ülke, yani eski Türkiye...

Siyasi otorite tarafından devlet imkanları kullanılarak bir takım işadamları yaratılır, sonra politikacısından, bürokratına, medyasına herkes onun servetinden tırtıklardı...

İktidarın yakınlarına, yandaşlarına kamu bankalarından usulsüz, teminatsız krediler verilirdi. Batan paralar devlete zarar olarak yazılırdı...

Devletin, Hazine'nin, halkın olan araziler bir takım işadamlarına peşkeş çekilirdi...

Karapara aklayanlar; kaçak-göçek paraları, uyuşturucu, silah paralarını sisteme sokanlar makbul işadamları olurdu...

Siyaset ve siyasetçiler sistemdeki soygunu kolaylaştırmak, ortaya çıkmasını önlemek için birbiri ardına tüzük, yönetmelik, yasa çıkarırdı...

Olmadı, soygun kazara ortaya çıkarsa, tırtıklanan işadamları yakayı eleverirse... Devlet büyüklerimiz "Tanınız iyi çocuklar, hayırseverler" derdi...

İktidara yakın medya o 'Hayırseverlerin, safların' dürüstlüğünü ispatlamak için yarışa girerdi...

Sonra...

İş temel fizik ve ekonomi kurallarına aykırı hâle gelince... Kriz çıktı, sistem çöktü...

Arada millet olarak çok para, vergi vs. ödedik...

Ak Parti iktidarı geldi...

Yeni dönem başladı...

Yeni Türkiye kuruldu...

Eskinin anlattığım kirlerinden kurtulduk...

Yaşasın yeni Türkiye...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yürütürken...

Oğuz Karamuk 05.01.2014

Bizim politikacılar, bürokratlar, bankacılar, eş-dost, baba-oğul, vakıf-dernek vs.'yi beslerken 17 Aralık'ta yakalanan, 'Hayırsever' para aklayıcısı Reza Zarrab, İranlı milyarder Babak Zanjani'nin adamı çıktı...

14 milyar dolarlık servetiyle Tacikistan yaylalarında Ciguli gibi dans ederken görüntülenen Zanjani ise geçenlerde Başkan Obama'nın yeni kankisi İran Cumhurbaşkanı Ruhani tarafından hapse atırıldı...

Zanjani'nin arkasındaki isim İran'ın baş mollası, Devrim Muhafızları'nın, derin devletinin başı, Ayetullah Humeyni'nin varisi, Ayettullah Hamaney gözüküyor...

Reuters'in araştırmasına göre, Hamaney devrim sonrası laikler, Hristiyanlar, Yahudiler ile bilimum zevattan el konulan mallar ve petrol gelirlerinden alınan paylar sayesinde 80 milyar dolarlık servete ulaşmış...

Hamaney o paralarla, bizdeki AKP modeli gibi, İran'da devrimin sürdürülebilirliğini sağlayan fakir-fukaraya kutu kutu yardım dağıtmakla kalmıyor... Aynı zamanda selefi Humeyni'den miras kalan Şii Hilali projesini finanse ediyor...

Mesela Irak'taki mezhepdaşlarına, Beyrut'taki Hizbullah'a, Arap yarımadasındaki Şii muhalefete parasal destek sağlıyor...

Benzer şekilde Suriye'de Şam rejimine, yani Beşar Esad'a güçlü maddi ve beşeri destek veriyor. Para ve silahın dışında mücahitleri Esad için cephede Özgür Suriye Ordusu ve El Kaide'ye karşı kurşun sıkıyor...

Yine bizdeki 25 Aralık operasyonu ile mallarına tedbir konulan, eşle-dostla, çolukçocukla, AKP döneminin anlı-şanlı işadamlarıyla sıkı ortak olarak iş tutarken yakalanan Yasin El Kadı ise yukarıdakinin tam tersi bağlantılara sahip...

El Kaide'ye finansman sağladığı gerekçesiyle, yıllarca Birleşmiş Milletler, ABD ve bilimum Batılı müttefiki tarafından terör suçlusu olarak arandı. El Kadı'nın görünürdeki mallarına el kondu vs...

Onun desteklediği belirtilen Sünni tabanlı El Kaide, Baş düşmanı ilan ettiği ABD'den, İsrail'den çok, Şii'leri hedef alıyor uzun süredir...

En büyük savaş, bizim, MİT'çiler refakatinde TIR-TIR insani yardım yolladığımız, yetmeyip sınırımızdan militan da gönderdiğimiz Suriye'de yaşanıyor.

Yani... Bizim yürütmenin 'Hayırsever' dediği Zarrab ile sıkı ortaklık yaptığı El Kadı Suriye'de kapışıyor...

Onlar Boğaz'da soda limon içip bizim yürütenleri beslerken...

Suriye'de onbinlercesi çocuk 100 bin insan ölüyor... 8 milyon kişi evinden, ülkesinden kaçıyor...

Türkiye bir milyona yakın mülteciye ev sahipliği yapmak zorunda kalıyor...

Milletten toplanan vergiler o mültecilere akıtılıyor...

Yanı başımızda düşmanlar yaratılıyor...

Anladık 'Paranın dini imanı yok'...

Ama adabı olsun biraz...

Kan bulaştırmayın mesela...

Bize bedel ödetmeyin...

En azından yürütürken bizim başımızı belaya sokmadan yürütün...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

3. Havalimanı havuz problemi

Oğuz Karamuk 22.01.2014

Sağda solda yazılıp çizildi... İtiraz eden de yok...

Dünyanın en büyüğü olacak üçüncü havalimanının ihalesini kazanan "Çılgın beşli"den iki tanesi, **Cengiz ve Limak...**

Sabah-atv 'nin alımı için oluşturulan yardım havuzuna **100'er milyon doları ceplerinden çıkaramamışlar**. Parayı ancak şirket hisselerini rehin vererek **Ziraat Bankası'ndan çektikleri krediyle sağlamışlar...**

Üstelik bu olaylar 17 Aralık operasyonlarından önce olmuş. Anlaşılan söz konusu işadamlarının **operasyonlar öncesinde de elleri bollukta değilmiş...**

İşadamlarının durumu kendilerini ilgilendirir kuşkusuz.

Ancak böyle bir bilgi insanın aklına bir sürü soru da getiriyor...

Mesela...

100 milyon doları bulup havuza atamıyorsan...

- Daha başlangıçta maliyeti 49.5 milyar doları bulan **dünyanın en büyük havalimanına nasıl talip oluyorsun?**

100 milyon doları bulup havuza atamıyorsan...

Artan dış borç faiziyle birlikte **maliyetin 57.5 milyar dolara yükselmesi gözünü korkutmuyor mu?**

100 milyon doları bulup havuza atamıyorsan...

Yükselen döviz nedeniyle projenin TL maliyetinin **95 milyar TL'den 130 milyar liraya çıkması bütçeni zorlamaz mı?**

Olmaz ya, hadi oldu...

Tut ki imkansız başarıp yaptın o havaalanını...

-Nasıl para kazanacaksın. **Bir kahve 50, bir poğaç 100 lira mı olacak havaalanında?** Vs. vs...

İçinden çıkılmaz bir havuz problemi gibi...

Akıl ermiyor...

Ekonomik mantık çöküyor...

Peki bu soruların yanına bir de TOKİ'yi ekleyelim o zaman...

Bizim yaptığımız bu hesabı TOKİ yapamıyor mu?

Havalimanının yalan olduğunu göremiyor mu?

Yapıyorsa, görüyorsa...

Havalimanı çevresinde **3-5 yıl önce metrekaresi 5-10 TL olan arazileri, şimdi 175 TL'ye varan fiyatlarla neden acilen kamulaştırıyor...**

Bir sürü yandaş işadamlarının, hatta medya grubu yöneticilerinin ucuza topladığı arsalar, bu kriz ortamında neden müşteri oluyor?

Neden onların kârlarını realize edip, nakite döndürüyor?

Kimin cebine para aktarılıyor?

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lobi tıpış tıpış boyun eğdiriyor

Oğuz Karamuk 24.01.2014

Hani şu Başbakan'ın sıkça azarladığı... Meydanlardaki AKP'liler'in bulsa linç edeceği...

Ama Hükümet'in, Maliye'nin, MİT'in, Merkez Bankası'nın, BDDK'nın, SPK'nın ve daha nicesinin arayıp arayıp bir türlü bulamadığı...

Meşhur faiz lobisi var ya... O kazanıyor, onun dediği oluyor yine...

Bakmayın kalabalıklara karşı konuşulanlara "İzin veremeyiz", "Müsaade edemeyiz", "Soydurtmayız", "Yedirmeyiz" dendiğine...

Paşa paşa izin veriliyor, kuzu kuzu yediriliyor, tıpış tıpış boyun eğiliyor...

Niye mi dediği oluyor faiz lobisinin dediği...

Anlatayım..

Mesela son örnek dün...

Hazine uluslararası piyasalardan 2.5 milyar dolar borç aldı...

Yüce Hükümetimiz bunu başarı olarak satıyor...

Ama öyle değil...

Hazine 10 yıllık borç için, yıllık yüzde 5.85 dolar faizi ödemeyi kabul etti.

Geçen yıl bu zamanda aynı vadedeki tahvillerin faizi yüzde 3.25'ti...

Daha da önemlisi...

Satılan tahvillerin aynı vadedeki ABD kağıtlarıyla arasındaki farkı 3 puan...

Geçen yıl satılan tahvilde bu oran 1.6 puandı...

Neredeyse ikiye katlanmış maliyet...

Üstelik Hazine, bir daha borç bulamam diye, 2.5 milyar dolarla bir seferde en yüksek borçlanmayı yaptı...

Bankacıların dilinde bunun adı...

Ülkenin yeniden fiyatlanmasıdır...

Bakmayın içeride AKP'lilerin, "Merkez Bankası'na faiz artırmadı, lobiye boyun eğmedi" dediğine...

Kafanı Kapıkule'den uzatınca, iş değişiyor...

Faiz artıyor...

Elin oğlu, paran kadar konuş diyor...

AKP'nin övündüğü, meydanlarda anlattığı ekonomik refah uçup gidiyor...

Lobinin dediği oluyor...

Fakirlik geliyor...

okaramuk591@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dolar krizi sokaklara iniyor

Oğuz Karamuk 26.01.2014

Dolar krizi sokaklara iniyor Ekonomi yönetimi cari açığı azaltmak için tüketici kredilerini sınırlandıracak tedbirleri hayata geçirmeye hazırlanırken, fren kendiliğinden geldi. Tüketici kredileri 2009 krizinden bu yana ilk kez bir haftalık süreçte artmadı, azaldı. Böylece 17 Aralık'ta başlayan operasyonların ardından yargı ve siyaset arasında süren gerilimin, başta döviz kurları olmak üzere para piyasalarında yarattığı tahribat, banka kredileri yoluyla hızla reel ekonomiye yansımaya başladı. Bankacılar, tüketici kredilerindeki daralmanın, bankaların kredi verme koşullarındaki sıkılaştırma ve tüketici talebindeki düşüşün birleşiminden kaynaklandığını vurguladı.

TALEPTE ERTELENME VAR

Merkez Bankası haftalık tüketici kredisi verilerini açıklarken, 10-17 Ocak arasında tüketici kredisi tutarı bir önceki haftaya göre 333.9 milyon liralık düşüşle 248.67 milyar liradan, 248.34 milyar liraya indi. Rakamdaki gerileme, kredi kapatma tutarının, yeni açılan kredilerden daha fazla olmasından kaynaklanıyor. Haftalık bazda

incelendiğinde konut kredileri 102 milyon lira yükselişle 101.5 milyar liraya çıkarken, aynı dönemde ihtiyaç ve konut kredilerinde hızlı gerileme var. Nakit tüketici kredileri 342 milyon lira düşüşle, 127.2 milyar liraya, taşıt kredileri ise 50.1 milyon lira düşüşle 7.9 milyar liraya indi. Bir bankacı “Kredilerdeki daralma bankaların isteksizliğinden mi yoksa talepteki düşüşten mi?” yönündeki sorumuzu “Daha çok talep yetersizliği” yönünde cevapladı. Aynı bankacı piyasadaki durumu şu sözlerle anlatıyor: “Bankaların tüketici kredisi vermekte isteksiz olduğunu söylemek tam doğru olmaz. Belki koşullarını biraz sıkılaştırdılar. Ancak, sistem açısından hâlâ en büyük, hatta neredeyse tek kâr kapısı tüketici kredileri. Bu yüzden tüketici kredilerinde arz tarafında çok büyük bir problem olduğunu söylemek doğru olmaz.”

KOBİLER'DEN EK TEMİNAT

Benzer soruları yönelttiğimiz bir başka bankacı ise “KOBİ kredilerinde bankaların zorluk çıkarttığını söyleyebiliriz. Piyasada riskler arttığı için şirketlerden ek teminatlar isteniyor. Buna karşın tüketicide böyle bir sorun şimdilik yok. Düşüş tamamen tüketicinin talebini ertelemesinden kaynaklanıyor gibi gözüküyor. Kurdaki artış nedeniyle ithal ürün fiyatlarında önemli yükselişler var: Örneğin otomobil fiyatları hızla arttı. Bu yüzden tüketicilerde bir isteksizlik söz konusu” diye konuştu. Merkez Bankası verilerine göre, tüketici kredileri 17 Ocak haftasında 10 binde 3 oranında gerilerken, geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 29.8 artmış durumda.

Opsiyonlar patladı, KOBİ'ler batıyor

Tüketici tarafında talep ve krediler bölümünde frene basılırken, asıl sorun son beş yılda bankacılık ve ekonomin lokomotifleri olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde (KOBİ) yaşanıyor. Bankalar KOBİ'lere verme koşullarını sıkılaştırırken, geçmişte açılmış krediler için istenen teminat koşulları da zorlaştırılıyor. Gerekçe kurlardaki artış ve piyasadaki talep düşüşü nedeniyle birçok firmanın mali problem yaşamaya başlaması. Ancak özellikle son iki haftada ortaya çıkan ayrıntılar, bankacılık sisteminde KOBİ'ler açısından daha büyük bir problemin ortaya çıkmaya başladığını gösteriyor. Geçen hafta İskenderun'da yaklaşık 450 milyon euro riskle batan büyük ölçekli bir KOBİ, bankacılık sistemi açısından yeni soru işaretleri doğurdu. Bir bankacı, konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

HERKESE BORÇLU KOBİ

“Batın şirket neredeyse bütün bankalara borçlu çıktı. Borçların 350 milyon eurosunu opsiyon yani kaldıraçla yapılan türev işlemlerden. Şirket, bir nevi kumar oynamış. Euronun daha da yükselmeyeceğine yönelik olarak yüksek kaldıraçlı taahhüde girmiş. Tabii euro kuru 3 TL'yi geçince KOBİ bu işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getiremeyip battı. Opsiyon işlemleri, bilanço dışında gözüktüğü için bankalar ortak bilgi havuzundan müşterinin durumunu kontrol edemiyor. Bu yüzden hemen her banka söz konusu müşteriye opsiyon sözleşmesi yapmış. Böyle olunca da hemen her bankanın söz konusu müşteriden kaynaklanan bir batışı oldu. Bu piyasada türevlerin yeterince denetlenmediğini, bankaların bilanço dışı işlemler konusuna gerekli özeni göstermediğini ispatlıyor. Buna benzer problemlerden, yani opsiyonlardan kaynaklı olarak son 10 günde 7-8 KOBİ daha iflas etti.”

10 MİLYALARCA DOLARLIK RİSK VAR

"Peki piyasada KOBİ'leri riske atacak türden ne kadarlık opsiyon sözleşmesi var?". Bu soruyu yönelttiğimiz bir başka bankacı ise, "Bu rakamı tahmin etmek zor. Çünkü bunlar açıklanan veriler değil. Ancak bir KOBİ'nin bile yüzmilyonlarca euro ya da dolarlık riske girdiğine göre, toplam rakamı 10 milyarlarca dolarla ölçmek gerekli" sözleriyle yanıt verdi. Bankacı, şunları söyledi: "Firmaların yaptığı işlemlerinde forex'teki gibi bire 100 kredi yok, daha düşük. Örneğin bire 10-15 düzeyinde kredili opsiyon yapabiliyorsunuz. Yine de bu oran bile müşteriyi batırmak için yeterli. Kurların son bir ayda yüzde 10'u aşkın yükseldiğini göz önünde bulundurursanız, zaten bire 10 krediyle işlem yapan bir müşterinin anaparasının sıfırlandığı ortaya çıkıyor." Aynı bankacı opsiyonlardaki batışın döviz artışını tetiklediğine ilişkin tespitimize ise, "Evet yükseltiyor" diyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)